

PATVIRTINTA

Pasvalio rajono savivaldybės
administracijos direktoriaus
2016 m. gruodžio 27 d. įsakymu
Nr. DV-854

**PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS
EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO
PLANAS**

Vytauto Didžiojo a.1, Pasvalys

TURINYS

TURINYS	2
1. BENDROSIOS NUOSTATOS	5
1.1. Įsakymas dėl plano patvirtinimo.....	5
1.2. Plano derinimo lapas	6
1.3. Plano pataisymas ir patikslinimas.....	7
1.4. Plano kopijų (plano išrašų) paskirstymas	9
1.5. Plano tikslas.....	11
1.6. Plane vartojamos sąvokos ir santrumpos.....	11
1.7. Pasvalio rajono savivaldybės trumpas apibūdinimas	12
1.8. Trumpas seniūnijų apibūdinimas.....	15
1.8.1. Daujėnų seniūnija	15
1.8.2. Joniškėlio apylinkių seniūnija	15
1.8.3. Joniškėlio miesto seniūnija.....	16
1.8.4. Krinčino seniūnija	16
1.8.5. Namišių seniūnija	16
1.8.6. Pasvalio apylinkių seniūnija	17
1.8.7. Pasvalio miesto seniūnija	17
1.8.8. Pumpėnų seniūnija.....	17
1.8.9. Pušaloto seniūnija.....	18
1.8.10. Saločių seniūnija.....	18
1.8.11. Vaškų seniūnija	18
2. GRESIANČIOS EKSTREMALIOS SITUACIJOS.....	19
3. PERSPĖJIMO IR INFORMAVIMO APIE GRESIANČIĄ AR SUSIDARIUSIĄ EKSTREMALIĄJĄ SITUACIJĄ ORGANIZAVIMAS	22
3.1. Savivaldybės administracijos Bendrojo skyriaus vyriausiojo specialisto (civilinės saugos) veiksmai gavus Savivaldybės administracijos direktoriaus ar Savivaldybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo nurodymą perspėti ir informuoti savivaldybės teritorijoje esančius gyventojus ir civilinės saugos sistemos subjektus	24
3.2. Savivaldybės administracijos Bendrojo skyriaus vyriausiojo specialisto (civilinės saugos) veiksmai gavus Apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos nurodymą perspėti ir informuoti savivaldybės teritorijoje esančius gyventojus ir civilinės saugos sistemos subjektus.....	25
3.3. Savivaldybės administracijos Bendrojo skyriaus vyriausiojo specialisto (civilinės saugos), veiksmai gavus pranešimą iš Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus nustatytų ūkio subjektų, įregistruotų Valstybinės reikšmės ir pavojingų objektų registre, apie įvykusią avariją	25
3.4. Savivaldybės administracijos Bendrojo skyriaus vyriausiojo specialisto (civilinės saugos) veiksmai dėl techninių kliūčių neveikiant perspėjimo ir informavimo sistemai	25
3.5. Pasiuntinių išvykimo tvarka ir maršrutai tose gyvenamosiose vietovėse, kuriose nėra sirenų arba nėra galimybių panaudoti kitų įspėjamųjų garsinių priemonių gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms, ūkio subjektams perspėti ir informuoti	26
4. INFORMACIJOS APIE EKSTREMALŲJĮ ĮVYKĮ AR EKSTREMALIĄJĄ SITUACIJĄ GAVIMO IR PERDAVIMO TVARKA.....	26
4.1. Informacijos apie ekstremalųjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją gavimo ir perdavimo Apskrities priešgaisrinei gelbėjimo valdybai, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos ir kitoms suinteresuotoms institucijoms tvarka	28
4.2. Ryšių organizavimo schemas ir ryšių priemonės naudojamos informacijai priimti ir perduoti.....	29

4.3. Informacijos teikimo gyventojams ekstremaliųjų įvykių, ekstremaliųjų situacijų metu organizavimas	30
5. GYVENTOJŲ EVAKAVIMO ORGANIZAVIMAS	30
5.1. Iš ekstremaliosios situacijos židinio iškeldintų gyventojų laikinas gyvenamųjų patalpų ir gyvybiškai būtinų paslaugų suteikimas	31
5.2. Gyventojų evakavimo ir priėmimo vykdymo tvarka.....	31
5.3. Gyventojų surinkimo, tarpinių gyventojų evakavimo ir gyventojų priėmimo punktų struktūra ir numatomos jų įkūrimo vietos	33
5.4. Gyventojų evakavimo kryptys ir maršrutai	37
5.5. Numatytos gyventojams evakuoti ekstremaliųjų situacijų atvejais priemonės ir materialiniai ištekliai	37
5.6. Kolektyvinės apsaugos statiniai ir jų panaudojimo galimybės.....	37
6. GRESIANČIŲ AR ĮVYKUSIŲ EKSTREMALIŲJŲ ĮVYKIŲ IR GRESIANČIŲ AR SUSIDARIUSIŲ EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO ORGANIZAVIMAS IR KOORDINAVIMAS	38
6.1. Asmens, atsakingo už informacijos priėmimą ir perdavimą, veiksmai gavus informaciją apie gresiantį ar įvykusį ekstremalių įvykių, gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją ..	38
6.2. Savivaldybės lygio ekstremaliųjų situacijų valdymo organizavimas ir veiksmų koordinavimas	38
6.3. Pavojingos ar ypač pavojingos žmonių ligos protrūkis ar epidemija	39
6.4. Gaisrai.....	41
6.5. Kelių transporto avarijos	43
6.6. Stichiniai hidrologiniai reiškiniai	44
6.7. Geologinis reiškinys	45
6.8. Pastatų, statinių griuvimai	47
6.9. Elektros energijos tiekimo sutrikimas ir (ar) gedimas.....	48
6.10. Gyvūnų ligos	48
6.11. Stichiniai meteorologiniai reiškiniai.....	49
6.12. Savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos skelbimas ir atšaukimas	50
6.13. Civilinės saugos sistemos parengties lygiai, jų skelbimas ir atšaukimas	51
6.14. Savivaldybės administracijos bei savivaldybės teritorijoje esančių valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų veiksmai įvykus ekstremaliajam įvykiui ar susidarius ekstremaliajai situacijai	52
6.14.1. Savivaldybės ESK, įvykus ekstremaliajam įvykiui ar susidarius ekstremaliajai situacijai, funkcijos ir veiksmai	52
6.14.2. Savivaldybės ESOC vykdomos funkcijos ir veiksmai	52
6.15. Savivaldybės administracijos ir jos padalinių veiklos tęstinumo užtikrinimas gresiant ar susidarius ekstremaliosioms situacijoms	53
6.16. Materialinių išteklių telkimas ekstremaliųjų situacijų atvejais ir jų kompensavimas	53
6.17. Sanitarinio švarinimo organizavimas	55
7. PAGALBOS TEIKIMO NUKENTĖJUSIEMS GYVENTOJAMS EKSTREMALIŲJŲ ĮVYKIŲ IR EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ METU ORGANIZAVIMAS	56
7.1. Nukentėjusiųjų apgyvendinimas.....	57
7.2. Aprūpinimas pirmosios būtinybės priemonėmis ir maitinimo organizavimas	57
7.3. Medicinos pagalba.....	57
7.4. Socialinių paslaugų ir paramos teikimas	58
7.5. Psichologinė pagalba	58
7.6. Švietimo paslaugos.....	58
8. VIEŠOSIOS TVARKOS PALAIKYMŲ ORGANIZAVIMAS	59
8.1. Civilinės saugos sistemos pajėgų, atsakingų už viešosios tvarkos palaikymą, veiksmai įvykus ekstremaliajam įvykiui, susidarius ekstremaliajai situacijai	59

8.2. Materialiniai ir žmogiškieji ištekliai viešajai tvarkai palaikyti	59
9. PRIVALOMŲJŲ DARBŲ ORGANIZAVIMAS.....	59
9.1. Atliktų privalomųjų darbų apskaita	61
9.2. Kompensavimas už atliktus darbus	61
10. EKSTREMALIŲJŲ ĮVYKIŲ IR EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ METU NUTRAUKTŲ KOMUNALINIŲ PASLAUGŲ TEIKIMO ATNAUJINIMO IR KITŲ BŪTINIAUSIŲ GYVENIMO (VEIKLOS) SĄLYGŲ ATKŪRIMO ORGANIZAVIMAS...	61
11. GYVENTOJŲ, ŽUVUSIŲ EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ METU, LAIDOJIMO ORGANIZAVIMAS.....	63
12. ŽALOS ĮVERTINIMAS IR JOS KOMPENSAVIMAS.....	64
PRIEDAI	66

1. Bendrosios nuostatos

1.1. Įsakymas dėl plano patvirtinimo

1.2. Plano derinimo lapas

1.3. Plano pataisymas ir patikslinimas

Pataisymas – plane esančios informacijos (darbuotojų pavardžių, telefonų, gyvenamosios vietos ir kt.) pakeitimas. Pataisymo procedūra atliekama du kartus per metus. Pataisymai registruojami pateiktoje lentelėje.

1 lentelė

Eil. Nr.	Pakeistos informacijos talpinimo vieta (skyrius, poskyris), turinys	Pataisymo data	Atsakingo asmens pareigos, pavardė ir vardas, parašas

Plano patikslinimas – procesas, kai planas yra peržiūrimas iš esmės, įvykus ūkio subjekto ar įstaigos reorganizavimui arba atsiradus kitiems veiksniams, dėl kurių įtakos nukentėtų plano veiksmingumas. Plano patikslinimai registruojami 2 lentelėje.

2 lentelė

Eil. Nr.	Patikslinimo turinys ir jo žyma plane	Patikslinimo data	Atsakingo asmens pareigos, pavardė ir vardas, parašas

1.4. Plano kopiju (plano išrašų) paskirstymas

3 lentelė. Plano kopijos

Eil. Nr.	Subjektas, kuriam pateikta plano kopija, pavadinimas, pateikimo būdas	Plano kopijos pateikimo data	Atsakingo asmens pareigos, pavardė ir vardas, parašas

4 lentelē. Plano iŗraŗai.

Eil. Nr.	Subjekts, kuriam pateiktas plano iŗraŗas, pavadinimas, pateikimo bŗdas	Plano iŗraŗo pateikimo data	Atsakingo asmens pareigos, pavardē ir vardas, paraŗas

1.5. Plano tikslas

Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo planas (toliau – **Planas**) – tai dokumentas, kuriuo vadovaujasi Savivaldybės administracijos direktorius ir Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centras organizuojant ir koordinuojant gresiančių ar susidariusių ekstremaliųjų situacijų likvidavimą ir jų padarinių šalinimą. Iš anksto suplanuojamos ir numatomos apsaugos priemonės, kurias įgyvendinus būtų maksimaliai apsaugoti gyventojai, iki minimumo sumažinami galimi materialiniai nuostoliai ir numatoma galimybė racionaliai panaudoti turimus išteklius.

Plano parengimo būtinybė grindžiama gamtinio, techninio, ekologinio ar socialinio pobūdžio priežasčių ekstremaliųjų situacijų kilimo tikimybe. Ekstremaliosios situacijos gali sukelti staigų, didelį pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui ir aplinkai, sutrikdyti būtiniausias gyvenimo sąlygas. Todėl šio plano paskirtis yra padidinti Savivaldybės parengtį ir pagerinti jos reagavimą į ekstremaliasias situacijas, kiek įmanoma veiksmingiau panaudoti pajėgas ir materialinius išteklius likviduojant padarinius, užtikrinti gyventojų saugumą.

Plano tikslai:

- įvertinti galimas ekstremaliasias situacijas ir atlikti rizikos analizę;
- įvertinti Savivaldybės civilinės saugos ir gelbėjimo pajėgų pasirengimą prognozuojamoms ekstremaliosioms situacijoms ir nustatyti priemones, kurios užtikrintų parengties lygio augimą;
- nustatyti Savivaldybės vaidmenį ir pareigas švelninant ekstremaliųjų situacijų padarinius, pasirengiant ekstremaliosioms situacijoms, reaguojant į jas ir likviduojant jų padarinius;
- nustatyti Savivaldybės struktūrinių padalinių bei valstybinių institucijų, esančių Savivaldybės teritorijoje, uždavinius ir funkcijas iškilus ekstremaliosioms situacijoms;
- numatyti koordinavimą, valdymą ir kontrolę;
- numatyti tvarką, nustatant ekstremaliosios situacijos mastą ir įvertinant jos padarinius;
- nustatyti pagalbos suteikimo ūkio subjektams bei gyventojams tvarką;
- numatyti bazę, padedančią užtikrinti išsamią veiksmų seką, įvykus ekstremaliajai situacijai, ir išmokyti Savivaldybės struktūrinius padalinius bei civilinės saugos pajėgas veikti prognozuojamų ekstremaliųjų situacijų metu.

Planas rengiamas atlikus Savivaldybės galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizę. Plane aprašomi veiksmai ir priemonės turi užtikrinti maksimalią civilinės saugos sistemos subjektų (toliau – CSSS) parengtį Savivaldybėje kiekvieno pavojaus atveju.

1.6. Plane vartojamos sąvokos ir santrumpos

Ekstremalioji situacija (ES) – dėl ekstremaliojo įvykio susidariusi padėtis, kuri gali sukelti staigų didelį pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai arba gyventojų žūtį, sužalojimą ar padaryti kitą žalą.

Ekstremalusis įvykis (EI) – nustatytus kriterijus atitinkantis, pasiekęs ar viršijęs gamtinis, techninis, ekologinis ar socialinis įvykis, kuris kelia pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai.

Ekstremaliosios situacijos židinys – vieta, kurioje įvyko įvykis ar ekstremalusis įvykis, ir teritorija, apimanti didžiausio pavojaus sritį apie tų įvykių vietą, kurioje gresia įvykio ar ekstremaliojo įvykio veiksmų pavojai ten esančių gyventojų sveikatai ir (ar) gyvybei, turtui ir (ar) aplinkai.

Ekstremaliųjų situacijų komisija (ESK) – iš valstybės politikų, valstybės ir (ar) savivaldybių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų, profesinės karo tarnybos karių sudaroma nuolatinė komisija, koordinuojanti ekstremaliųjų situacijų prevenciją, valdymą, likvidavimą ir padarinių šalinimą.

Ekstremaliųjų situacijų operacijų centras (ESOC) (toliau – **operacijų centras**) – iš valstybės ir (ar) savivaldybių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų, ūkio subjektų darbuotojų sudaromas organas, vykdamas ekstremaliųjų situacijų prevenciją, užtikrinantis ekstremalių situacijų komisijos priimtų sprendimų įgyvendinimą, organizuojantis ir

koordinuojantis įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų likvidavimą, padarinių šalinimą, gyventojų ir turto gelbėjimą.

Įvykis – ekstremaliojo įvykio kriterijų neatitinkantis, nepasiekęs gamtinis, techninis, ekologinis ar socialinis įvykis, keliantis pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai.

Gelbėjimo darbų vadovas – civilinės saugos sistemos pajėgų valstybės tarnautojas ar darbuotojas, iki operacijų vadovo paskyrimo ekstremaliosios situacijos židinyje vadovaujantis gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams, taip pat įvykio, ekstremaliojo įvykio likvidavimo ir jų padarinių šalinimo darbams.

Gelbėjimo darbai – veiksmai, kuriais įvykių, ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliųjų situacijų metu siekiama išgelbėti gyventojų gyvybes, sveikatą ir turtą, suteikti jiems pirmąją medicinos pagalbą ir (ar) nugabenti juos į sveikatos priežiūros įstaigas, taip pat apsaugoti aplinką.

Neatidėliotini darbai – veiksmai, užtikrinantys gelbėjimo, paieškos darbų vykdymą, turto išsaugojimą, sanitarinį švarinimą ir būtiniausių gyvenimo sąlygų atkūrimą įvykių, ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliųjų situacijų metu.

Gyventojų evakavimas – dėl gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos organizuotas gyventojų perkėlimas iš teritorijų, kuriose pavojinga gyventi ir dirbti, į kitas teritorijas, laikinai suteikiant jiems gyvenamąsias patalpas.

Kolektyvinės apsaugos statinys (KAS) – statinys ar patalpa, kurią ekstremaliųjų situacijų ar karo metu galima pritaikyti gyventojams apsaugoti nuo atsiradusių gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių.

Slėptuvė – specialiosios paskirties statinys arba specialiai įrengta patalpa gyventojams, kurie užtikrina valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų veiklą ekstremaliųjų situacijų ar karo metu, apsaugoti nuo atsiradusių gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių.

Materialiniai ištekliai – nekilnojamasis turtas, transporto priemonės, statybinės medžiagos ir kiti ištekliai, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti gresiančioms ar susidariusioms ekstremaliosioms situacijoms likviduoti ir jų padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ir atkurti.

Gyventojų perspėjimo-informavimo sistema (GPIS) – visuma organizacinių ir techninių priemonių, kuriomis siekiama užtikrinti garsinio perspėjamojo civilinės saugos signalo davimą ir (ar) informacijos apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius, jų šalinimo priemones ir apsisaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus perdavimą gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms ir ūkio subjektams.

PAGD prie VRM – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos;

Panevėžio APGV – Panevėžio apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba;

Pasvalio PGT – Pasvalio priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba;

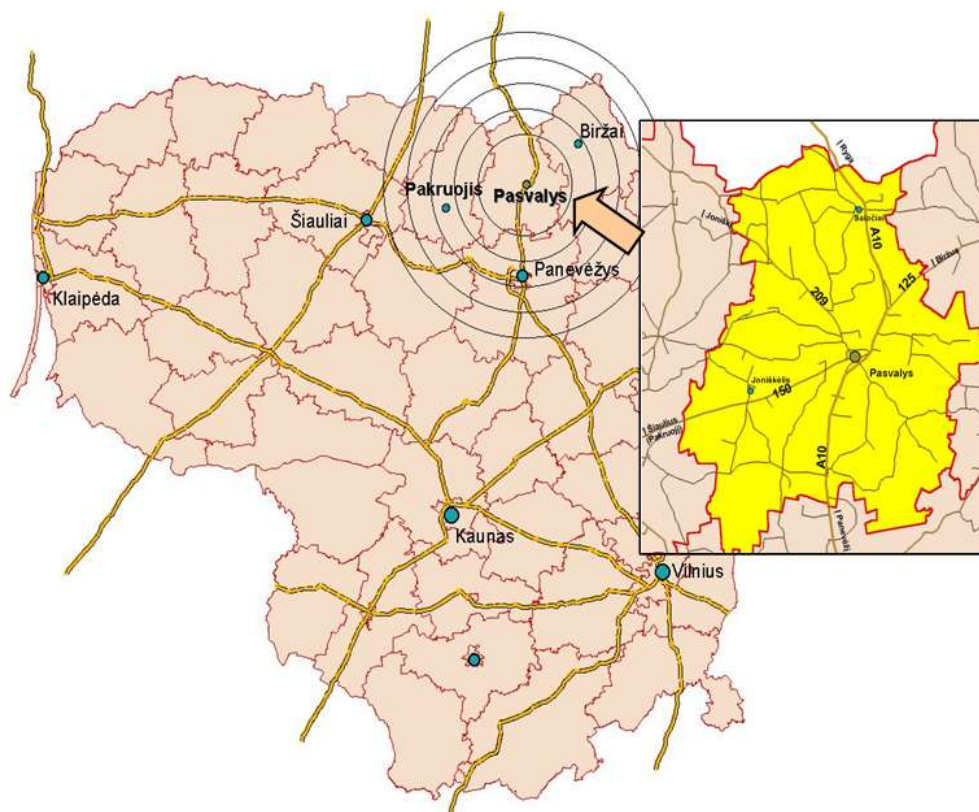
Panevėžio RAAD – Panevėžio regiono aplinkos apsaugos departamentas.

Žala – gyventojų, ūkio subjekto ir kitos įstaigos turto netekimas arba sužalojimas, turėtos išlaidos (tiesioginiai nuostoliai) ekstremaliųjų situacijų metu.

Kitos šiame plane vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatyme, Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos nepaprastosios padėties įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme ir kituose įstatymuose vartojamas sąvokas.

1.7. Pasvalio rajono savivaldybės trumpas apibūdinimas

Pasvalio rajonas yra šiaurinėje Lietuvos dalyje, Lietuvos–Latvijos pasienyje. Rytuose jis ribojasi su Biržų, pietuose – Panevėžio, vakaruose – Pakruojo rajonų savivaldybėmis, šiaurėje – su Latvijos Respublika. Pasvalio rajonas yra vienas mažiausių šalyje ir užima 2 proc. Lietuvos teritorijos.

1. pav. Pasvalio rajono geografinė padėtis

Pasvalio rajonas yra įsikūręs aktyvių karstinių reiškinių zonoje. Karstinius reiškinius skatina antropogeninė veikla ir ypač dėl to kintantis požeminio vandens lygis. Požeminiams gipso klodams ištirpus, atsiranda požeminės ertmės, o virš jų esantis žemės paviršius įsmunka.

Pasvalio rajone yra 165 kultūros paveldo objektai, kuriems taikoma pradinė apsauga, 92 valstybės saugomi kultūros paveldo objektai, 14 kultūros paminklų.

Gyventojai. Pasvalio rajono savivaldybėje gyvena 25,9 tūkst. žmonių, iš jų: 7 tūkst. – Pasvalio mieste. Dauguma gyventojų įsikūrę kaimuose ir nedideliuose miesteliuose. Šie maži miesteliai dabar yra seniūnijų centrai. Pasvalio rajone yra 11 seniūnijų: Daujėnų, Joniškėlio miesto, Joniškėlio apylinkių, Krinčino, Pasvalio miesto, Pasvalio apylinkių, Pumpėnų, Pušaloto, Saločių, Vaškų, Namišių. Rajono administracinis centras – Pasvalys.

Gyventojų pasiskirstymas seniūnijose pateiktas 5 lentelėje:

5 lentelė

Eil. Nr.	Seniūnija	Plotas kv. km	Gyventojų skaičius
1.	Daujėnai	9709,8	1157
2.	Joniškėlio apylinkių	19243,1	2430
3.	Krinčinas	12221,8	1743
4.	Namišiai	6311,9	816
5.	Pasvalio apylinkių	13252,5	3080
6.	Pumpėnai	17672,1	2263
7.	Pušalotas	14187,5	1525
8.	Saločiai	16037,1	2444
9.	Vaškai	19325,3	2329
	Iš viso kaime:	127961,1	17787
10.	Joniškėlio m.	229	1066

11.	Pasvalio m.	722	7042
	Iš viso mieste:	951	8108
	Iš viso rajone:	128912,1	25895

Ūkio subjektai. 2016 m. pradžioje Pasvalio r. savivaldybėje veikė 438 ūkio subjektai. Dauguma Pasvalio r. savivaldybės ūkio subjektų veiklą vykdo didmeninės ir mažmeninės prekybos, variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto, kitose aptarnavimo srityse bei apdirbamojoje gamyboje.

Pramonė Pasvalio rajone nėra labai išplėtotą. Čia daugiausia yra maisto pramonės įmonių. Svarbiausios iš jų: AB „Pieno žvaigždės“ Pasvalio sūrinės filialas, UAB „Ustukių malūnas“, AB „Amilina“ Pasvalio padalinys, UAB „Pasvalio agrochemija“, UAB „Kurana“.

Žemės ūkis ir miškininkystė. Pasvalio rajonas – tipiškas respublikos šiaurinės dalies lygumų rajonas – derlingų upių slėnių kraštas, stokojantis vietovaizdžių su skirtinga orografija, geologija ir hidrografija. Rajono žemės – vienos derlingiausių respublikoje (vyrauja derlingi priemolio ir molio dirvožemiai), todėl jos labai intensyviai naudojamos. Žemės ūkio naudmenos užima 96,4 tūkst. ha (75 proc.) visos rajono teritorijos. Net 60 proc. žemės ūkio naudmenų sudaro ariama ar kitaip dirbama žemė. Miškai užima tik 20,9 tūkst. ha (16,2 proc.), pelkės – 0,424, keliai – 2,24, užstatytos teritorijos – 3,347 ha. Pasvalio rajonas yra vienas labiausiai su kultūrintų rajonų Lietuvoje, kuriame išvystytas žemės ir miškų ūkis. Todėl natūralių gamtinių plotų Pasvalio rajone yra išlikę daug mažiau negu vidutiniškai respublikoje. Vietoj kadaise plytėjusių pilnų gyvūnų ir įvairių augalų rūšių pievų bei pelkių, dabar čia nusaustas, žemės ūkio naudmenomis paverstas plotas. Nėra didesnių vandens telkinių ir natūralių pelkių, tik upių slėniuose bei pamiškėse išliko kiek didesni natūralių pievų plotai. Didžiąją dalį Pasvalio r. savivaldybės žemės ūkio naudmenų sudarė ariama žemė (91 proc.). Kaip ir šalyje bei apskrityje, Pasvalio r. didesnę dalį bendros žemės ūkio produkcijos sudaro augalininkystės produktai – 69,45 proc. Šis Pasvalio r. rodiklis yra didesnis ne tik už šalies ir apskrities rodiklius, bet ir už visų apskrities savivaldybių rodiklį. Analogiškai, gyvulininkystės produkcija sudaro mažesniąją dalį žemės ūkio produkcijos – 30,55 proc. Tai rodo Pasvalio rajono žemės ūkių orientaciją į augalininkystės sritį.

Švietimas. 2016 m. pradžioje Pasvalio rajono savivaldybėje veikė 18 finansiškai savarankiškų švietimo įstaigų, 9 jų skyriai, 13 daugiafunkčių centrų ir 1 edukacinis centras. Švietimo sistemai priklauso 4 gimnazijos, 6 pagrindinės, 3 ikimokyklinio ugdymo įstaigos, 1 darželis–mokykla, 2 neformaliojo ugdymo, 1 pagalbos mokytoji ir mokiniai ir 1 specialiojo ugdymo įstaiga, Joniškėlio Igno Karpio žemės ūkio ir paslaugų mokykla.

Medicina. Pirminę asmens sveikatos priežiūrą Savivaldybėje vykdo VšĮ Pasvalio pirminės asmens sveikatos priežiūros centras ir D. Bagdžiūnaitės įmonė.

Antrinę asmens sveikatos priežiūrą Savivaldybėje vykdo VšĮ Pasvalio ligoninė. Pasvalio ligoninėje yra 156 lovos, iš jų – 66 palaikomojo gydymo ir slaugos lovos.

Visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas įgyvendina Pasvalio rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuras.

Socialinė globa. Socialinės globos ir rūpybos paslaugas Pasvalio rajono savivaldybės teritorijoje teikia Grūžių vaikų globos namai, Lavėnų socialinės globos namai, Pasvalio rajono paslaugų ir užimtumo centras pagyvenusiems ir neįgaliesiems, Sutrikusio intelekto paslaugų ir užimtumo centras „Viltis“, Pasvalio specialioji mokykla.

Keliai. Rajone yra 416 km kelių tinklas. Svarbiausi keliai: Vilnius-Talinas A10 (46,9 km), Šiauliai-Pasvalys (24,9 km), Pasvalys-Joniškis (23,1 km).

Tiltai. Kelininkai prižiūri 6 tiltus magistraliniuose keliuose, 3 - krašto keliuose ir 40 rajono keliuose.

Vandens telkiniai. Vandens telkinių plotas– 2478,9 ha. Didesni dirbtiniai vandens telkiniai: Pajiešmenų – 8,7 ha ir Smilgių – 7,3 ha.

Upės. Mūša, Lėvuo, Svalia, Tatula, Pyvesa, Orija.

Priešgaisrinė apsauga. Panevėžio APGV Pasvalio priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba ir Pasvalio rajono savivaldybės Priešgaisrinė tarnyba yra įsikūrusios Pasvalyje. Savivaldybės

priešgaisrinė tarnyba turi komandas Daujėnų, Joniškėlio m., Krinčino, Pušaloto, Saločių, Vaškų seniūnijų centruose.

Valstybinės reikšmės ir pavojingi objektai. Pasvalio rajone prie valstybinės reikšmės objektų priskiriami AB „Lietuvos dujos“ magistralinis dujotiekis (44 km) ir vandens tiekimo bei nuotekų šalinimo paslaugas teikianti įmonė UAB „Pasvalio vandenys“.

Perspėjimo sistema. Savivaldybės teritorijoje yra sumontuotos 4 centralizuoto ir 9 vietinio valdymo elektros sirenos, kuriomis įspėjama 10,7 tūkst. (41,3 proc.) gyventojų.

Gyventojų apsauga. Pasvalio rajone yra 34 kolektyvinės apsaugos statiniai, kuriuose galima apsaugoti apie 8600 žmonių. Vadovaujantis Kolektyvinės apsaugos statinių poreikio nustatymo tvarkos aprašu minimalus kolektyvinės apsaugos statiniuose apsaugomų savivaldybės gyventojų skaičius – 6763 žmonės.

1.8. Trumpas seniūnijų apibūdinimas

1.8.1. Daujėnų seniūnija

Seniūnijos centras – Daujėnų miestelis, nuo Pasvalio miesto nutolęs 15 kilometrų.

Seniūnijos teritorija užima 9709,8 ha plotą, ribojasi su Krinčino, Pumpėnų, Pasvalio apylinkės seniūnijomis ir Biržų rajono savivaldybės Vabalninko seniūnija.

Seniūnijoje gyvena 1157 gyventojai, jos teritorijoje išsidėstę 35 kaimai. Didesnės gyvenvietės – Daujėnai ir Girsūdai.

Seniūnijoje veikia Daujėnų pagrindinė mokykla, Daujėnų pagrindinės mokyklos Kriklinių pradinio ugdymo skyrius, Daujėnų ambulatorija, Girsūdų medicinos punktas, Pasvalio kultūros centro Daujėnų ir Girsūdų skyriai, Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos Daujėnų ir Girsūdų padaliniai.

Seniūnijos teritorijoje įsikūrusios Daujėnų ir Girsūdų bendruomenės, veikia 3 įmonės, 3 parduotuvės.

Seniūnija atlieka 68,84 km vietinių viešųjų kelių, 22 km gatvių ir šaligatvių priežiūrą, 32,4 ha ploto viešųjų teritorijų tvarkymą seniūnijos gyvenvietėse, organizuoja gatvių apšvietimo tinklų eksploataciją Daujėnų, Girsūdų, Porijų, Smilgių (4) gyvenvietėse, organizuoja Daujėnų, Baukų, Barklainių, Girsūdų, Sereikių (5) kapinių priežiūrą.

Seniūnijoje dirba 11 darbuotojų: 2 valstybės tarnautojai, 3 darbuotojai, nepriskirti valstybės tarnautojų kategorijai, 6 komunalinio ūkio darbuotojai.

1.8.2. Joniškėlio apylinkių seniūnija

Seniūnijos centras – Joniškėlio miestas, nuo Pasvalio miesto nutolęs 20 kilometrų.

Seniūnijos teritorija užima 19 240 ha plotą, ribojasi su Pasvalio apylinkių, Pušaloto, Vaškų seniūnijomis bei Pakruojo rajonu.

Seniūnijoje gyvena 2430 gyventojų, teritorijoje išsidėstę 47 kaimai. Didesnės gyvenvietės – Narteikiai, Meškalaukis, Švobiškis, Joniškėlis, Norgėlai.

Seniūnijoje veikia Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimnazijos 2 pradinio ugdymo skyriai – Meškalaukio, Švobiškio, Nakiškių, Norgėlų vaiko dienos centras, Narteikių mokykla-darželis „Linelis“, Joniškėlio Igno Karpio žemės ūkio ir paslaugų mokykla, VšĮ Pasvalio pirminės asmens sveikatos priežiūros centro 5 medicinos punktai (Meškalaukio, Nakiškių, Narteikių, Norgėlų ir Švobiškio), Pasvalio kultūros centro 3 skyriai (Meškalaukio, Norgėlų, Švobiškio), Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos 4 padaliniai (Meškalaukio, Nakiškių, Norgėlų, Švobiškio).

Seniūnijos teritorijoje įsikūrusios 6 (Meškalaukio ir aplinkinių kaimų, Nakiškių krašto, Narteikių, Norgėlų, Švobiškio ir aplinkinių kaimų) bendruomenės, veikia 10 įmonių, 7 parduotuvės.

Seniūnija atlieka 168 km vietinių viešųjų kelių ir gatvių priežiūrą, 28,12 ha ploto viešųjų teritorijų tvarkymą seniūnijos gyvenvietėse, organizuoja gatvių apšvietimo tinklų eksploataciją 11 gyvenviečių, organizuoja 28 kapinių priežiūrą.

Seniūnijoje dirba 24 darbuotojai: 2 valstybės tarnautojai, 7 darbuotojai, nepriskirti valstybės tarnautojų kategorijai, 15 komunalinio ūkio darbuotojų.

1.8.3. Joniškėlio miesto seniūnija

Seniūnijos centras – Joniškėlio miestas, nuo Pasvalio miesto nutolęs 20 kilometrų.

Seniūnijos teritorija užima 236 ha plotą, ribojasi su Joniškėlio apylinkių seniūnija.

Seniūnijoje gyvena 1066 gyventojai, jos teritorijoje yra 19 gatvių.

Seniūnijoje veikia Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimnazija, Narteikių mokyklos-darželio Joniškėlio skyrius, 24 lovų Pasvalio ligoninės Joniškėlio slaugos ir palaikomojo gydymo skyrius, Pasvalio kultūros centro Joniškėlio kultūros namai, Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos Joniškėlio skyrius, Panevėžio teritorinės darbo biržos Pasvalio skyriaus Joniškėlio nuotolinis klientų aptarnavimo centras, Pasvalio krašto muziejaus Joniškėlio skyrius, Švč. Trejybės bažnyčia, labdaros valgykla, miesto pirtis.

Seniūnijos teritorijoje yra Joniškėlio bendruomenė, veikia 2 kirpyklos, 2 vaistinės, 6 parduotuvės, 1 įmonė.

Seniūnija atlieka 11,8 km gatvių ir 17487 m² šaligatvių priežiūrą, 27,87 ha ploto viešųjų teritorijų tvarkymą, organizuoja gatvių apšvietimo tinklų eksploataciją, organizuoja 3 veikiančių ir 4 neveikiančių kapinių priežiūrą.

Seniūnijoje dirba 22 darbuotojai: 3 darbuotojai, nepriskirti valstybės tarnautojų kategorijai, 19 komunalinio ūkio darbuotojų.

1.8.4. Krinčino seniūnija

Seniūnijos centras – Krinčino miestelis, nuo Pasvalio miesto nutolęs 10 kilometrų.

Seniūnijos teritorija užima 12221,8 ha plotą, ribojasi su Daujėnų, Pasvalio apylinkių ir Saločių seniūnijomis.

Seniūnijoje gyvena 1743 gyventojai, jos teritorijoje išsidėstę 49 kaimai. Didesnės gyvenvietės – Krinčino miestelis, Pajiešmenių, Kraštų, Gulbinėnų ir Ličiūnų kaimai.

Seniūnijoje veikia 2 pagrindinės mokyklos, 1 vaikų darželis, 2 daugiafunkciai dienos centrai, 1 ambulatorija, 3 medicinos punktai, Pasvalio kultūros centro 3 skyriai, Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos 4 padaliniai, Eugenijaus ir Leonardo Matuzevičių memorialinis muziejus.

Seniūnijos teritorijoje įsikūrusios 6 bendruomenės ir Sėlių kultūros ir socialinės paramos bendrija, veikia 4 įmonės, 6 parduotuvės ir 1 mažoji bendrija.

Seniūnija atlieka 101,2 km vietinių viešųjų kelių ir gatvių priežiūrą, 50,6 ha ploto viešųjų teritorijų tvarkymą seniūnijos gyvenvietėse, organizuoja gatvių apšvietimo tinklų eksploataciją 5 gyvenvietėse, organizuoja 13 kapinių priežiūrą.

Seniūnijoje dirba 19 darbuotojų: 2 valstybės tarnautojai, 7 darbuotojai, nepriskirti valstybės tarnautojų kategorijai, 10 komunalinio ūkio darbuotojų.

1.8.5. Namišių seniūnija

Seniūnijos centras – Namišių kaimas, nuo Pasvalio miesto nutolęs 20 kilometrų.

Seniūnijos teritorija užima 6455 ha plotą, ribojasi su Saločių, Vaškų seniūnijomis ir su Latvijos Respublika.

Seniūnijoje gyvena 816 gyventojų, jos teritorijoje išsidėstę Deveitonių, Kiemėnų, Kuzmiškio, Manikūnų, Momelėnų, Mitrišiūnų, Molynės, Namišių, Purvių, Velžių, Velželių kaimai. Didesnės gyvenvietės yra: Kiemėnai, Namišiai, Manikūnai.

Seniūnijoje veikia: Saločių Antano Poškos pagrindinės mokyklos Namišių pradinio ugdymo skyrius, Namišių ir Kiemėnų medicinos punktai, Pasvalio kultūros centro Namišių skyrius, Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos Namišių ir Kiemėnų padaliniai.

Seniūnijos teritorijoje įsikūrusios Namišių, Kiemėnų, Manikūnų bendruomenės, 3 įmonės, 3 parduotuvės.

Seniūnija atlieka 53 km vietinių viešųjų kelių ir gatvių priežiūrą, 10 ha ploto viešųjų teritorijų tvarkymą seniūnijos gyvenvietėse, organizuoja gatvių apšvietimo tinklų eksploataciją keturiose gyvenvietėse, organizuoja 10 kapinių priežiūrą.

Seniūnijoje dirba 12 darbuotojų: 2 valstybės tarnautojai, 5 darbuotojai, nepriskirti valstybės tarnautojų kategorijai, 5 komunalinio ūkio darbuotojai.

1.8.6. Pasvalio apylinkių seniūnija

Seniūnijos centras – Pasvalys.

Seniūnijos teritorija užima 13252,5 ha plotą, ribojasi su Joniškėlio apylinkių, Pumpėnų, Krinčino, Daujėnų, Saločių, Vaškų seniūnijomis.

Seniūnijoje gyvena 3080 gyventojų, jos teritorijoje išsidėstę 57 kaimai. Didesnės gyvenvietės – Aukštikalnių, Dagiliškio, Diliauskų, Kiemelių, Papyvesių, Pasvalio vienk., Pervalkų, Talačkonių, Ustukių, Valakėlių.

Seniūnijoje veikia Pasvalio Lėvens pagrindinės mokyklos Ustukių pagrindinio ugdymo skyrius, Pasvalio Lėvens pagrindinės mokyklos Valakėlių pradinio ugdymo skyrius, Ustukių medicinos punktas, Pasvalio kultūros centro Ustukių, Valakėlių, Diliauskų skyriai, Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos Diliauskų, Ustukių, Valakėlių filialai, Žadeikių Bernardo Brazdžionio edukacinis centras.

Seniūnija suskirstyta į keturias seniūnaitijas: Papyvesių, Talačkonių, Ustukių, Valakėlių. Seniūnijos teritorijoje įsikūrusios 8 bendruomenės, 1 bendrija, veikia 16 įmonių, 6 parduotuvės.

Seniūnija atlieka 107,1 km vietinių viešųjų kelių, tvarko 18 ha bendro naudojimo teritorijų plotų, organizuoja gatvių apšvietimo tinklų eksploataciją Aukštikalnių, Diliauskų, Papyvesių, Ustukių, Čižiškių, Talačkonių, Dagiliškio, Valakėlių, Pervalkų, Vilkagirio, Pasvalio vienk., Šimonių gyvenvietėse, organizuoja 21 kapinių priežiūrą.

Seniūnijoje dirba 16 darbuotojų: 2 valstybės tarnautojai, 3 darbuotojai, nepriskirti valstybės tarnautojų kategorijai, 11 komunalinio ūkio darbuotojų.

1.8.7. Pasvalio miesto seniūnija

Seniūnijos centras – Pasvalio miestas.

Seniūnijos teritorija užima 722 ha plotą, ribojasi su Pasvalio apylinkių seniūnija.

Seniūnijoje gyvena 7042 gyventojai.

Seniūnijoje veikia Pasvalio Petro Vileišio gimnazija, Pasvalio Lėvens pagrindinė mokykla, Pasvalio Svalios pagrindinė mokykla, lopšelis-darželis „Liepaitė“, lopšelis-darželis „Žilvitis“, lopšelis-darželis „Eglutė“, Pasvalio specialioji mokykla, VŠĮ Pasvalio ligoninė, VŠĮ Pasvalio pirminės asmens sveikatos priežiūros centras, Pasvalio kultūros centras, Pasvalio Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka, Pasvalio krašto muziejus.

Seniūnijos teritorijoje įsikūrusios 53 daugiabučių namų bendrijos, veikia 9 vaistinės, 89 parduotuvės.

Seniūnija atlieka 67 gatvių priežiūrą, 120 ha ploto viešųjų teritorijų tvarkymą seniūnijoje, organizuoja gatvių apšvietimo tinklų eksploataciją Pasvalio mieste, organizuoja 4 kapinių priežiūrą.

Seniūnijoje dirba 36 darbuotojai: 2 valstybės tarnautojai, 7 darbuotojai, nepriskirti valstybės tarnautojų kategorijai, 27 komunalinio ūkio darbuotojai.

1.8.8. Pumpėnų seniūnija

Seniūnijos centras – Pumpėnų miestelis, nuo Pasvalio miesto nutolęs 16 kilometrų.

Seniūnijos teritorija užima 17672,10 ha plotą, ribojasi su Pušaloto, Daujėnų, Pasvalio apylinkių seniūnijomis, Panevėžio rajonu.

Seniūnijoje gyvena 2263 gyventojai, jos teritorijoje išsidėstę 42 kaimai. Didesnės gyvenvietės yra: Pumpėnų, Kalno, Rinkūnų, Kriklinių, Vilkiškių.

Seniūnijoje veikia Pumpėnų gimnazija ir jos Rinkūnų pradinio ugdymo skyrius, Daujėnų pagrindinės mokyklos Kriklinių pradinio ugdymo skyrius, Pumpėnų ambulatorija, 3 medicinos punktai (Jurgėnų, Kriklinių, Rinkūnų), Pasvalio kultūros centro 4 skyriai (Jurgėnų, Kriklinių, Rinkūnų, Pumpėnų), Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos 4 padaliniai (Jurgėnų, Kriklinių, Rinkūnų, Pumpėnų).

Seniūnijos teritorijoje įsikūrusios 5 bendruomenės, veikia 10 įmonių, 8 parduotuvės.

Seniūnijoje išrinkti 4 seniūnaitijos (Pumpėnų, Kalno, Kriklinių, Rinkūnų).

Seniūnija atlieka 72,27 km vietinių viešųjų kelių ir gatvių priežiūrą, 23,41 ha ploto viešųjų teritorijų tvarkymą seniūnijos gyvenvietėse, organizuoja gatvių apšvietimo tinklų eksploataciją 5 gyvenvietėse, organizuoja 17 kapinių ir pilkapių priežiūrą.

Seniūnijoje dirba 20 darbuotojų: 2 valstybės tarnautojai, 4 darbuotojai, nepriskirti valstybės tarnautojų kategorijai, 14 komunalinio ūkio darbuotojų.

1.8.9. Pušaloto seniūnija

Seniūnijos centras – Pušaloto miestelis, nuo Pasvalio miesto nutolęs 25 kilometrus.

Seniūnijos teritorija užima 14187,5 ha plotą, ribojasi su Pumpėnų ir Joniškėlio seniūnijomis, Pakruojo ir Panevėžio rajonų savivaldybėmis.

Seniūnijoje gyvena 1525 gyventojai, jos teritorijoje išsidėstę 38 kaimai. Didesnės gyvenvietės – Pušaloto, Mikoliškio ir Deglėnų.

Seniūnijoje veikia Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimnazijos Pušaloto progimnazijos skyrius, Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės Bitės gimnazijos Mikoliškio pradinio ugdymo skyrius, Pasvalio vaikų lopšelio-darželio „Eglutė“ Mikoliškio skyrius, Pušaloto ambulatorija, Deglėnų ir Mikoliškio medicinos punktai, Pasvalio kultūros centro Mikoliškio ir Pušaloto skyriai, Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos Pušaloto, Mikoliškio ir Deglėnų padaliniai.

Seniūnijos teritorijoje įsikūrusios Pušaloto, Mikoliškio ir Deglėnų bendruomenės, veikia 3 įmonės, 6 parduotuvės.

Seniūnija atlieka 114,72 km vietinių viešųjų kelių ir gatvių priežiūrą, 23,68 ha ploto viešųjų teritorijų tvarkymą seniūnijos gyvenvietėse, organizuoja gatvių apšvietimo tinklų eksploataciją Pušaloto, Mikoliškio, Deglėnų ir Kauklių gyvenvietėse, organizuoja Pušaloto miestelio veikiančių ir 12 neveikiančių kapinių priežiūrą.

Seniūnijoje dirba 16 darbuotojų: 2 valstybės tarnautojai, 6 darbuotojai, nepriskirti valstybės tarnautojų kategorijai, 8 komunalinio ūkio darbuotojai.

1.8.10. Saločių seniūnija

Seniūnijos centras – Saločių miestelis, nuo Pasvalio miesto nutolęs 23 kilometrus.

Seniūnijos teritorija užima 16037,10 ha plotą, ribojasi su Krinčino, Namišių, Pasvalio apylinkių ir Vaškų seniūnijomis.

Seniūnijoje 2444 gyventojai, jos teritorijoje išsidėstę 51 kaimas. Didesnės gyvenvietės – Saločių miestelis, Raubonių, Puškonių, Žadeikonių ir Žilpamūšio kaimai.

Seniūnijoje veikia Saločių Antano Poškos pagrindinė mokykla, Dagių vaiko dienos centras, Puškonių vaiko dienos centras; Žadeikonių vaiko dienos centras; Pajiešmenų pagrindinės mokyklos Raubonių vaikų ir jaunimo užimtumo centras, Saločių ambulatorija, Dagių, Raubonių ir Žilpamūšio medicinos punktai, Pasvalio kultūros centro Saločių, Raubonių ir Žilpamūšio skyriai, Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos Dagių, Raubonių, Saločių, Žadeikonių ir Žilpamūšio padaliniai.

Seniūnijos teritorijoje įsikūrusios 7 bendruomenės, veikia 7 įmonės, 9 parduotuvės.

Seniūnija atlieka 103,45 km vietinių viešųjų kelių ir gatvių priežiūrą, 16,952 ha ploto viešųjų teritorijų tvarkymą seniūnijos gyvenvietėse, organizuoja gatvių apšvietimo tinklų eksploataciją 7 gyvenvietėse, organizuoja 25 kapinių priežiūrą.

Seniūnijoje dirba 24 darbuotojai: 2 valstybės tarnautojai, 4 darbuotojai, nepriskirti valstybės tarnautojų kategorijai, 18 komunalinio ūkio darbuotojų.

1.8.11. Vaškų seniūnija

Seniūnijos centras – Vaškų miestelis, nuo Pasvalio miesto nutolęs 16 kilometrus.

Seniūnijos teritorija užima 18884 ha plotą, ribojasi su Namišių, Saločių, Pasvalio ir Joniškėlio apylinkių seniūnijomis.

Seniūnijoje gyvena 2329 gyventojai, jos teritorijoje išsidėstę 68 kaimai. Didesnės gyvenvietės – Vaškų mstl., Tetirvinių, Nairių, Grūžių, Titkonių.

Seniūnijoje veikia: Vaškų gimnazija ir Vaškų gimnazijos Grūžių pradinio ugdymo skyrius, Pasvalio Svalios pagrindinės mokyklos Tetirvinių pradinio ugdymo skyrius, Vaškų ambulatorija, 3

medicinos punktai, Pasvalio kultūros centro 2 skyriai, Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos 3 padaliniai.

Seniūnijos teritorijoje įsikūrusios 8 bendruomenės, veikia 10 įmonių, 9 parduotuvės.

Seniūnija atlieka 125 km vietinių viešųjų kelių ir gatvių priežiūrą, 53,76 ha ploto viešųjų teritorijų tvarkymą seniūnijos gyvenvietėse, organizuoja gatvių apšvietimo tinklų eksploataciją 10 gyvenvietėse, organizuoja 45 kapinių priežiūrą.

Seniūnijoje dirba 26 darbuotojai: 2 valstybės tarnautojai, 6 darbuotojai, nepriskirti valstybės tarnautojų kategorijai, 18 komunalinio ūkio darbuotojai.

2. Gresiančios ekstremalios situacijos

Pasvalio rajono savivaldybės galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizė atlikta vadovaujantis Savivaldybės galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizės metodinėmis rekomendacijomis, patvirtintomis Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus 2011 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. 1-189 „Dėl galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizės atlikimo rekomendacijų patvirtinimo“. Pavojai, galintys kilti savivaldybės teritorijoje, nustatyti remiantis statistiniais, istoriniais duomenimis, specialistų vertinimais, patirtimi, analizuojamos aplinkos apžiūra, įvykių modeliavimu, taip pat Ekstremalių įvykių kriterijų sąrašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. kovo 9 d. nutarimu Nr. 241 „Dėl ekstremalių įvykių kriterijų sąrašo patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. spalio 14 d. nutarimo Nr. 1063 nauja redakcija).

Atlikus Pasvalio rajono savivaldybės galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijos rizikos analizę (**1 priedas**), sudaromas Pasvalio rajono savivaldybės galimų pavojų sąrašas prioriteto tvarka pagal jų rizikos lygį (sąrašas pateikiamas 6 lentelėje).

6 lentelė

Eil. Nr.	Galimas pavojus	Bendras rizikos balas
Labai didelės rizikos lygis		
1.	Pavojingos ar ypač pavojingos žmonių ligos protrūkis ar epidemija.	36
2.	Gaisrai pastatuose ir įrenginiuose.	35
3.	Gaisrai atvirose teritorijose	30
4.	Kelių transporto avarijos	30
Didelės rizikos lygis		
5.	Stichiniai hidrologiniai reiškiniai.	21
6.	Geologinis reiškiny	21
7.	Pastatų, statinių griuvimai.	21
8.	Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	20
9.	Gyvūnų ligos	18
10.	Katastrofiniai meteorologiniai reiškiniai.	16
Vidutinės rizikos lygis		
11.	Stichiniai meteorologiniai reiškiniai.	24
12.	Šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	16
13.	Pavojingas radinys	12
Priimtinos rizikos lygis		
14.	Vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo sistemų avarijos	9

15.	Vandens tarša	9
16.	Maisto tarša	9
17.	Oro tarša	9
18.	Dirvožemio, grunto tarša	9
19.	Žuvų dusimas, laukinių žvėrių ir paukščių badas	9
20.	Augalų ligos	9
21.	Komunikacijų sistemų nutraukimas ir (ar) gedimas	9
29.	Katastrofiniai hidrologiniai reiškiniai.	8
22.	Karinė ataka, maištas, sukilimas.	8
24.	Radiacinė avarija	8
25.	Teroristiniai išpuoliai	7
26.	Kuro resursų trūkumas ir (ar) stygius	6
27.	Streikai	6
28.	Dujų tiekimo sutrikimas	6
29..	Vabzdžių antplūdis	6
30.	Hidrotechnikos statinių (įrenginių) avarijos ir (ar) gedimai	5
31.	Sabotažas, diversija	5
32.	Įvykiai transportuojant pavojingą krovinį	5
33.	Nusikaltimai, nusikalstami neramumai, gajų siautėjimas	5
34.	Naftos produktų išsiliejimas	4
35.	Visuomenės neramumai, susibūrimai, riaušės.	4
36.	Žmonių grobimas, įkaitų paėmimas	4
37.	Masinis užsieniečių antplūdis	3

Savivaldybės civilinės saugos sistemos subjektų pasiruošimas ir galimų pavojų, kuriems nustatyta labai didelė ir didelė rizika, valdymas, koordinavimas ir jų padarinių likvidavimo organizavimas yra aprašomas šiame Ekstremaliųjų situacijų valdymo plane:

1. Pavojingos ar ypač pavojingos žmonių ligos protrūkis ar epidemija. Išplitus įvairioms pavojingoms užkrečiamoms ligoms, gali susirgti daug gyventojų, tarp jų dirbančių, dėl ko pablogėtų darbas įmonėse, nedirbtų mokyklos, vaikų darželiai, sutriktų rajono ekonomika. Galimi žmonių mirties atvejai.

2. Gaisrai pastatuose ir įrenginiuose gali būti gamtiniai, technologinių procesų ir žmogaus veiklos sukelti. Dažniausiai pasitaiko buityje neatsargiai elgiantis su ugnimi, palikus neužgesintą ugnies židinį, žaibo iškrovos metu ir pažeidžiant technologinius procesus. Gaisrų metu iškyla grėsmė žmonių gyvybei ar sveikatai, turtui ir aplinkai.

3. Gaisrai atvirose teritorijose – tai didžiausią tikimybę turintis ir didžiausius nuostolius atnešantis pavojus. Gaisrai gali būti gamtiniai ir žmogaus veiklos sukelti. Dažniausiai kyla palikus neužgesintą ugnies židinį, žaibo iškrovos metu, miškų, durpynų, javų gaisrai. Gaisrų metu iškyla grėsmė žmonių gyvybei ar sveikatai, turtui ir aplinkai.

4. Kelių transporto avarijos – tai didžiausią tikimybę turintis ir didelius nuostolius atnešantis pavojus. Avarijose žūsta ir sužalojami daugiausiai jauni, 18–35 metų žmonės. Pagrindinės autoįvykių priežastys būna eismo taisyklių pažeidimai, saugaus greičio viršijimas, techniškai netvarkingi automobiliai, nemokėjimas orientuotis sudėtingoje situacijoje, bloga kelių būklė ir nepalankios oro sąlygos (rūkas, plikledis, lietus sniegas).

5. Stichiniai hidrologiniai reiškiniai, tai:

- **upės nusekimas** (kai vandens debitas upėje sumažėja iki reikšmės, mažesnės už nustatytą gamtosauuginį debitą);

- **labai aukštas upės vandens lygis** (vandens lygio pakilimas Baltijos sistemoje virš vandens matavimo stoties nulinio lygio cm ar vandens lygio pakilimas Baltijos sistemoje virš Baltijos jūros lygio m).

Šiems reiškiniams pasiekus ar viršijus Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. D1-870 patvirtintus rodiklius sutrinka įprastos gyvenimo sąlygos bei ūkinė veikla. Tačiau šie reiškiniai prognozuojami, hidrometeorologijos tarnyba gyventojus apie jų artėjimą perspėja iš anksto, taigi galima tinkamai pasiruošti ir išvengti nepageidautinų padarinių.

6. Geologinis reiškinys, tai:

- **karstiniai reiškiniai** – geologinių procesų ir reiškinių visuma, susijusi su uolienų tirpinimu, požeminių tuštumų ir specifinių paviršinių karstinio reljefo formų susidarymu. Tirpinamos uolienos gali būti klintis, dolomitas, kiek mažiau paplitęs gipso ar sulfatinis karstas. Joms ištirpus atsiranda tuščios ertmės, į kurias sukrenta viršuje esantis gruntas, taip susidaro smegduobės arba karstinės įgriuvos. Pavojingiausios karstinės įgriuvos arba smegduobės susidarančios gyvenvietėse netoli pastatų arba po jais. Smegduobės arba karstinės įgriuvos gadina kelius ir pastatus, kelia daug rūpesčių žemdirbiams, galimi žmonių sužalojimai ir mirties atvejai.

- **nuošliauža** – uolienų masės atitrūkimas ir nuslinkimas šlaitu žemyn dėl sunkio jėgos. Nuošliaužos įvyksta dėl įvairių priežasčių:

- padidėjęs šlaito statumas, dėl vykstančios erozijos;

- sumažėjusio uolienų patvarumo (vibracija, kritulių pagausėjimas, požeminio vandens prietaka);

- dėl seisminių smūgių;

- dėl žmonių veiklos.

Nuosliaužos gali vystytis pamažu, bet gali būti labai staigios. Staigių nuošliaužų pasekmės gali būti katastrofinės – sugriauti įvairūs pastatai, žmonių aukos ir kt.

7. Pastatų, statinių griuvimai – gyvenamojo ar kitos paskirties pastato, statinio arba jo konstrukcijos visiškas ar dalinis sugriovimas, kai neatidėliotinai reikia suteikti gyvenamąją vietą žmonėms.

8. Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai, galimi:

- katastrofinių meteorologinių reiškinių atveju;

- dėl techninių priežasčių;

- sabotazo bei diversijos atvejais.

Būtų sugadintos arba sugriautos elektros pastotės, transformatorinės, elektros perdavimo linijos, sustabdyta įmonių veikla, nutrauktas elektros energijos tiekimas vartotojams, padaryta didelė žala pramonei, galimi žmonių sužalojimai ir mirties atvejai.

9. Gyvūnų ligos – tai ligos, pasižyminčios itin greitu plitimu bei rimtomis pasekmėmis socialinėje, ekonominėje ir sveikatos apsaugos srityse. Nustačius šias ligas prekyba gyvūnais ir gyvūniniais produktais yra draudžiama, šalis izoliuojama, ribojamas gyvūnų ir žmonių judėjimas ir t.t. Pagal kasmet tvirtinamą Gyvūnų užkrečiamųjų ligų kontrolės planą, Lietuvoje vykdoma snukio ir nagų, Afrikinio ir klasikinio kiaulių maro kiaulėms ir šernams, naminių ir laukinių paukščių gripo ir naminių bei laukinių paukščių Niukaslio ligų stebėseną: atsižvelgiant į ligos aktualumą Lietuvoje, nustatomas privalomų gyvūnų kraujo tyrimų skaičius, stebimos gyvūnų bandos. Šis planas koreguojamas kiekvienais metais pagal ES bei kitų šalių gyvūnų sveikatos būklę. Aukščiau minėtų ligų įtarimo atveju turi būti taikomos priemonės, nurodytos neatidėliotinių priemonių plane.

10. Stichiniai meteorologiniai reiškiniai, tai:

- **uraganas** (maksimalus vėjo greitis ≥ 33 metrai per sekundę);

- **labai smarkus lietus** (kai per 12 val. ir trumpesnę laiką iškrenta daugiau negu 80 mm kritulių);

- **ilgai trunkantis labai smarkus lietus** (kai kritulių, iškritusių per 5 paras ir trumpiau, kiekis viršija mėnesio standartinę klimato normą daugiau negu 3 kartus);

- **labai smarkus snygis** (kai per 12 val. ir trumpesnę laiką iškrenta 30 mm ir daugiau kritulių ir sniego dangos prieaugis yra daugiau negu 30 cm.);
- **labai smarki pūga** (kai vidutinis vėjo greitis didesnis negu 20 m/s, matomumas 500 m. ir mažesnis, trunka 1 parą ir daugiau);
- **labai smarkus speigas** (kai daugiau negu 3 paras minimali temperatūra yra -30°C ir daugiau).

Šiems reiškiniams pasiekus ar viršijus Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. D1-870 patvirtintus rodiklius būtų sugadintos arba sugriautos elektros pastotės, transformatorinės, elektros perdavimo linijos, išversti medžiai, užversti keliai, sutriktų automobilių eismas, sutriktų žmonių aprūpinimas maistu, vandeniu, gyvulių aprūpinimas pašarais, vandeniu, nutrūktų elektros energijos ir šilumos tiekimas, būtų sustabdyta įmonių veikla, padaryta didelė žala žemės ir miškų ūkiui, galimi žmonių sužalojimai ir mirties atvejai. Galimi vietinio pobūdžio potvyniai.

Tačiau šie reiškiniai prognozuojami, hidrometeorologijos tarnyba gyventojus apie jų artėjimą perspėja iš anksto, taigi galima tinkamai pasiruošti ir išvengti nepageidautinų padarinių arba sušvelninti jų padarinius.

- **labai smarki pūga**, trunkanti 24 val. ir daugiau, kai vidutinis vėjo greitis 20 m/s ir didesnis, sutrikdo įprastas gyvenimo sąlygas bei ūkinę veiklą – užpustomi keliai, sutrinka susisiekimo sąlygos, blogas matomumas neleidžia orientuotis vietovėje, kyla pavojus pasiklysti, sušalti. Tačiau šis reiškinys prognozuojamas, hidrometeorologijos tarnyba gyventojus apie jo artėjimą perspėja iš anksto, taigi galima tinkamai pasiruošti ir išvengti nepageidautinų padarinių:

- jei įmanoma, reikia pasilikti namuose, iš anksto pasirūpinus maisto, vandens, kuro atsargomis bei būtiniaisiais vaistais;

- kaimo vietovėse reikia pasirūpinti gyvuliams reikiamu pašaru ir vandens kiekiu;

- išvažiuoti ar išeiti iš namų rekomenduojama tik būtinu atveju;

- jeigu patekote į smarkią pūgą važiuodami automobiliu, patartina sustoti, automobilį pasukti prieš vėją, retkarčiais išlipti iš jo ir nukasti sniegą, kad neužpustytų;

- jeigu tektų eiti per pūgą, reikia eiti kuo toliau nuo elektros, ryšių perdavimo linijų, medžių, stogų, įvairių atramų ir konstrukcijų, kurios nuo sniego svorio ir stipraus

vėjo gali griūti.

- **labai smarkus lietus**, kai per 12 val. ir trumpesnę laiką iškrenta 80 mm ir daugiau kritulių, vanduo apsemina laukus, daržus, gyventojų sodybas, išguldomi ir sunaikinami pasėliai, išgriaužiami keliai, gatvės, sugadinamas kitas materialus turtas, galimas staigus vandens lygio pakilimas upėse ir ežeruose. Tačiau šis reiškinys prognozuojamas, hidrometeorologijos tarnyba gyventojus apie jo artėjimą perspėja iš anksto, taigi galima tinkamai pasiruošti ir išvengti nepageidautinų padarinių arba sušvelninti jo padarinius.

- **maksimalus vėjo greitis, labai smarki audra, viesulas**. Būtų sugadintos arba sugriautos elektros pastotės, transformatorinės, elektros perdavimo linijos, išversti medžiai, užversti keliai, sutriktų automobilių eismas, sutriktų žmonių aprūpinimas maistu, vandeniu, gyvulių aprūpinimas pašarais, vandeniu, nutrūktų elektros energijos ir šilumos tiekimas, būtų sustabdyta įmonių veikla, padaryta didelė žala žemės ir miškų ūkiui, galimi žmonių sužalojimai ir mirties atvejai. Galimi vietinio pobūdžio potvyniai.

3. Perspėjimo ir informavimo apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją organizavimas

Gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms ir ūkio subjektams perspėti apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją naudojamos šios perspėjimo priemonės:

1. Perspėjimo sirenomis sistema (toliau – PSS);

2. Gyventojų perspėjimo ir informavimo, naudojant viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų tiekėjų tinklų infrastruktūrą, sistema (toliau – GPIS).

Skubi informacija apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, kuri leistų imtis priemonių, siekiant išvengti galimos žalos arba ją sušvelninti, perduodama gyventojams, valstybės

ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms ir ūkio subjektams per Lietuvos nacionalinę radiją ir televiziją, kitų transliuotojų, radijo ir (ar) televizijos programas, taip pat ir per elektronines sirenas, vidines avarinio įgarsinimo sistemas.

Vietovėse, kuriose nėra galimybių panaudoti garsinių priemonių, gyventojai perspėjami per pasiuntinius.

Už Pasvalio rajono savivaldybės teritorijoje esančių civilinės saugos sistemos subjektų ir gyventojų perspėjimą ir informavimą, perspėjimo sistemos aktyvinimą atsakingas Savivaldybės administracijos direktoriaus įgaliotas Savivaldybės administracijos Bendrojo skyriaus vyriausiasis specialistas (civilinės saugos), tel. (8 451) 54 112; mob. tel. 8 656 07 797, o jo nesant Savivaldybės administracijos Bendrojo skyriaus vedėjas, tel. (8 451) 54 106; mob. tel. 8 687 21 688. Taip pat atsakingais paskirti seniūnijų seniūnai, kurie turi vykdyti civilinės saugos sistemos subjektų ir gyventojų perspėjimą ir informavimą, perspėjimo sistemos aktyvinimą savo seniūnijos teritorijoje.

Paskirti atsakingi asmenys, vykdydami civilinės saugos sistemos subjektų ir gyventojų perspėjimą ir informavimą apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, vadovaujasi Perspėjimo apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją priemonės, gyventojų, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų ir ūkio subjektų perspėjimo apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją ir informavimo civilinės saugos klausimais tvarkos aprašau, patvirtintu Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2015 m. rugpjūčio 14 d. įsakymu Nr. 1-230 „Dėl Perspėjimo apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją priemonių, gyventojų, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų ir ūkio subjektų perspėjimo apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją ir informavimo civilinės saugos klausimais tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2016 m. balandžio 27 d. įsakymo Nr. 1-130 redakcija) ir jo prieduose pateiktomis tipinėmis išankstinių pranešimų rekomendacijų gyventojams formomis. Taip pat parengia savo išankstinių pranešimų tekstus ir rekomendacijas gyventojams tų pavojų atvejams, kuriems, atliekant Savivaldybės pavojų ir rizikos analizę, buvo nustatyta didelė ir labai didelė rizika (**2–6 priedai**).

Gyventojų, valstybės ir savivaldybės institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų darbuotojų informavimas apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją (įvykį) yra vienas svarbiausių civilinės saugos ir gelbėjimo sistemos uždavinių. Lietuvos Respublikoje yra nustatyti aštuoni civilinės saugos signalai, t. y.:

Įspėjamasis garsinis signalas – „**Dėmesio visiems**“

Įspėjamieji balsu skelbiami signalai:

- ⇒ „**Cheminis pavojus**“
- ⇒ „**Radiacinis pavojus**“
- ⇒ „**Katastrofinis užtvindymas**“
- ⇒ „**Potvynio pavojus**“
- ⇒ „**Uragano pavojus**“
- ⇒ „**Oro pavojus**“
- ⇒ „**Perspėjimo sistemos patikrinimas**“

Savivaldybės gyventojams perspėti apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją (įvykį) naudojamos elektros sirenos, o informacija ir rekomendacijos perduodamos per Lietuvos nacionalinę radiją ir televiziją.

Pasvalio rajono savivaldybės teritorijoje gyventojams perspėti yra įrengtos centralizuoto ir vietinio valdymo elektros sirenos. Sirenų sąrašas pateikiamas **27 priede**.

3.1. Savivaldybės administracijos Bendrojo skyriaus vyriausiojo specialisto (civilinės saugos) veiksmai gavus Savivaldybės administracijos direktoriaus ar Savivaldybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo nurodymą perspėti ir informuoti savivaldybės teritorijoje esančius gyventojus ir civilinės saugos sistemos subjektus

Savivaldybės administracijos Bendrojo skyriaus vyriausiasis specialistas (civilinės saugos), atsakingas už perspėjimą, gavęs nurodymus perspėti gyventojus ir civilinės saugos sistemos subjektus per PSS, privalo:

1. patikslinti sirenų įjungimo datą ir laiką;
2. priimti Savivaldybės administracijos direktoriaus arba Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų vadovo pasirašytą pranešimą apie įvykį ir trumpojo perspėjimo pranešimo tekstą;
3. perspėti Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento SKS budinčios pamainos vyriausiąjį arba vyresnįjį specialistą ir APGV struktūrinį padalinį arba darbuotoją, atsakingą už perspėjimą;
4. pranešimą apie įvykį pateikti:
 - 4.1. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento SKS budinčios pamainos vyriausiajam arba vyresniajam specialistui, kuris nurodytu laiku privalo pranešimą apie įvykį paskelbti per LRT;
 - 4.2. APGV struktūrinio padalinio darbuotojui, atsakingam už perspėjimą, kuris privalo pranešimą apie įvykį pateikti regioniniam transliuotojui;
 - 4.3. vietiniam (-s) transliuotojui (-ams) ir (ar) regioniniam transliuotojui, veikiančiam savivaldybės teritorijoje, nurodyti laiką, kada šis pranešimas privalo būti skelbiamas gyventojams;
5. perspėti Savivaldybės lygio suinteresuotus civilinės saugos sistemos subjektus;
6. perduoti trumpąjį perspėjimo pranešimą, kurio perdavimo per GPIS pradžia turi sutapti su sirenų įjungimo laiku. Pranešimas kartojamas 5 kartus. Pauzės tarp pranešimų trukmė – 1 min.;
7. organizuoti vietinio valdymo sirenų įjungimą ir (ar) pasiuntinių išsiuntimą nurodytu laiku;
8. esant galimybei kontroliuoti PSS ir GPIS veikimą;
9. informuoti nurodymus davusius asmenis apie nurodymų įvykdymą;
10. įrašyti darbo žurnale gautus nurodymus ir aprašyti atliktus veiksmus.

Savivaldybės administracijos Bendrojo skyriaus vyriausiasis specialistas (civilinės saugos), atsakingas už perspėjimą, gavęs nurodymus perspėti gyventojus ir civilinės saugos sistemos subjektus per GPIS, privalo:

1. priimti Savivaldybės administracijos direktoriaus arba Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų vadovo pasirašytą trumpąjį perspėjimo pranešimą arba jų žodiniu nurodymu parengti trumpąjį perspėjimo pranešimą;
2. patikslinti trumpojo perspėjimo pranešimo perdavimo laiką ir teritoriją, taip pat, kiek kartų kartoti pranešimą ir kokia pauzės tarp pranešimų trukmė, kokiais kanalais ir kalbomis perduoti pranešimą;
3. perspėti apie GPIS panaudojimą APGV struktūrinį padalinį ar darbuotoją, atsakingą už perspėjimą, ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento SKS budinčios pamainos vyriausiąjį arba vyresnįjį specialistą, kuris privalo koordinuoti Savivaldybės trumpojo perspėjimo pranešimo siuntimo eigą;
4. nurodytu laiku perduoti trumpąjį perspėjimo pranešimą;
5. esant galimybei kontroliuoti GPIS veikimą;
6. informuoti nurodymus davusius asmenis apie nurodymų įvykdymą;
7. įrašyti darbo žurnale gautus nurodymus ir aprašyti atliktus veiksmus.

3.2. Savivaldybės administracijos Bendrojo skyriaus vyriausiojo specialisto (civilinės saugos) veiksmai gavus Apskritis priešgaisrinės gelbėjimo valdybos nurodymą perspėti ir informuoti savivaldybės teritorijoje esančius gyventojus ir civilinės saugos sistemos subjektus

Savivaldybės administracijos Bendrojo skyriaus vyriausiasis specialistas (civilinės saugos), atsakingas už perspėjimą, gavęs APGV struktūrinio padalinio arba darbuotojo, atsakingo už perspėjimą, nurodymus perspėti gyventojus ir civilinės saugos sistemos subjektus per PSS, privalo:

1. patikslinti sirenų įjungimo laiką;
2. priimti pranešimą apie įvykį;
3. informuoti Savivaldybės administracijos direktorių apie gautus nurodymus perspėti ir informuoti gyventojus ir civilinės saugos sistemos subjektus;
4. perspėti Savivaldybės lygio suinteresuotus civilinės saugos sistemos subjektus;
5. pateikti vietiniam (-s) transliuotojui (-ams) ir (ar) regioniniam transliuotojui, esančiam Savivaldybės teritorijoje, pranešimą apie įvykį ir nurodyti laiką, kada šis pranešimas privalo būti skelbiamas gyventojams;
6. organizuoti vietinio ir centralizuoto valdymo sirenų įjungimą ir (ar) pasiuntinių išsiuntimą nurodytu laiku;
7. esant galimybei kontroliuoti PSS ir GPIS veikimą;
8. informuoti APGV struktūrinį padalinį arba darbuotoją, atsakingą už perspėjimą, apie nurodymų įvykdymą;
9. įrašyti darbo žurnale gautus nurodymus ir aprašyti atliktus veiksmus.

3.3. Savivaldybės administracijos Bendrojo skyriaus vyriausiojo specialisto (civilinės saugos), veiksmai gavus pranešimą iš Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus nustatytų ūkio subjektų, įregistruotų Valstybinės reikšmės ir pavojingų objektų registre, apie įvykusią avariją

Savivaldybės administracijos Bendrojo skyriaus vyriausiasis specialistas civilinei saugai, atsakingas už perspėjimą, gavęs informaciją apie avariją Valstybinės reikšmės ar pavojingame objekte, privalo:

1. patikslinti, ar būtina panaudoti vieną iš perspėjimo sistemų (PSS arba GPIS) ar abi;
2. perspėti gyventojus ir savivaldybės lygio civilinės saugos sistemos subjektus, vadovaujantis tvarka, aprašyta 3.1 skyriuje.

3.4. Savivaldybės administracijos Bendrojo skyriaus vyriausiojo specialisto (civilinės saugos) veiksmai dėl techninių kliūčių neveikiant perspėjimo ir informavimo sistemai

Savivaldybės administracijos Bendrojo skyriaus vyriausiasis specialistas (civilinės saugos), atsakingas už perspėjimą, įsitikinęs, kad dėl techninių priežasčių neveikia Savivaldybės GPIS valdymo darbo vieta arba negalima prisijungti prie GPIS serverio, privalo:

1. paskambinti Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento SKS būdinčios pamainos vyriausiajam arba vyresniajam specialistui ir paprašyti perduoti trumpąjį perspėjimo pranešimą;
2. pateikti elektroniniu paštu Savivaldybės administracijos direktoriaus arba Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų vadovo pasirašytą trumpąjį perspėjimo pranešimą PDF ir Word formatais ir nurodymus dėl jo perdavimo;
3. nurodyti adresą ar gyvenamąją vietovę, ar koordinates, ar administracinį vienetą ir perspėjimo zonos spindulį;
4. įsitikinti, kad nurodymai supraci teisingai;
5. esant galimybei, kontroliuoti GPIS veikimą;
6. įrašyti darbo žurnale gautus nurodymus ir aprašyti atliktus veiksmus;
7. informuoti nurodymus davusius asmenis apie nurodymų įvykdymą;
8. informuoti BPC teritorinį skyrį.

3.5. Pasiuntinių išvykimo tvarka ir maršrutai tose gyvenamosiose vietovėse, kuriose nėra sirenų arba nėra galimybių panaudoti kitų išpėjamųjų garsinių priemonių gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms, ūkio subjektams perspėti ir informuoti

Naudojant perspėjimo sirenomis sistemą Pasvalio rajono savivaldybėje galima perspėti tik apie 30 procentų gyventojų, gyvenančių seniūnijų centruose. Didesnė dalis gyventojų, gyvenančių kaimuose, vienkiemiuose, naudojantis šia sistema nebus perspėti. Todėl įvykus ekstremaliajam įvykiui ar susidarius ekstremaliajai situacijai, kai dėl ekstremaliojo įvykio susidariusi padėtis gali sukelti staigų didelį pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui ar aplinkai arba gyventojų žūtį, sužalojimą ar padaryti kitą žalą, gelbėjimo darbų vadovas nedelsdamas priima sprendimą perspėti gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus išsiųsti į ekstremaliojo įvykio teritoriją specialios paskirties automobilį (-ius), turintį (-čius) garso stiprinimo įrangą.

4. Informacijos apie ekstremalų įvykį ar ekstremaliąją situaciją gavimo ir perdavimo tvarka

Pasvalio rajono savivaldybės keitimosi informacija apie įvykį, ekstremalų įvykį ar ekstremaliąją situaciją tvarkos aprašas patvirtintas Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu (7 priedas).

Tvarkos aprašas reglamentuoja informacijos apie įvykį, gresiantį ar įvykusį ekstremalų įvykį, gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją (toliau – *informacija*) teikimą Pasvalio rajono savivaldybės administracijos Bendrojo skyriaus vyriausiajam specialistui, o jo nesant – Pasvalio rajono savivaldybės ekstremalių situacijų operacijų centro koordinatoriui, ir perdavimą atsakingoms institucijoms bei informacijos teikėjams.

Operatyvus ir nenutrūkstamas informacijos apie įvykį, ekstremalų įvykį ar ekstremaliąją situaciją perdavimas ir priėmimas bus vykdomas panaudojant fiksuoto ir mobiliojo ryšio telefonus, faksimilinį ryšį, elektroninį paštą ir radijo ryšį.

Už informacijos apie ekstremalų įvykį ar ekstremaliąją situaciją pateikimą Pasvalio rajono savivaldybei atsakingos institucijos pateikiamos lentelėje:

Įvykio, ekstremaliojo įvykio ar ekstremaliosios situacijos pavadinimas	Informacijos teikėjai
I. GAMTINIO POBŪDŽIO	
1. Geologiniai reiškiniai	Panevėžio RAAD Panevėžio APGV
2. Hidrometeorologiniai reiškiniai	Panevėžio hidrometeorologijos stotis Panevėžio RAAD Panevėžio APGV
3. Žmonių užkrečiamosios ligos, kiti ūmūs žmonių sveikatos sutrikimai, nulemti cheminių, biologinių ir fizikinių veiksnių	Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Panevėžio departamentas
4. Vabzdžių antplūdis, gyvūnų liga, augalų liga	Pasvalio valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba
II. TECHNINIO POBŪDŽIO	
5. Transporto įvykis	Panevėžio apskrities vyriausiasis policijos komisariatas
6. Įvykis pramonėje	Ūkio subjektas Panevėžio APGV

Įvykio, ekstremaliojo įvykio ar ekstremaliosios situacijos pavadinimas	Informacijos teikėjai
7. Avarija energetikos sistemoje	Valstybinė energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos Panevėžio teritorinis skyrius. Ūkio subjektas Panevėžio APGV
8. Energijos tiekimo sutrikimas	Valstybinė energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos Panevėžio teritorinis skyrius. Ūkio subjektas Panevėžio APGV
9. Hidrotechnikos statinio, komunalinių sistemų avarija	Panevėžio RAAD Panevėžio APGV Ūkio subjektas
10. Pastato, statinio griūtis	Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos Panevėžio teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros skyrius. Panevėžio RAAD Panevėžio APGV Ūkio subjektas
11. Ryšių paslaugų teikimo vartotojams sutrikimas	Ryšių reguliavimo tarnyba Ūkio subjektas
III. EKOLOGINIO POBŪDŽIO	
12. Oro užterštumas, vandens užterštumas, dirvožemio, grunto užterštumas arba kitas jiems padarytas poveikis	Panevėžio RAAD Panevėžio APGV Ūkio subjektas
13. Radiacinė avarija	Panevėžio RAAD Panevėžio APGV
IV. SOCIALINIO POBŪDŽIO	
14. Masė nevaldomų žmonių	Panevėžio apskrities vyriausiasis policijos komisariatas Panevėžio APGV
15. Įvykis pasienio ruože ir teritorinėje jūroje	Panevėžio apskrities vyriausiasis policijos komisariatas Panevėžio APGV
16. Įvykis, susijęs su teroristine veikla	Panevėžio apskrities vyriausiasis policijos komisariatas Panevėžio APGV
V. KITAS ĮVYKIS, EKSTREMALUSIS ĮVYKIS	
17. Gaisro keliamas pavojus, užsidegimo ar degimo grėsmė	Panevėžio APGV
18. Pavojingas radinys	Panevėžio apskrities vyriausiasis policijos komisariatas Panevėžio APGV
19. Kultūros paveldo objektui ar vietai keliamas pavojus arba jų sunaikinimas	Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos

Įvykio, ekstremaliojo įvykio ar ekstremaliosios situacijos pavadinimas	Informacijos teikėjai
20. Ekstremalusis įvykis atstovybėje (Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse, konsulinėse įstaigose užsienio valstybėse ir atstovybėse prie tarptautinių organizacijų, užsienio valstybių diplomatinėse atstovybėse, konsulinėse įstaigose ir tarptautinių organizacijų atstovybėse, akredituotose ir reziduojančiose Lietuvos Respublikoje).	Panevėžio apskrities vyriausiasis policijos komisariatas Panevėžio APGV
21. Kitas įvykis, keliantis pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai, ekstremalusis įvykis, galintis sukelti ekstremaliąją situaciją.	Panevėžio apskrities vyriausiasis policijos komisariatas Panevėžio APGV Ūkio subjektas

4.1. Informacijos apie ekstremalųjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją gavimo ir perdavimo Apskrities priešgaisrinei gelbėjimo valdybai, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos ir kitoms suinteresuotoms institucijoms tvarka

Pasvalio rajono savivaldybės administracijoje už informacijos priėmimą ir teikimą, kai nėra paskelbta ekstremali situacija ir nėra sušauktas ekstremaliųjų situacijų operacijų centras, atsakingas Savivaldybės administracijos Bendrojo skyriaus vyriausiasis specialistas (civilinės saugos), o jo nesant – Pasvalio rajono savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centro koordinadorius.

Paskelbus ekstremaliąją situaciją už informacijos perdavimą ir priėmimą atsakinga Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro informacijos valdymo, elektroninių ryšių organizavimo ir palaikymo, visuomenės informavimo grupė.

Informacija teikiama Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui prie VRM, tel.: (8 5) 271 7511, 8 610 02 359, el. p.: sks@vpgt.lt, ems@vpgt.lt, Panevėžio apskrities priešgaisrinei gelbėjimo valdybai, tel.: (8 45) 50 34 67, 8 686 62 434, el. p. panevezys.ovs@vpgt.lt ir el. p. bernardas.laurinaitis @vpgt.lt.

Informacija teikiama šiais atvejais:

- kai prognozuojama, kad bus pasiekti ar viršyti Vyriausybės patvirtinti ekstremaliųjų įvykių kriterijai;
- kai gresia ekstremalioji situacija;
- kai pasiekti ar viršyti Vyriausybės patvirtinti ekstremaliųjų įvykių kriterijai.

Operatyvus ir nenutrūkstamas informacijos apie įvykį, ekstremalųjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją perdavimas ir priėmimas bus vykdomas panaudojant fiksuotojo ir mobiliojo ryšio telefonus, faksimilinį ryšį, elektroninį paštą ir radijo ryšį. Ekstremaliųjų situacijų komisijos sudėtis ir kontaktai pateikiami **11 priede**, ekstremaliųjų situacijų operacijų centro sudėtis ir kontaktai – **12 priede**.

Informacija teikiama vadovaujantis keitimosi informacija apie įvykį, ekstremalųjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją Pasvalio rajono savivaldybėje tvarkos aprašu patvirtintu Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu.

Susidarius ekstremaliajai situacijai, *informacija* apie ją Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui prie VRM ir Panevėžio apskrities priešgaisrinei gelbėjimo valdybai pateikiama ne tik telefonu, bet ir **elektroniniu paštu ar faksu užpildžius pranešimų formas ES-1, ES-2 ir ES-3**.

Forma ES-1 – teikiamas pirminis pranešimas apie susidariusią ekstremaliąją situaciją (**8 priedas**). Šis pranešimas perduodamas kiek galima greičiau nuo ekstremaliosios situacijos susidarymo pradžios, bet ne vėliau kaip per 2 valandas nuo gelbėjimo darbų pradžios;

Forma ES-2 – teikiamas pranešimas apie atliekamus gelbėjimo darbus, susidariusią ekstremaliąją situaciją (**9 priedas**). Šis pranešimas teikiamas kas 4 valandas nuo pirminio pranešimo apie susidariusią ekstremaliąją situaciją pateikimo;

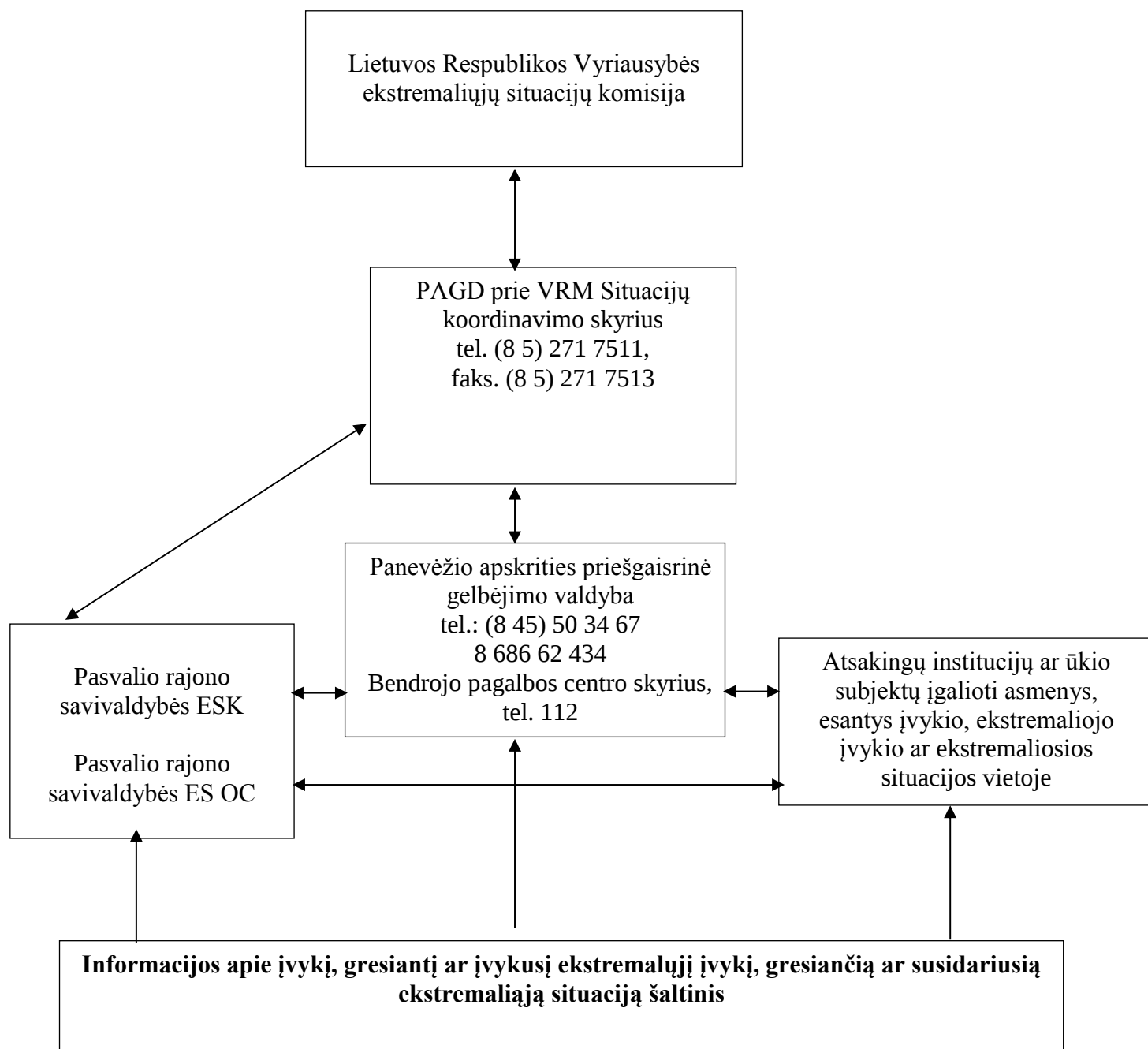
Forma ES-3 – teikiamas pranešimas apie ekstremaliosios situacijos likvidavimą (**10 priedas**). Šis pranešimas teikiamas pašalinus ekstremaliosios situacijos padarinius.

Jeigu informacija apie susidariusią ekstremaliąją situaciją išsamiai pateikta formoje ES-1, o ekstremaliosios situacijos vietoje padėtis nesikeičia, forma ES-2 nepildoma.

Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų komisijos posėdžių protokolų kopijos ne vėliau kaip per 12 valandų nuo posėdžio pabaigos elektroniniu paštu ar faksu pateikiamos Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui prie VRM ir Panevėžio apskrities priešgaisrinei gelbėjimo valdybai.

4.2. Ryšių organizavimo schemas ir ryšių priemonės naudojamos informacijai priimti ir perduoti

Ryšių organizavimo tarp Savivaldybės ESK ir Savivaldybės ESOC, gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotinus darbus vykdančių civilinės saugos sistemos subjektų pajėgų schema

Už savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro grupių veiklai naudojamo ryšio organizavimą atsako Savivaldybės administracijos Bendrojo skyriaus informacinių technologijų specialistai ir Savivaldybės ES OC Informacijos valdymo, elektroninio ryšių organizavimo ir palaikymo, visuomenės informavimo grupės nariai.

Įvykus ekstremaliajai situacijai, ryšys tarp sistemos institucijų palaikomas bendrojo fiksuotojo telefono ryšio, bendrojo mobiliojo telefono ryšio bei radijo ryšio tinklais. Atskirais atvejais svarbios informacijos perdavimui naudojami pasiuntiniai arba kurjerinės tarnybos. Prie atitinkamų telekomunikacijų tinklo linijų naudojami šie galiniai telekomunikacijų įrenginiai: telefono aparatai, faksimilinio ryšio aparatai, modemai ir kt. Kiekviena sąveikaujanti sistemos institucija informacijai perduoti ir priimti naudoja turimus galinius telekomunikacijų įrenginius.

Turinčios radijo ryšio priemonės bendradarbiaujančios institucijos organizuoja radijo ryšį tarp savo būdinčiosios dalies ir ekipažų, išvykusių į įvykio vietą.

Visos sistemos institucijos atsako už operatyvų ir nepertraukiamą informacijos perdavimą ir priėmimą jų turimomis techninėmis telekomunikacijų priemonėmis.

4.3. Informacijos teikimo gyventojams ekstremaliųjų įvykių, ekstremaliųjų situacijų metu organizavimas

Už *informacijos* teikimą gyventojams ekstremaliųjų įvykių ar situacijų metu yra atsakingas Savivaldybės administracijos Bendrojo skyriaus ryšių su visuomene specialistas ir ESOC Informacijos valdymo, elektroninių ryšių organizavimo ir palaikymo, visuomenės informavimo grupė. Grupės funkcijos ekstremaliųjų situacijų metu:

- nustatyta tvarka organizuoti perspėjimą ir informavimą apie ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius ir šalinimo priemones, apsisaugojimo poveikio būdus;
- rengia su ekstremaliąja situacija susijusius informacinius pranešimus visuomenei. Informacijos paskelbimo rajono gyventojams tvarka ir periodiškumas priklauso nuo ekstremaliojo įvykio pobūdžio, kiekvienu atveju ESK atskirai nustato informacijos teikimo tvarką ir periodiškumą.
- organizuoja spaudos konferencijas;
- analizuoja gautą informaciją ir užtikrina, kad teikiama informacija būtų teisinga.
- Spaudos konferencijos rengiamos Savivaldybės ESK pirmininko sprendimu, už jų sušaukimą tiesiogiai atsakingas Informacijos valdymo, elektroninių ryšių organizavimo ir palaikymo, visuomenės informavimo grupės vadovas.
- Visa teikiama žiniasklaidai bei visuomenei informacija protokoluojama ir pateikiama Savivaldybės ESK.

Papildoma informacija Savivaldybės gyventojams gresiančių ar susidariusių ekstremaliųjų įvykių ar situacijų metu bus teikiama rajono laikraštyje „Darbas“, Savivaldybės interneto puslapyje www.pasvalys.lt, seniūnijų seniūnų.

Informacijos teikimo gyventojams ekstremaliųjų įvykių, ekstremaliųjų situacijų metu gali būti organizuojama „Karštoji linija“. Sprendimą dėl „Karštosios linijos“ įkūrimo priima Savivaldybės ESK pirmininkas, Savivaldybės ESK sprendimu. „Karštoji linija“ įkuriamą Savivaldybės administracijos patalpose ESK pirmininko sprendimu nurodytose vietose. Už „Karštosios linijos“ įkūrimą atsakingas Savivaldybės ESOC Informacijos valdymo, elektroninių ryšių organizavimo ir palaikymo, visuomenės informavimo grupės vadovas.

Savivaldybės ESOC Informacijos valdymo, elektroninių ryšių organizavimo ir palaikymo, visuomenės informavimo grupės narių kontaktai nurodyti plano **12 priede**.

5. Gyventojų evakavimo organizavimas

Gyventojų evakavimas organizuojamas vadovaujantis Gyventojų evakavimo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 20 d. nutarimu Nr.1502 „Dėl Gyventojų evakavimo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. lapkričio 11 d. nutarimo Nr. 1171 redakcija).

Pasvalio rajone gyventojų evakavimą organizuoja Pasvalio rajono gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija, sudaryta Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu (**13 priedas**).

5.1. Iš ekstremaliosios situacijos židinio iškeldintų gyventojų laikinas gyvenamųjų patalpų ir gyvybiškai būtinų paslaugų suteikimas

Evakuotiesiems gyventojams laikinų gyvenamųjų patalpų ir gyvybiškai būtinų paslaugų (gyventojų aprūpinimas maistu, geriamuoju vandeniu, medikamentais, švariais drabužiais ir kt.) suteikimą organizuoja Pasvalio rajono savivaldybės gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija. Kai gyventojai evakuojami iš vienos savivaldybės į kitą, gyventojų evakavimą organizuoja savivaldybės, iš kurios evakuojami gyventojai, Gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija, o gyventojų priėmimą, laikinų apgyvendinimo patalpų ir būtiniausių paslaugų jiems suteikimą – savivaldybės, į kurią evakuojami gyventojai, Gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija.

Laikinam evakuotų gyventojų apgyvendinimui ir būtinų paslaugų suteikimui Pasvalio rajono savivaldybės gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija panaudoja Savivaldybės teritorijoje numatytus statinius, į kuriuos galima evakuoti gyventojus. Statinių sąrašas pateiktas **14 priede**.

5.2. Gyventojų evakavimo ir priėmimo vykdymo tvarka

Gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai, atsižvelgdami į ekstremaliosios situacijos sukeltą pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai arba gavę Lietuvos Respublikos Vyriausybės ekstremaliųjų situacijų komisijos siūlymą, sprendimą evakuoti gyventojus priima:

1. kai gyventojai evakuojami iš kitai įstaigai ar ūkio subjektui priklausančios teritorijos ir pastatų – kitų įstaigų ir ūkio subjektų vadovai;
2. kai gyventojai evakuojami Pasvalio rajono savivaldybės teritorijoje, – Savivaldybės administracijos direktorius;
3. kai gyventojai evakuojami iš vienos savivaldybės teritorijos į kitos (gretimos ar negretimos) savivaldybės teritoriją, – savivaldybės, iš kurios teritorijos evakuojami gyventojai, administracijos direktorius, suderinęs su savivaldybės, į kurios teritoriją evakuojami gyventojai, administracijos direktoriumi ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu prie Vidaus reikalų ministerijos.

Įvedus karo padėtį, atsižvelgdama į pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, Lietuvos Respublikos Vyriausybė skelbia gyventojų evakavimą.

Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakyme dėl gyventojų evakavimo gali būti nustatomi asmeniniams poreikiams naudojamų daiktų ir priemonių, kuriuos leidžiama turėti evakavimo metu, sąrašas ir kiekis, naminių gyvūnų vykimo kartu su evakuojamais jų šeimininkais sąlygos, kitos sąlygos. Jeigu priimant sprendimą evakuoti gyventojus šių sąlygų neįmanoma nustatyti, tai gali būti nustatyta vėliau subjekto, priėmusio sprendimą evakuoti gyventojus, arba jo įgaliotos institucijos.

Gyventojų evakavimui organizuoti Savivaldybėje įkuriami gyventojų surinkimo, tarpiniai gyventojų evakavimo ir gyventojų priėmimo punktai.

Gyventojų surinkimo punktų paskirtis – surinkti gyventojus ir organizuoti evakavimą. Tarpinių gyventojų evakavimo punktų paskirtis – registruoti atvykstančius gyventojus, tikrinti jų cheminį užterštumą, vykdyti dozimetrinę kontrolę ir siųsti gyventojus į gyventojų priėmimo punktus.

Gyventojų priėmimo punktų paskirtis – pasitikti atvykstančius gyventojus, suskirstyti juos į grupes ir palydėti iki jiems laikinai suteiktų gyvenamųjų patalpų.

Pasvalio rajono savivaldybės Gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija organizuoja:

1. Gyventojų surinkimo punktuose:
 - 1.1 evakuojamų gyventojų registravimą;
 - 1.2. evakuojamų gyventojų suskirstymą į grupes;
 - 1.3. transporto priemonių ir (ar) pėsčiųjų kolonų sudarymą, kolonų vadovų skyrimą;
 - 1.4. gyventojų laipinimą į transporto priemones.
2. Tarpiniuose gyventojų evakavimo punktuose:

- 2.1. evakuojamų gyventojų registravimą;
- 2.2. cheminio ar kitokio užterštumo gyventojų patikrą, dozimetrinės kontrolės vykdimą;
- 2.3. gyventojų sanitarinį švarinimą;
- 2.4. transporto priemonių cheminio ar kitokio užterštumo kontrolę ir švarinimą;
- 2.5. gyventojų perlaipinimą iš transporto priemonių, vykusią per užterštą teritoriją, į švarias transporto priemones.

3. Gyventojų priėmimo punktuose:

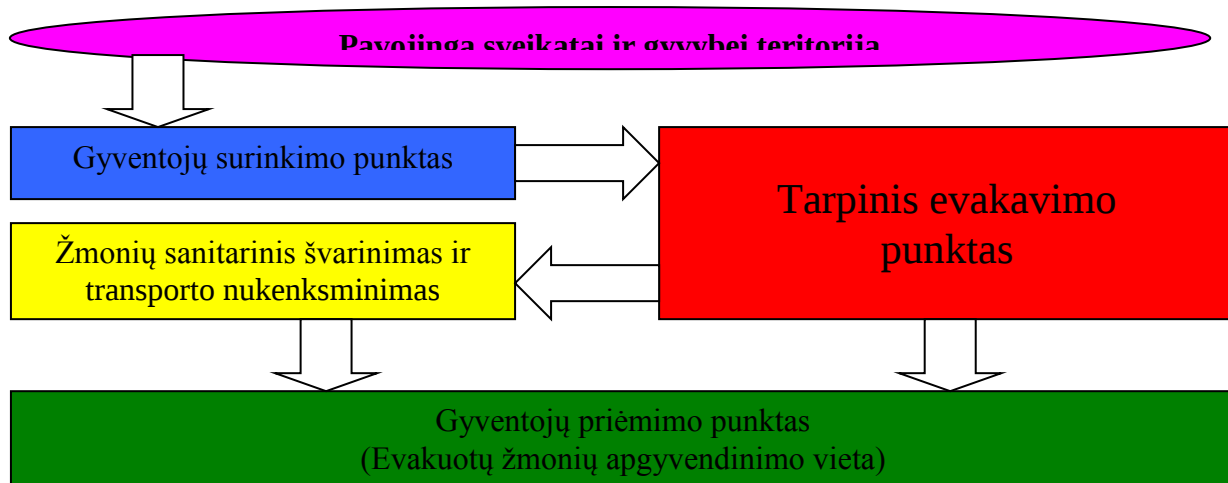
- 3.1 evakuojamų gyventojų registravimą ir jų tapatybių nustatymą;
- 3.2. savivaldybės administracijos direktoriaus sudarytos informacijos centro įkūrimą, kuris renka informaciją apie atvykstančius gyventojus ir padeda jiems surasti šeimos narius;
- 3.3. evakuojamiems gyventojams stacionarių ar laikinų gyvenamųjų patalpų laikiną suteikimą.

Pasvalio rajono savivaldybės gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija nustatytas funkcijas atlieka per savo ir kitų savivaldybių ekstremaliųjų situacijų operacijų centrus.

Atsižvelgdamas į ekstremaliosios situacijos, karo veiksmų sukeltą pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, galimą ekstremaliosios situacijos plitimo kryptį, Savivaldybės administracijos direktorius, o karo padėties atveju – karo komendantas, pasirenka gyventojų evakavimo maršrutą ir nustato, per kuriuos gyventojų surinkimo, tarpinius gyventojų evakavimo ir gyventojų priėmimo punktus bus vykdomas gyventojų evakavimas.

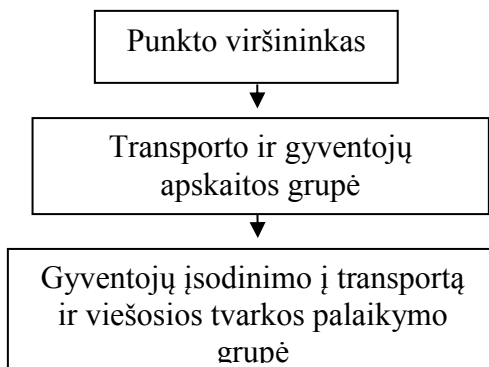
Kai ekstremaliosios situacijos pobūdis nereikalauja dozimetrinės kontrolės arba sanitarinio švarinimo, gyventojai iš gyvenamosios vietos (darbo vietos) tiesiogiai arba per gyventojų surinkimo punktus evakuojami iki gyventojų priėmimo punktų (laikinais suteiktų gyvenamųjų patalpų) savivaldybės, evakuojančios gyventojus, transporto priemonėmis.

Gyventojų evakavimo organizavimo schema

5.3. Gyventojų surinkimo, tarpinių gyventojų evakavimo ir gyventojų priėmimo punktų struktūra ir numatomos jų įkūrimo vietos

Gyventojų surinkimo punkto struktūra

Gyventojų surinkimo punktų sąrašas

Eil. Nr.	Istaigos pavadinimas	Adresas, kontaktai	Vadovas, kontaktai
1.	Daujėnų seniūnija	Stoties g. 1, Daujėnų mstl., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 48 116	Seniūnas Vladas Vitkauskas, tel. (8 451) 48 116
2.	Pasvalio kultūros centro Norgėlų skyrius	Ryto g. 30, Norgėlų k., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 34 340	Administratorė Rima Navadonskienė, tel. 8 612 05 023
3.	Pasvalio kultūros centro Pumpėnų skyrius	Ažuolyno a. 15, Pumpėnų mstl., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 43 665	Administratorė Aldona Kurlinskienė, tel. 8 635 12 394
4.	Pasvalio miesto seniūnija	Vilniaus g. 5, Pasvalys, tel. (8 451) 34 425	Seniūno pavaduotoja Daiva Valotkienė, tel. (8 451) 34 425
5.	Pasvalio sporto mokykla	Taikos g. 22, Pasvalys, tel. (8 451) 34 531	Direktorė Eugenija Butrimienė, tel. (8 451) 34 531
6.	Pušaloto seniūnija	Joniškėlio g. 16A, Pušaloto mstl., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 46 749	Seniūnė Paulyna Stravinskienė, tel. (8 451) 46 749
7.	Saločių seniūnija	Vytauto g. 9, Saločių mstl., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 40 435	Seniūnas Algimantas Mašalas tel. (8 451) 40 435
8.	Pasvalio Lėvens pagrindinės mokyklos Ustukių pagrindinio ugdymo skyrius	Parko g. 2, Ustukių k., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 44 448	Direktorė Lina Rauckienė, tel. (8 451) 34352
9.	Pasvalio Lėvens pagrindinės mokyklos Valakėlių ugdymo skyrius	Ateities g. 2, Valakėlių k., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 48 629	Direktorė Lina Rauckienė, tel. (8 451) 34352
10.	Vaškų seniūnija	Kultūros g. 1, Vaškų mstl., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 41 133	Seniūnas Kęstutis Jasėnas, tel. (8 451) 41 133
11.	Vaškų gimnazijos Grūžių pradinio ugdymo skyrius	Kalno g. 1, Grūžių k., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 42 580	Direktorė Dalia Remeikienė, tel. (8 451) 41 174

12.	Namišių seniūnija	Žalioji g. 1, Namišių k., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 47 373	Seniūnas Kęstutis Valantonis, tel. (8 451) 47 373
13.	Pasvalio Lėvens pagrindinės mokyklos Žilpamūšio daugiafunkcis centras	Vileišių g. 10, Žilpamūšio k., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 42171	Seniūnas Algimantas Mašalas, tel. (8 451) 40 435
14.	Pajiešmenių pagrindinė mokykla	Sodų g. 22, Pajiešmenių k., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 43 184	Direktorius Ervydas Macaitis, tel. (8 451) 43 184
15.	Krinčino Antano Vienažindžio pagrindinė mokykla	Pasvalio g. 1, Krinčino mstl., Pasvalio r., tel. (8 451) 44 126	Direktorius Algimantas Kaminskas, tel. (8 451) 44 126
16.	Pasvalio kultūros centro Diliauskų skyrius	Diliauskų g. 2, Diliauskų k., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 41 133	Administratorė Gražina Paliulienė, tel. 8 655 07 913
17.	Joniškėlio Igno Karpio žemės ūkio ir paslaugų mokykla	Mokyklos g. 3, Narteikių k., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 38 780	Direktorius Vytautas Jurėnas, tel. (8 451) 38 779
18.	Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimnazija	Vytauto g. 37, Joniškėlio m., tel. (8 451) 38 321	Direktorius Almantas Kanapeckas, tel. (8 451) 38 321

Tarpinio gyventojų evakavimo punkto struktūra

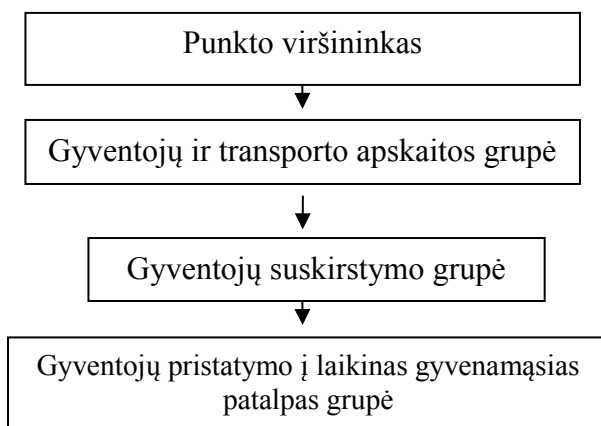
Punkto viršininkas	
Transporto ir evakuojamų gyventojų registracijos grupė	Autotransporto ir technikos dezaktyvavimo punktas
Gyventojų radiometrinės kontrolės grupė	Sanitarinio švarinimo punktas

Tarpinio gyventojų evakavimo punktų sąrašas

Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas	Adresas, kontaktai	Vadovas, kontaktai
1.	Daujėnų pagrindinės mokyklos Kriklinių pradinio ugdymo skyrius	Žalioji g. 2, Kriklinių k., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 42 331	Direktorius Gailutis Galiūnas, tel. (8 451) 48 192
2.	Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės Bitės gimnazijos Švobiškio daugiafunkcis centras	Kalno g. 9, Švobiškio k., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 42 991	Direktorius Almantas Kanapeckas, tel. (8 451) 38 321
3.	Krinčino seniūnija	Žalgirio g. 16, Krinčino mstl., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 44 189	Seniūnas Remigijus Janušis, tel. (8 451) 44 189
4.	Namišių seniūnija	Žalioji g. 1, Namišių k., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 47 373	Seniūnas Kęstutis Valantonis, tel. (8 451) 47 373
5.	Narteikių mokykla-darželis „Linelis“	Darželio g. 4, Narteikių k., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 38 722	Direktorė Dalia Vaišnienė, tel. (8 451) 38 772

6.	Narteikių mokyklos-darželio „Linelis“ Joniškėlio skyrius	Maironio g. 15, Joniškėlio m., Pasvalio r. sav. tel. (8 451) 38 234	Direktorė Dalia Vaišnienė, tel. (8 451) 38 772
7.	Pasvalio kultūros centro Daujėnų skyrius	Porijų g. 2, Daujėnų mstl., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 48 116	Administratorė Elena Semičiova, tel. 8 614 35063
8.	Pasvalio kultūros centro Nairių skyrius	Maučiuvio g. 14, Nairių k., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 41 133	Administratorė Stasė Jonėnienė, tel. 8 655 07 913
9.	Pasvalio kultūros centro Raubonių skyrius	Draugystės g. 2, Raubonių k., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 40 435	Administratorė Grażina Paškevičienė, tel. 8 672 16 887
10.	Pasvalio kultūros centro Valakėlių skyrius	Piliakalnio g. 2, Valakėlių k., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 34 340	Administratorė Lina Bertašienė, tel. 8 658 26 310
11.	Pasvalio lopšelis-darželis „Eglutė“	Vyšnių g. 25A, Pasvalys, tel. (8 451) 519 72	Direktorė Regina Šatienė, tel. (8 451) 519 72
12.	Pasvalio lopšelis-darželis „Žilvitis“	Sodų g. 21, Pasvalys, tel. (8 451) 34 584	Direktorius Armandas Abazorius, tel. (8 451) 34 584
13.	Pasvalio rajono sutrikusio intelekto žmonių užimtumo centras „Viltis“	Nepriklausomybės g. 41, Pasvalys, tel. (8 451) 34 384	Direktorė Marija Kunskenė, tel. (8 451) 34 384
14.	Pumpėnų seniūnija	Ažuolyno g. 5, Pumpėnų mstl., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 43 665	Seniūnė Regina Rapkevičienė, tel. (8 451) 43 665
15.	Buvusio Pumpėnų gimnazijos Rinkūnų pradinio ugdymo skyriaus patalpos	Ažuolų g. 1, Rinkūnų k., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 49 118	Direktorius Alvydas Matuzevičius, tel. (8 451) 43 648
16.	Buvusio Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės Bitės gimnazijos Mikoliškio pradinio ugdymo skyriaus patalpos	Taiko g. 6, Mikoliškio k., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 46 959	Seniūnė Paulyna Stravinskienė, tel. (8 451) 46 749
17.	Pasvalio Lėvens pagrindinės mokyklos Žilpamūšio daugiafunkcis centras	Vileišių g. 10, Žilpamūšio k., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 42171	Seniūnas Algimantas Mašalas, tel. (8 451) 40 435
18.	Vaškų gimnazijos Grūžių pradinio ugdymo skyrius	Kalno g. 1, Grūžių k., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 42 580	Direktorė Dalia Remeikienė, tel. (8 451) 41 174
19.	Žadeikių Bernardo Brazdžionio edukacinis centras	Mokyklos g. 2, Žadeikių k., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 34 180	Švietimo pagalbos tarnybos skyriaus vedėja Danutė Morkūnienė, tel. (8 451) 52 332
20.	Pajiešmenų pagrindinė mokykla	Sodų g. 22, Pajiešmenų k., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 43 184	Direktorius Ervydas Macaitis, tel. (8 451) 43 184

Gyventojų priėmimo punkto struktūra

Gyventojų priėmimo punktų sąrašas

Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas	Adresas, kontaktai	Vadovas, kontaktai
1.	Daujėnų pagrindinė mokykla	Baluškių g. 4, Daujėnų mstl., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 48 192	Direktorius Gailutis Galiūnas, tel. (8 451) 48 192
2.	Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimnazija	Vytauto g. 37, Joniškėlio m., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 38 321	Direktorius Almantas Kanapeckas, tel. (8 451) 38 321
3.	Krinčino Antano Vienažindžio pagrindinė mokykla	Pasvalio g. 1, Krinčino mstl., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 44 126	Direktorius Algimantas Kaminskas, tel. (8 451) 44 126
4.	Pasvalio kultūros centras	Vytauto Didžiojo a. 3, Pasvalys, tel. (8 451) 34 340	Direktorius Robertas Lavickas, tel. (8 451) 34 340
5.	Pasvalio kultūros centro Ustukių skyrius	Liepų g. 1, Ustukių k., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 34 340	Administratorė Vilma Stepanovienė, tel. 8 620 63 187
6.	Pasvalio Svalios pagrindinė mokykla	Vilniaus g. 46, Pasvalys tel. (8 451) 345 47	Direktorė Aleksandra Tribulskienė, tel. (8 451) 345 47
7.	Pumpėnų gimnazija	Panevėžio g. 53, Pumpėnų mstl., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 43 648	Direktorius Alvydas Matuzevičius, tel. (8 451) 43 648
8.	Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimnazijos Pušaloto pradinio ugdymo skyrius	Žemaitės g. 2, Pušaloto mstl., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 46 616	Direktorius Almantas Kanapeckas, tel. (8 451) 38 321
9.	Saločių Antano Poškos pagrindinė mokykla	Vytauto g. 11, Saločių mstl., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 40 458	Direktorė Laima Jankauskienė, tel. (8 451) 40 458
10.	Vaškų gimnazija	Mokyklos g. 23, Vaškų mstl., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 41 174	Direktorė Dalia Remeikienė, tel. (8 451) 41 174
11.	Vaškų gimnazijos Grūžių pradinio ugdymo skyrius	Kalno g. 1, Grūžių k., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 42 580	Direktorė Dalia Remeikienė, tel. (8 451) 41 174
12.	Buvusi Kiemėnų pagrindinė mokykla	Kiemėnų g. 11, Kiemėnų k., Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 47 373	Seniūnas Kęstutis Valantonis, tel. (8 451) 47 373

13.	Joniškėlio Igno Karpio žemės ūkio ir paslaugų mokykla	Mokyklos g. 3, Narteikių k. Pasvalio r. sav., tel. (8 451) 38 780	Direktorius Vytautas Jurėnas, tel. (8 451) 38 779
-----	---	---	--

Gyventojų surinkimo, tarpiniuose gyventojų evakavimo ir gyventojų priėmimo punktuose gyventojams teikiamos būtiniausios paslaugos, užtikrinama viešoji tvarka ir visuomenės sveikatos sauga, prireikus teikiamos būtinajai medicinos pagalbai priskiriamos asmens sveikatos priežiūros paslaugos, psichologinė ir socialinė pagalba.

5.4. Gyventojų evakavimo kryptys ir maršrutai

Pasvalio rajono savivaldybės gyventojų evakavimo ir priėmimo komisijai pasiūlymus dėl gyventojų evakavimo maršrutų pateikia savivaldybės ESOC, išanalizavęs konkrečius užterštumo lygius, meteorologinę situaciją, gyventojų laikino apgyvendinimo vietų skaičių ir kitas aplinkybes. Atsižvelgdama į pateiktus pasiūlymus, Komisija parenka gyventojų evakavimo maršrutus ir nustato, kokia kryptimi ir per kurias gyventojų surinkimo, tarpinius gyventojų evakavimo ir gyventojų priėmimo punktus bus vykdomas gyventojų evakavimas. Pagrindiniai automobilių keliai, galimi gyventojų surinkimo punktai, tarpiniai gyventojų punktai, evakuotų gyventojų priėmimo punktai pažymėti Savivaldybės žemėlapyje (**15 priedas**).

5.5. Numatytos gyventojams evakuoti ekstremaliųjų situacijų atvejais priemonės ir materialiniai ištekliai

Viešosios tvarkos palaikymą nelaimės zonoje ir evakuotų gyventojų priėmimo vietose užtikrins Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Pasvalio rajono policijos komisariato pareigūnai. Policijos pareigūnai taip pat prižiūrės, kad nebūtų grobstomas savo būstus palikusių gyventojų turtas.

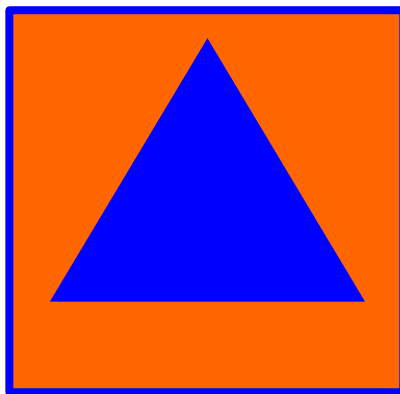
Aprūpinimas transportu. Gyventojams evakuoti ekstremaliųjų situacijų atvejais ūkio subjektų, įstaigų, organizacijų turima transporto priemonių suvestinė nurodyta plano **16 priede**. Neužtenkant Savivaldybėje turimų transporto priemonių, numatoma kreiptis į gretimas kaimynines savivaldybes, su kuriomis sudaryti tarpusavio pagalbos planai.

Medicininis aprūpinimas. Evakuotųjų gyventojų medicininis aprūpinimas organizuojamas evakuotų gyventojų priėmimo punktuose. Savivaldybės gydytojas organizuoja, o asmens ir visuomenės sveikatos įstaigos užtikrina evakuotųjų gyventojų sveikatos apsaugą (aprūpinimą medikamentais).

Viešosios tvarkos užtikrinimas gyventojų sutelkimo (apgyvendinimo vietose). Viešosios tvarkos palaikymą ir eismo reguliavimą keliuose evakavimo metu vykdo policijos pareigūnai. Konkretų ekipažų kiekį, pagal suformuotą automobilių kolonų skaičių, nustatys savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centras.

5.6. Kolektyvinės apsaugos statiniai ir jų panaudojimo galimybės

Kolektyvinės apsaugos statinys – statinys ar patalpa, kurią ekstremaliųjų situacijų ar karo metu galima pritaikyti gyventojams apsaugoti nuo atsiradusių gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių. Kolektyvinės apsaugos statiniai žymimi šiuo specialiuoju ženklu.

Vadovaujantis Kolektyvinės apsaugos statinių poreikio nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 529 „Dėl kolektyvinės apsaugos statinių poreikio nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, savivaldybėje paskaičiuotas minimalus kolektyvinės apsaugos statiniuose apsaugomų gyventojų skaičius.

Minimalus kolektyvinės apsaugos statiniuose apsaugomų gyventojų skaičius rajone apskaičiuojamas pagal formulę:

$$G = 0,1 \times S + V + N,$$

S – bendras savivaldybės gyventojų skaičius;

V – savivaldybės gyventojų – vaikų iki 7 metų – skaičius;

N – neįgaliųjų savivaldybės gyventojų skaičius.

Sudarytoje rajono kolektyvinių apsaugos statinių ir gyventojų paslėpimo suvestinėje paskaičiuota, kad kolektyvinės apsaugos statinių poreikis tenkinamas 100 procentų.

Pasvalio rajono savivaldybės teritorijoje esančių kolektyvinės apsaugos statinių suvestinė pateikta plano 17 priede.

6. Gresiančių ar įvykusių ekstremaliųjų įvykių ir gresiančių ar susidariusių ekstremaliųjų situacijų valdymo organizavimas ir koordinavimas

6.1. Asmens, atsakingo už informacijos priėmimą ir perdavimą, veiksmai gavus informaciją apie gresiantį ar įvykusį ekstremaliąjį įvykį, gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją

Asmuo, atsakingas už informacijos priėmimą ir perdavimą – Savivaldybės administracijos Bendrojo skyriaus vyriausiasis specialistas (civilinės saugos), o jo nesant – Savivaldybės ESOC koordinatorius, gavęs pranešimą apie gresiantį ar įvykusį įvykį, gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, juos įvertina pagal ekstremaliųjų įvykių kriterijus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. kovo 9 d. nutarimu Nr. 241 „Dėl ekstremaliųjų įvykių kriterijų sąrašo patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. spalio 14 d. nutarimo Nr. 1063 redakcija), ir jei įvykis pasiekia ar viršija ekstremalaus įvykio kriterijų, apie tai praneša Savivaldybės administracijos direktoriui – Savivaldybės ESK pirmininkui.

Pranešime nurodoma, iš ko ir kada gauta informacija, įvykio data, laikas, vieta, kas objekto, kuriame įvyko ekstremalusis įvykis, vadovas, trumpa įvykio charakteristika, kokios institucijos informuotos, kas vykdo ir vadovauja gelbėjimo darbams, kokia pagalba reikalinga, informaciją perdavusio asmens vardas, pavardė, pareigos, adresas, telefonas.

6.2. Savivaldybės lygio ekstremaliųjų situacijų valdymo organizavimas ir veiksmų koordinavimas

Pagal atliktą Savivaldybės galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizę, didelio ir labai didelio rizikos lygio nustatyti šie pavojai:

1. Pavojingos ar ypač pavojingos žmonių ligos protrūkis ar epidemija.
2. Gaisrai pastatuose ir įrenginiuose.
3. Gaisrai atvirose teritorijose.
4. Kelių transporto avarijos.
5. Stichiniai hidrologiniai reiškiniai.

6. **Geologinis reiškiny.**
7. **Pastatų, statinių griuvimai.**
8. **Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai.**
9. **Gyvūnų ligos.**
10. **Stichiniai meteorologiniai reiškiniai.**

Savivaldybės teritorijoje įvykus šiems įvykiams ar susidarius ekstremaliosioms situacijoms, sukviečiamas rajono savivaldybės ESK (**11 priedas**). Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų komisija, gavusi informaciją apie įvykį, įvertina situaciją, nustato pavojingumo laipsnį darbuotojams ir gyventojams, turtui bei aplinkai, galimą poveikį visuomenės rimčiai, prognozuojamas pasekmes ir teikia Savivaldybės administracijos direktoriui pasiūlymą dėl ekstremaliosios situacijos paskelbimo.

Savivaldybės ESK pirmininko priimti sprendimai privalomi visiems civilinės saugos ir gelbėjimo sistemos struktūriniams padaliniams, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms ir ūkio subjektams, neatsižvelgiant į jų pavaldumą, taip pat ir gyventojams.

Ekstremaliojo įvykio židinyje civilinės saugos veiksams ir gelbėjimo darbams vadovauja gelbėjimo darbų vadovas. Gelbėjimo darbų vadovo funkcijas įvykio vietoje pradiniu momentu vykdo pirmasis į įvykio vietą atvykęs pajėgų valstybės tarnautojas ar darbuotojas be atskiro nurodymo ir vadovauja incidentų ar ekstremalių įvykių likvidavimui iki atvyks, atsižvelgiant į įvykio pobūdį, atitinkamų pajėgų valstybės tarnautojas ar darbuotojas, kuris ir tampa darbų vadovu.

Gelbėjimo darbų vadovui yra pavaldžios civilinės saugos ir gelbėjimo sistemos pajėgos, neatsižvelgiant į jų pavaldumą.

Gresiant ar susidarius Savivaldybės lygio ekstremaliajai situacijai, sprendimą dėl atitinkamų operacijų centrų sušaukimo priima Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų komisija arba Savivaldybės administracijos direktorius. Veiksmai Savivaldybės lygiu koordinuojami ir pajėgoms vadovaujama per Savivaldybės operacijų centrą.

Kol nepaskirtas Savivaldybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovas, pajėgų veiksmus Savivaldybės lygiu organizuoja ir koordinuoja Savivaldybės operacijų centras. Sprendimai priimami vadovaujantis Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane numatytais veiksmais ir (ar) Savivaldybės operacijų centro nuostatų suteiktais įgaliojimais.

Paskyrus Savivaldybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovą, gelbėjimo darbų vadovas toliau organizuoja darbus įvykio vietoje. Savivaldybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovas atsako už darbų organizavimą savivaldybės mastu.

Kai naudojami Savivaldybės materialiniai ištekliai, veiksmų koordinavimą ir vadovavimą pajėgoms atlieka Savivaldybės ESK paskirtas Savivaldybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovas.

Jeigu ekstremalioji situacija apima ne daugiau kaip tris gretimas savivaldybes, savivaldybių ekstremaliosios situacijos operacijų vadovai visus veiksmus derina tarpusavyje, priimami kolegialūs sprendimai, tačiau galutinio sprendimo dėl bendrų darbų koordinavimo teisę turi savivaldybės, kurioje yra ekstremaliosios situacijos židiny, ekstremaliosios situacijos operacijų vadovas.

Savivaldybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovas atsako už ekstremaliosios situacijos padarinių, galinčių sukelti ekstremalių įvykių ar kartotinę ekstremaliąją situaciją, šalinimo darbų (toliau – neatidėliotini ekstremaliosios situacijos padarinių šalinimo darbai) organizavimą.

Prireikus pakeisti Savivaldybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovą, pasiūlymus dėl pakeitimo teikia Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų komisija.

6.3. Pavojingos ar ypač pavojingos žmonių ligos protrūkis ar epidemija

ypač pavojinga žmonių užkrečiamoji liga;

pavojingos ar ypač pavojingos žmonių užkrečiamosios ligos protrūkis ar epidemija.

Atsakingoji institucija: Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Panevėžio departamentas.

Remiančiosios institucijos: Pasvalio rajono savivaldybė, Panevėžio APGV Pasvalio priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba, Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Pasvalio rajono policijos komisariatas.

Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Panevėžio departamentas:

atlieka GDV ir OV funkcijas;

įvertina ekstremaliąją situaciją, atlieka epidemiologinį tyrimą ir dalyvauja organizuojant priešepidemines priemones:

epidemiologinio tyrimo metu surenkama informacija apie ligonį, išsiaiškina galimą užsikrėtimo vietą, įtariamą infekcijos šaltinį, rizikos veiksnius, buvusios ligonio kelionės mėnesio laikotarpį;

surenka informaciją apie sąlytį su ligoniu turėjusius asmenis, sudaromas sąlytį turėjusiųjų asmenų sąrašas, kuriame nurodoma šių asmenų kontaktinė informacija;

atsižvelgiant į užkrečiamąją ligą, stebi sąlytį turėjusius asmenis, juos izoliuoja, taiko imunoprofilaktiką ir (ar) chemioprofilaktiką;

kartu su asmens sveikatos priežiūros įstaigos specialistais nustato apimtį ir organizuojama skubią bendrąją ir (ar) specifinę chemoprofilaktiką riziką susirgti turėjusiems asmenims;

informuoja kitus teritorinius visuomenės sveikatos priežiūros centrus apie riziką susirgti turėjusius asmenis pagal jų nurodytą nuolatinę gyvenamąją ir (ar) darbo vietą;

nustato aplinkos laboratorinių tyrimų apimtį židinyje ir organizuoja kartu su Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijos specialistais dirvožemio, žaliavų, maisto, vandens bandinių ir plovinių nuo įvairių aplinkos objektų paėmimą;

koordinuoja asmens sveikatos priežiūros įstaigų asmens sveikatos priežiūros įstaigos veiksmus stacionare, taikant standartines, kontaktines ir (ar) pacientų, sergančių per orą (lašeliais, dalelėmis) plintančiomis užkrečiamosiomis ligomis izoliavimo priemones (**26 priedas**);

įvertina epidemiologinės diagnostikos ir (ar) laboratorinių tyrimų duomenis, daro motyvuotą išvadą apie atvejo infekcijos šaltinį, priežastis, infekcijos perdavimo veiksnius, organizuotas ir įgyvendintas priemones pakartotiniams susirgimams židinyje išvengti;

koordinuoja aplinkos privalomąjį baigiamąjį kenksmingumo pašalinimą (dezinsekciją, dezinfekciją, deratizaciją) židiniuose;

epidemiologiškai stebi židinį per visą užkrečiamosios ligos inkubacinį laikotarpį;

kontroliuoja priešepideminių priemonių taikymą užkrėstoje teritorijoje ir vertina jų veiksmingumą;

teikia informaciją suinteresuotoms institucijoms apie vykdomas priemones ir esamą padėtį teisės aktų nustatyta tvarka;

teikia Sveikatos apsaugos ministerijai informaciją apie materialinių, finansinių ir žmogiškųjų išteklių, reikalingų visuomenės sveikatos priežiūrai organizuoti ekstremaliosios situacijos atveju, poreikį;

dalyvauja Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo centro darbe: vertina epideminę situaciją, sergamumo dinamiką, pateikia duomenis Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centrui apie taikytas priešepidemines priemones ir jų veiksmingumą;

rengia pasiūlymus dėl priešepideminio režimo karantino teritorijoje įvedimo;

teikia Sveikatos apsaugos ministerijai pasiūlymus dėl karantino atšaukimo;

Pasvalio rajono savivaldybė:

užtikrina priemonių, nustatytų Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane, įgyvendinimą;

perspėja ir informuoja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius ir priemones jiems pašalinti ir apsisaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus;

telkia visas Savivaldybėje esančias civilinės saugos sistemos pajėgas gyventojams evakuoti, organizuoja pagalbos teikimą nukentėjusiesiems, prireikus organizuoja evakuotųjų gyventojų apgyvendinimą;

pagal savo kompetencijas priima norminius teisės aktus susidariusios situacijos atžvilgiu; nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Panevėžio departamento Pasvalio skyriaus teikimu:

- uždraudžia žmonių susibūrimus savivaldybės teritorijoje esančiose įmonėse, įstaigose, organizacijose, viešose vietose, kai išskyla pavojingų ir ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų išplitimo pavojus;

- riboja gyventojų keliones ir transporto priemonių judėjimą apkrėstoje teritorijoje ir išvykimą už jos ribų;

- organizuoja nustatytoje teritorijoje karantino režimo priemonių įgyvendinimą, kai savivaldybės teritorijai yra paskelbtas teritorijų karantinas;

gauna ir priima informaciją apie įvykį, nuolat ją bendrina ir perduoda visą informaciją PAGD prie VRM;

pagal atsakingos institucijos atskirą prašymą per Bendrąją pagalbos centrą (toliau – BPC) talkina turima technika;

perduoda informaciją apie gyventojų perspėjimo ir informavimo sistemų aktyvavimą PAGD prie VRM;

koordinuoja savivaldybėje veikiančių sveikatos priežiūros įstaigų pasirengimą ir veiksmus užkrečiamųjų ligų atvejais;

vertina užkrečiamųjų ligų diagnostikos kokybę;

organizuoja privalomų valstybinių programų užkrečiamųjų ligų klausimais įgyvendinimą savivaldybėje;

gydytojų specialistų komisijos sprendimu organizuoja asmenų būtinąjį hospitalizavimą ir būtinąjį izoliavimą.

Panevėžio APGV Pasvalio priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba:

gauna ir priima informaciją apie įvykį, nuolat ją bendrina ir perduoda visą informaciją PAGD prie VRM;

vykdo žmonių gelbėjimą;

dalyvauja evakuojant gyventojus.

Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Pasvalio rajono policijos komisariatas:

organizuoja teritorijų, kurioms taikomas karantino režimas, ribų apsaugą ir viešosios tvarkos palaikymą;

koordinuoja civilinės saugos sistemos pajėgų ir kitų tarnybų patekimą į ekstremaliojo įvykio židinio teritoriją; patekimą į židinio teritoriją;

renka bei apdoroja informaciją apie aukas, organizuoja aukų atpažinimą ir tapatybės nustatymą;

dalyvauja atliekant privalomojo aplinkos nukenksminimo pašalinimo darbus;

užtikrina viešąją tvarką privalomai hospitalizuojant asmenis.

6.4. Gaisrai

Gaisrai pastatuose ir įrenginiuose.

Gaisrai atvirose teritorijose.

Atsakingoji institucija: Panevėžio APGV Pasvalio priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba.

Remiančiosios institucijos: Pasvalio rajono savivaldybė, Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Pasvalio rajono policijos komisariatas, Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Panevėžio departamento Pasvalio skyrius, VšĮ Pasvalio pirminės asmens sveikatos priežiūros centras, Pasvalio rajono savivaldybės priešgaisrinė tarnyba, Panevėžio RAAD Pasvalio rajono agentūra, VĮ „Panevėžio regiono keliai“.

Panevėžio APGV Pasvalio priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba:

gauna ir priima informaciją apie įvykį, nuolat ją bendrina ir perduoda visą informaciją PAGD prie VRM;

vykdo gaisro gesinimo vadovo (GGV) ir operacijų vadovo (OV) ir Darbų koordinavimo

štabo vadovo (DKŠV) funkcijas, išskyrus gaisrų gesinimą miškuose. Gaisrų gesinimui miškuose vadovauja miškų urėdijos paskirti atsakingi asmenys;

vykdo žmonių evakavimą iš gaisro židinio ir pavojingų zonų;

vadovauja gaisrų gesinimui;

suteikia nukentėjusiesiems pirmąją medicinos pagalbą;

tiria gaisro priežastis, nustatinėja kaltus asmenis.

Pasvalio rajono savivaldybė:

užtikrina priemonių, nustatytų Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane, įgyvendinimą;

perspėja ir informuoja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius ir priemones jiems pašalinti ir apsisaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus;

telkia visas Savivaldybėje esančias civilinės saugos sistemos pajėgas gyventojams evakuoti, organizuoja pagalbos teikimą nukentėjusiesiems, prireikus organizuoja evakuotųjų gyventojų apgyvendinimą;

pagal savo kompetencijas priima norminius teisės aktus gaisro metu susidariusios situacijos atžvilgiu.

Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Pasvalio rajono policijos komisariatas:

organizuoja ekstremaliosios situacijos židinyje esančio valstybinio, visuomeninio ir privačiojo turto apsaugą;

reguliuoja eismą nelaimės metu rajone ir jo prieigose, išstato transporto kontrolės punktus, reguliavimo postus maršrutuose, gyventojų evakuacijos metu;

organizuoja viešosios tvarkos užtikrinimą gyventojų susitelkimo, įlaipinimo į transportą, išlaipinimo iš jo ir laikinojo apgyvendinimo vietose, evakuojamųjų vežimo maršrutuose;

organizuoja asmenų ir pareigūnų, nesusijusių su gelbėjimo darbais, patekimo į ekstremaliosios situacijos židinį ribojimą, prireikus įveda specialių leidimų sistemą;

informuoja valstybinius organus, visuomenines organizacijas, piliečius apie eismo apribojimą ekstremaliųjų įvykių teritorijoje, avarijas ir kitas ypatingas situacijas, kurios kelia pavojų žmonių saugumui;

identifikuoja žuvusiuosius, apdoroja informaciją apie aukas bei organizuoja jų išgabenimą iš įvykio vietos;

imasi priemonių išvengti panikos ir masinių neramumų;

informuoja savivaldybės ESOC apie vykdomas priemones ir padėti.

Panevėžio RAAD Pasvalio rajono agentūra:

gavę informaciją vyksta į vietą, atlieka taršos poveikio aplinkai pirminį įvertinimą, nustato galimas pasekmes;

organizuoja aplinkos taršos tyrimų atlikimą;

atlieka teršalų sklaidos prognozes ir teikia jas institucijoms, dalyvaujančioms valdant ekstremaliąją situaciją;

su kitų atsakingų institucijų atstovais imasi veiksmų siekiant nustatyti ES ar įvykusios avarijos kaltininkus;

ES ar avarijos kaltininkams skiria administracines nuobaudas, atlieka skaičiavimus aplinkai padarytos žalos įvertinimui;

kontroliuoja, kaip priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos, objekto, įmonės savininkai ar susidariusios ES ar avarijos kaltininkai, Savivaldybės atsakingi pareigūnai organizuoja ar vykdo ES lokalizavimo ir likvidavimo darbus, siekiant, kad aplinkai būtų padaryta kuo mažesnė žala;

kontroliuoja ES ar avarijos pasekmių likvidavimo darbus iki taršos likvidavimo ir aplinkos kokybės atstatymo;

informuoja savivaldybės ESOC apie vykdomas priemones ir padėti.

Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Panevėžio departamento Pasvalio skyrius:

vykdo valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę;

dalyvauja vertinant teritorijos užterštumo nuodingomis medžiagomis lygį, teikia pasiūlymus, kaip apsaugoti gyventojus;

pagal kompetenciją bendradarbiauja su kitomis tarnybomis, likviduojančiomis ekstremaliosios situacijoms padarinius;

informuoja savivaldybės ESOC apie vykdomas priemones ir padėtį.

VĮ Panevėžio regiono keliai:

organizuoja kelių priežiūrą gyventojų evakavimo maršrutuose;

prižiūri pastatytus ženklus ir statinius;

stato papildomus kelio ženklus;

informuoja savivaldybės ESOC apie vykdomas priemones ir padėtį.

VŠĮ Pasvalio pirminės asmens sveikatos priežiūros centras:

suteikia pirmąją med. pagalbą nukentėjusiesiems įvykio vietoje;

organizuoja nukentėjusiųjų hospitalizavimą ir pervežimą;

informuoja artimiausias asmens sveikatos priežiūros įstaigas apie nukentėjusiuosius;

teikia informaciją apie žuvusiuosius bei nukentėjusiųjų skaičių.

Pasvalio rajono savivaldybės priešgaisrinė tarnyba:

gaisrų gesinimas, žmonių bei turto gelbėjimas;

vykdo kitus gaisro gesinimo vadovo nurodymus.

6.5. Kelių transporto avarijos

Atsakingoji institucija: Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Pasvalio rajono policijos komisariatas;

Remiančiosios institucijos: Pasvalio rajono savivaldybė, Panevėžio APGV Pasvalio priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba, VĮ „Panevėžio regiono keliai“ Pasvalio kelių tarnyba, VŠĮ Pasvalio pirminės asmens sveikatos priežiūros centras, Panevėžio RAAD Pasvalio rajono agentūra.

Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Pasvalio rajono policijos komisariatas:

atlieka GDV funkcijas;

organizuoja ekstremaliosios situacijos židinyje esančio valstybinio, visuomeninio ir privačiojo turto apsaugą;

reguliuoja eismą nelaimės metu rajone ir jo prieigose, numato transporto kontrolės punktus, reguliavimo postus maršrutuose;

organizuoja viešosios tvarkos užtikrinimą gyventojų susitelkimo vietose;

organizuoja asmenų ir pareigūnų, nesusijusių su gelbėjimo darbais, patekimo į ekstremaliosios situacijos židinį ribojimą;

informuoja valstybinius organus, visuomenines organizacijas, piliečius apie eismo apribojimą ekstremaliųjų įvykių teritorijoje, avarijas ir kitas ypatingas situacijas, kurios kelia pavojų žmonių saugumui;

identifikuoja žuvusiuosius, apdoroja informaciją apie aukas bei organizuoja jų išgabenimą iš įvykio vietos;

koordinuoja veiksmus su gelbėjimo ir greitosios medicinos pagalbos teikimo tarnybomis;

nustato nukentėjusiųjų tapatybę;

dalyvauja tiriant avarijų priežastis;

informuoja Savivaldybės ESOC apie vykdomas priemones ir padėtį.

Panevėžio APGV Pasvalio priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba:

vykdo operacijų vadovo funkcijas;

vykdo gaisro gesinimo vadovo (GGV) ir operacijų vadovo (OV) ir Darbų koordinavimo štabo vadovo (DKŠV) funkcijas, išskyrus gaisrų gesinimą miškuose. Gaisrų gesinimui miškuose vadovauja miškų urėdijos paskirti atsakingi asmenys;

vykdo gaisrų gesinimą ir žmonių gelbėjimą;

suteikia nukentėjusiesiems pirmąją medicinos pagalbą.

Pasvalio rajono savivaldybė:

užtikrina priemonių, nustatytų savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane, įgyvendinimą;

perspėja ir informuoja gyventojus, valstybės ir Savivaldybės institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius ir priemones jiems pašalinti ir apsisaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus;

telkia visas Savivaldybėje esančias civilinės saugos sistemos pajėgas gyventojams evakuoti, organizuoja pagalbos teikimą nukentėjusiesiems, prireikus organizuoja evakuotųjų gyventojų apgyvendinimą;

pagal savo kompetencijas priima norminius teisės aktus gaisro metu susidariusios situacijos atžvilgiu.

VĮ Panevėžio regiono kelių Pasvalio kelių tarnyba:

po įvykio sutvarko kelių dangą, pakelių statinius ir kelio ženklus;

stato papildomus kelio ženklus;

informuoja Savivaldybės ESOC apie vykdomas priemones ir padėtį;

šalina avarijos padarinius.

VŠĮ Pasvalio pirminės asmens sveikatos priežiūros centras:

suteikia pirmąją med. pagalbą nukentėjusiesiems įvykio vietoje;

organizuoja nukentėjusiųjų hospitalizavimą ir pervežimą;

informuoja artimiausias asmens sveikatos priežiūros įstaigas apie nukentėjusiuosius;

teikia informaciją apie žuvusiuosius bei nukentėjusiųjų skaičių.

Panevėžio RAAD Pasvalio rajono agentūra:

gavę informaciją vyksta į vietą, atlieka taršos poveikio aplinkai pirminį įvertinimą, nustato galimas pasekmes;

organizuoja aplinkos taršos tyrimų atlikimą, ima aplinkos elementų mėginius laboratorinėms analizėms už ES ar avarijos židinio ribų;

organizuoja į aplinką patekusių pavojingų medžiagų sudėties nustatymą, jų identifikavimą;

kartu su kitų atsakingų institucijų atstovais imasi veiksmų siekiant nustatyti ES ar įvykusios avarijos kaltininkus;

ES ar avarijos kaltininkams skiria administracines nuobaudas, atlieka skaičiavimus aplinkai padarytos žalos įvertinimui;

kontroliuoja, kaip priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos, susidariusios ES ar avarijos kaltininkai, Savivaldybės atsakingi pareigūnai organizuoja ar vykdo ES lokalizavimo ir likvidavimo darbus, siekiant, kad aplinkai būtų padaryta kuo mažesnė žala;

kontroliuoja ES ar avarijos pasekmių likvidavimo darbus iki taršos likvidavimo ir aplinkos kokybės atstatymo;

informuoja Savivaldybės ESOC apie vykdomas priemones ir padėtį.

6.6. Stichiniai hidrologiniai reiškiniai

labai aukštas vandens lygis upėse;

labai žemas vandens lygis upėse.

Atsakingoji institucija: Pasvalio rajono savivaldybė.

Remiančiosios institucijos: Panevėžio APGV Pasvalio priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba, AB „ESO“ Panevėžio regionas, VĮ Panevėžio regiono kelių Pasvalio kelių tarnyba, Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Pasvalio rajono policijos komisariatas, VŠĮ Pasvalio pirminės asmens sveikatos priežiūros centras, Pasvalio rajono savivaldybės priešgaisrinė tarnyba, Panevėžio RAAD Pasvalio rajono agentūra.

Pasvalio rajono savivaldybė:

atlieka GDV ir OV funkcijas;

gauna ir priima informaciją apie įvykį, nuolat ją bendrina ir perduoda visą informaciją Panevėžio APGV ir PAGD prie VRM;

organizuoja gelbėjimo darbus;

organizuoja žmonių evakavimą;

užtikrina priemonių, nustatytų savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane,

įgyvendinimą;

perspėja ir informuoja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius ir priemones jiems pašalinti ir apsisaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus;

telkia visas savivaldybėje esančias civilinės saugos sistemos pajėgas gyventojams evakuoti, organizuoja pagalbos teikimą nukentėjusiesiems, prireikus organizuoja evakuotų gyventojų apgyvendinimą;

gyventojams, ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms prašant, teikia prašymą Finansų ministerijai valstybės paramai už patirtą žalą gauti;

pagal savo kompetencijas priima norminius teisės aktus gaisro metu susidariusios situacijos atžvilgiu.

Panevėžio APGV Pasvalio priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba:

vykdo gelbėjimo darbus;

vykdo žmonių paiešką, gelbėjimą ir iškeldinimą iš pavojeingų zonų;

suteikia nukentėjusiesiems pirmąją medicinos pagalbą;

Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Pasvalio rajono policijos komisariatas:

organizuoja ekstremaliosios situacijos židinyje esančio valstybinio, visuomeninio ir privačiojo turto apsaugą;

reguliuoja eismą nelaimės rajone ir jo prieigose;

organizuoja asmenų ir pareigūnų, nesusijusių su gelbėjimo darbais, patekimo į ekstremaliosios situacijos židinį ribojimą, prireikus įveda specialių leidimų sistemą;

informuoja institucijas, visuomenines organizacijas, piliečius apie eismo apribojimą ekstremalių įvykių teritorijoje;

informuoja Savivaldybės ESOC apie vykdomas priemones ir padėtį.

Panevėžio RAAD Pasvalio rajono agentūra:

potvynio metu susidarius sąlygoms, dėl kurių galima aplinkos tarša:

gavę informaciją vyksta į vietą, atlieka taršos poveikio aplinkai pirminį įvertinimą, nustato galimas pasekmes;

organizuoja aplinkos taršos tyrimų atlikimą, ima aplinkos elementų mėginius laboratorinėms analizėms, atlieka teršalų sklaidos prognozes;

kontroliuoja ES likvidavimo darbus iki taršos likvidavimo ir aplinkos kokybės atstatymo;

informuoja Savivaldybės ESOC apie vykdomas priemones ir padėtį.

AB „ESO“ Panevėžio regionas:

užtikrina skubų elektros atjungimą ekstremaliosios situacijos židinyje;

teikia informaciją apie vykdomus darbus Savivaldybės ESOC.

VĮ Panevėžio regiono kelių Pasvalio kelių tarnyba:

organizuoja kelių priežiūrą, užtikrina, kad valstybinės reikšmės keliuose nedelsiant būtų panaikintos kliūtys, trukdančios ir keliančios pavojų transporto eismui;

stato papildomus kelio ženklus;

informuoja Savivaldybės ESOC apie vykdomas priemones ir padėtį.

VšĮ Pasvalio pirminės asmens sveikatos priežiūros centras:

suteikia pirmąją med. pagalbą nukentėjusiesiems įvykio vietoje;

organizuoja nukentėjusiųjų hospitalizavimą ir pervežimą;

teikia informaciją apie žuvusiuosius bei nukentėjusiųjų skaičių.

Pasvalio rajono savivaldybės priešgaisrinė tarnyba:

vykdo gelbėjimo darbus;

vykdo kitus GDV nurodymus.

6.7. Geologinis reiškiny

karstinės įgriuvos ir smegduobės;
nuošliaužos.

Atsakingoji institucija: Pasvalio rajono savivaldybė.

Remiančiosios institucijos: Panevėžio APGV Pasvalio priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba, Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Pasvalio rajono policijos komisariatas, VĮ Panevėžio regiono kelių Pasvalio kelių tarnyba, AB „ESO“ Panevėžio regionas, Panevėžio RAAD Pasvalio rajono agentūra.

Pasvalio rajono savivaldybė:

atlieka GDV ir OV funkcijas;

gauna ir priima informaciją apie įvykį, nuolat ją bendrina ir perduoda visą informaciją Panevėžio APGV ir PAGD prie VRM;

organizuoja gelbėjimo darbus;

organizuoja žmonių evakavimą;

užtikrina priemonių, nustatytų Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane, įgyvendinimą; perspėja ir informuoja gyventojus, valstybės ir Savivaldybės institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius ir priemones jiems pašalinti ir apsisaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus;

telkia visas Savivaldybėje esančias civilinės saugos sistemos pajėgas gyventojams evakuoti; organizuoja pagalbos teikimą nukentėjusiesiems, prireikus organizuoja evakuotųjų gyventojų apgyvendinimą;

pagal savo kompetencijas priima norminius teisės aktus susidariusios ekstremaliosios situacijos atžvilgiu.

Panevėžio APGV Pasvalio priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba:

vykdo gelbėjimo darbus;

vykdo gaisrų gesinimą;

vykdo žmonių paiešką, gelbėjimą ir išskeldinimą iš pavojingų zonų;

suteikia nukentėjusiesiems pirmąją medicinos pagalbą.

Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Pasvalio rajono policijos komisariatas:

organizuoja ekstremaliosios situacijos židinyje esančio valstybinio, visuomeninio ir privačiojo turto apsaugą;

reguliuoja eismą nelaimės rajone ir jo prieigose;

organizuoja asmenų ir pareigūnų, nesusijusių su gelbėjimo darbais, patekimo į ekstremaliosios situacijos židinį ribojimą, prireikus įveda specialių leidimų sistemą;

informuoja institucijas, visuomenines organizacijas, piliečius apie eismo apribojimą ekstremalių įvykių teritorijoje;

informuoja Savivaldybės ESOC apie vykdomas priemones ir padėtį.

VĮ Panevėžio regiono kelių Pasvalio kelių tarnyba:

stato papildomus kelio ženklus;

dalyvauja užpilant atsivėrusias smegduobes, atstato kelio ženklus;

informuoja Savivaldybės ESOC apie vykdomas priemones ir padėtį.

AB „ESO“ Panevėžio regionas:

įvykio vietoje imasi priemonių žmonių saugumui užtikrinti, nutraukia elektros energijos tiekimą;

organizuoja elektros energijos tiekimo atstatymo darbus;

informuoja Savivaldybės ESOC apie vykdomas priemones ir padėtį

Panevėžio RAAD Pasvalio agentūra:

gavę informaciją vyksta į vietą, atlieka gautos informacijos patikrinimą, poveikio aplinkai pirminį įvertinimą, nustato galimas pasekmes;

kontroliuoja, kaip priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos, kitų specialiųjų tarnybų atstovai, Savivaldybės atsakingi pareigūnai organizuoja ar vykdo ES lokalizavimo ir likvidavimo darbus, siekiant, kad aplinkai būtų padaryta kuo mažesnė žala;

kontroliuoja ES ar avarijos pasekmių likvidavimo darbus iki aplinkos kokybės atstatymo;

informuoja Savivaldybės ESOC apie vykdomas priemones ir padėtį.

6.8. Pastatų, statinių griuvimai

Atsakingoji institucija: Pasvalio rajono savivaldybė

Remiančiosios institucijos: **Panevėžio APGV Pasvalio priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba, Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Pasvalio rajono policijos komisariatas, Panevėžio RAAD Pasvalio rajono agentūra.**

Pasvalio rajono savivaldybė:

- atlieka GDV ir OV funkcijas;
- gauna ir priima informaciją apie įvykį, nuolat ją bendrina ir perduoda visą informaciją Panevėžio APGV ir PAGD prie VRM;
- organizuoja gelbėjimo darbus;
- organizuoja žmonių evakavimą;
- užtikrina priemonių, nustatytų Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane, įgyvendinimą;
- perspėja ir informuoja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius ir priemones jiems pašalinti ir apsisaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus;
- telkia visas Savivaldybėje esančias civilinės saugos sistemos pajėgas gyventojams evakuoti, organizuoja pagalbos teikimą nukentėjusiesiems, prireikus organizuoja evakuotųjų gyventojų apgyvendinimą.
- pagal savo kompetencijas priima norminius teisės aktus susidariusios ekstremaliosios situacijos.

Panevėžio APGV Pasvalio priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba:

- vykdo gelbėjimo darbus;
- vykdo gaisrų gesinimą;
- vykdo žmonių paiešką, gelbėjimą ir išskeldinimą iš pavojingų zonų;
- suteikia nukentėjusiesiems pirmąją medicinos pagalbą.

Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Pasvalio rajono policijos komisariatas:

- reguliuoja eismą nelaimės rajone ir jo prieigose;
- organizuoja avarijos vietoje esančio valstybinio, visuomeninio ir privataus turto apsaugą;
- identifikuoja žuvusiuosius, apdoroja informaciją apie aukas bei organizuoja jų išgabenimą iš įvykio vietos;
- nustato nukentėjusiųjų tapatybę;
- imasi priemonių išvengti panikos ir masinių neramumų;
- dalyvauja tiriant avarijų priežastis;
- informuoja Savivaldybės ESOC apie vykdomas priemones ir padėti.

Panevėžio RAAD Pasvalio rajono agentūra:

- gavę informaciją vyksta į vietą, atlieka taršos poveikio aplinkai pirminį įvertinimą, nustato galimas pasekmes;
- organizuoja aplinkos taršos tyrimų atlikimą, ima aplinkos elementų mėginius laboratorinėms analizėms už ES ar avarijos židinio ribų;
- organizuoja į aplinką patekusių cheminių medžiagų sudėties nustatymą, jų identifikavimą;
- kartu su kitų atsakingų institucijų atstovais imasi veiksmų siekiant nustatyti ES ar įvykusios avarijos kaltininkus;
- ES ar avarijos kaltininkams skiria administracines nuobaudas, atlieka apskaičiavimus aplinkai padarytos žalos įvertinimui;
- kontroliuoja, kaip priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos, objekto, įmonės savininkai ar susidariusios ES ar avarijos kaltininkai, Savivaldybės atsakingi pareigūnai organizuoja ar vykdo ES lokalizavimo ir likvidavimo darbus, siekiant kad aplinkai būtų padaryta kuo mažesnė žala;
- kontroliuoja ES ar avarijos pasekmių likvidavimo darbus iki taršos likvidavimo ir aplinkos kokybės atstatymo, skiria administracines nuobaudas;
- informuoja Savivaldybės ESOC apie vykdomas priemones ir padėti.

6.9. Elektros energijos tiekimo sutrikimas ir (ar) gedimas

Atsakingoji institucija: AB „ESO“ Panevėžio regionas.

Remiančiosios institucijos: Pasvalio rajono savivaldybė, Panevėžio APGV Pasvalio priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba.

AB „ESO“ Panevėžio regionas:

atlieka GDV ir OV funkcijas;
informuoja gyventojus apie elektros linijų griūtis, nutrūkusius elektros laidus;
aprūpina avarines brigadas reikalingomis medžiagomis ir įrankiais;
numato avarinių brigadų išskvietimo tvarką;
paruošia elektros energijos rezervinį tiekimą vietovėms, kur gali būti išgriautos elektros tiekimo linijos;
informuoja Savivaldybės ESOC apie vykdomas priemones ir padėtį.

Pasvalio rajono savivaldybė:

perspėja ir informuoja gyventojus, valstybės ir Savivaldybės institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius ir priemones jiems pašalinti ir apsisaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus;

telkia visas Savivaldybėje esančias civilinės saugos sistemos pajėgas gyventojams evakuoti, organizuoja pagalbos teikimą nukentėjusiesiems, prireikus organizuoja evakuotųjų gyventojų apgyvendinimą;

organizuoja gyventojų aprūpinimą geriamuoju vandeniu iš kitų savivaldybių;

pagal savo kompetencijas priima norminius teisės aktus susidariusios ekstremaliosios situacijos atžvilgiu.

Panevėžio APGV Pasvalio priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba:

vykdo gelbėjimo darbus;

vykdo gaisrų gesinimą.

6.10. Gyvūnų ligos

Atsakingoji institucija: Pasvalio valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba

Remiančiosios institucijos: Pasvalio rajono savivaldybė, Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Pasvalio rajono policijos komisariatas, VI „Panevėžio regiono keliai“ Pasvalio kelių tarnyba, Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Panevėžio departamento Pasvalio skyrius, Panevėžio RAAD Pasvalio rajono agentūra, gyvulių savininkai.

Pasvalio valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba:

atlieka GDV ir OV funkcijas;

vadovaujasi gyvūnų pavojingų užkrečiamųjų ligų neatidėliotinų priemonių planais ir organizuoja jų įgyvendinimą;

atlieka epizootinį tyrimą, organizuoja, koordinuoja ir pagal kompetenciją vykdo gyvūnų, maisto, pašarų ir vandens taršos pavojingais ir ypač pavojingais ligų sukėlėjais tyrimą, atlieka mikrobiologinės taršos stebėseną;

nustato ligos židinio, apsaugos ir priežiūros zonų ribas;

nustato gyvūnų ligų profilaktines ir gyvūnų žudymo priemones, kontroliuoja, kaip jos vykdomos;

kontroliuoja, kad būtų sunaikintas pavojingų ir ypač pavojingų ligų sukėlėjų užterštas maistas, pašarai, šalutiniai gyvūniniai produktai ir pašalintas geriamojo vandens kenksmingumas;

nustato užkrėstoje teritorijoje gyvybiškai svarbių objektų funkcionavimo, žmonių ūkinės veiklos, kitų veiklos rūšių, susijusių su maisto ir pašarų tvarkymo tęstinumu, geriamojo vandens tiekimu, naminių gyvūnų priežiūra ir auginimu, ir kitas procedūras;

kontroliuoja ir reglamentuoja maisto ir pašarų tvarkymo subjektų veiklą užkrėstoje teritorijoje;

įvertina ekstremaliosios situacijos keliamą grėsmę gyvūnams ir apie diagnozuotas gyvūnų

užkrečiamąsias ligas ir priemones joms likviduoti praneša Apskritis PGV, Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Panevėžio departamentui, Savivaldybės ESK;

jeigu būtina, kreipiasi į Savivaldybės administracijos direktorių dėl papildomų apsaugos priemonių (policijos postų steigimo, keleivinių autobusų maršrutų pakeitimo, transporto srauto nukreipimo, gyventojų stebėjimo ir kitų priemonių)

Pasvalio rajono savivaldybė:

perspėja gyventojus, valstybės ir Savivaldybės institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, išplatina valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų turimą arba joms skirtą informaciją, kuri leistų imtis priemonių, siekiant išvengti galimos žalos arba ją sušvelninti;

vykdo valstybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo ir valstybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centro nurodymus, užtikrina priemonių, nustatytų savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane, įgyvendinimą;

pagal savo kompetencijas priima norminius teisės aktus susidariusios situacijos atžvilgiu.

Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Pasvalio rajono policijos komisariatas:

organizuoja teritorijų, kurioms taikomas karantino režimas, ribų apsaugą ir viešosios tvarkos palaikymą;

koordinuoja, kaip organizuojamas civilinės saugos sistemos pajėgų ir kitų tarnybų pateikimas į ekstremaliojo įvykio židinio teritoriją;

organizuoja policijos pajėgų patelkimą, palaiko nustatytą karantino režimą;

organizuoja valstybinio, visuomeninio ir privačiojo turto apsaugą nelaimės rajone.

VĮ Panevėžio regiono kelių Pasvalio kelių tarnyba:

numato valstybinės reikšmės kelių apylankas ir pažymi jas kelio ženklais;

informuoja Savivaldybės ESOC apie vykdomas priemones ir padėtį.

Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Panevėžio departamento Pasvalio skyrius:

vertina susidariusią ekstremaliąją situaciją, nustato pavojų žmonių sveikatai ir gyvybei;

nustato žmonių sveikatos apsaugos priemones, kai gyvulių užkrečiamosios ligos sukėlėjas yra pavojingas žmonėms, organizuoja ir vykdo žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktiką.

Panevėžio RAAD Pasvalio rajono agentūra:

koordinuoja parenkant gyvūnų laidojimo vietas;

atlieka gaišenų ir sumedžiotų gyvūnų lavonų išvežimo, utilizavimo ar užkasimo kontrolę.

Gyvulių savininkai:

įtarę, kad jų laikomi gyvūnai serga užkrečiamąją liga, nedelsdami praneša Pasvalio rajono Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybai ar privačiam veterinarijos gydytojui ir imasi būtiniausių priemonių, kad liga neplistų;

dalyvauja židinio likvidavimo, ligos padarinių šalinimo darbuose.

6.11. Stichiniai meteorologiniai reiškiniai

maksimalus vėjo greitis;

smarkus lietus, kruša, smarkus snygis, pūga, lijundra, smarkus sudėtinis apšalas, speigas;

tirštas rūkas;

šalna aktyviosios augalų vegetacijos laikotarpiu, kaitra, sausra aktyviosios augalų vegetacijos laikotarpiu.

Atsakingoji institucija: Pasvalio rajono savivaldybė.

Remiančiosios institucijos: Panevėžio APGV Pasvalio priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba, VĮ Panevėžio regiono kelių Pasvalio kelių tarnyba, Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Pasvalio rajono policijos komisariatas, Panevėžio hidrometeorologijos stotis, VšĮ Pasvalio pirminės asmens sveikatos priežiūros centras.

Pasvalio rajono savivaldybė:

atlieka GDV ir OV funkcijas;

gauna ir priima informaciją apie įvykį, nuolat ją bendrina ir perduoda visą informaciją Panevėžio APGV ir PAGD prie VRM;

organizuoja gelbėjimo darbus;

organizuoja žmonių evakavimą;

užtikrina priemonių, nustatytų savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane, įgyvendinimą;

perspėja ir informuoja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius ir priemones jiems pašalinti ir apsisaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus;

telkia visas Savivaldybėje esančias civilinės saugos sistemos pajėgas gyventojams evakuoti, organizuoja pagalbos teikimą nukentėjusiesiems, prireikus organizuoja evakuotųjų gyventojų apgyvendinimą.

pagal savo kompetenciją priima norminius teisės aktus susidariusios situacijos atžvilgiu.

Panevėžio APGV Pasvalio priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba:

vykdo gelbėjimo darbus;

vykdo gaisrų gesinimą

vykdo žmonių paiešką, gelbėjimą ir išskeldinimą iš pavojingų zonų;

suteikia nukentėjusiesiems pirmąją medicinos pagalbą.

VĮ Panevėžio regiono kelių Pasvalio kelių tarnyba:

organizuoja kelių priežiūrą;

stato papildomus kelio ženklus;

informuoja Savivaldybės ESOC apie vykdomas priemones ir padėtį.

Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Pasvalio rajono policijos komisariatas:

reguliuoja eismą nelaimės rajone ir jo prieigose;

informuoja institucijas, visuomenines organizacijas, piliečius apie eismo apribojimą ekstremaliųjų įvykių teritorijoje;

informuoja Savivaldybės ESOC apie vykdomas priemones ir padėtį.

Panevėžio hidrometeorologijos stotis:

teikia informaciją Pasvalio rajono savivaldybei apie prognozuojamas ekstremaliąsias situacijas; ekstremaliosios situacijos metu renka informaciją, ją apibendrina ir teikia ESOC.

VšĮ Pasvalio pirminės asmens sveikatos priežiūros centras:

suteikia pirmąją med. pagalbą nukentėjusiesiems įvykio vietoje;

organizuoja nukentėjusiųjų hospitalizavimą ir pervežimą;

teikia informaciją apie žuvusiuosius bei nukentėjusiųjų skaičių.

6.12. Savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos skelbimas ir atšaukimas

Savivaldybės lygio ekstremalioji situacija skelbiama, kai įvykis atitinka, pasiekia ar viršija Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintus ekstremaliųjų įvykių kriterijus ir yra bent viena iš šių sąlygų:

1) ekstremalusis įvykis Savivaldybėje pasiekia tokį mastą, kai iš nuolatinės gyvenamosios vietos evakuojama daugiau kaip 300 gyventojų;

2) savivaldybėje ekstremaliojo įvykio padariniai sutrikdo daugiau kaip 500 gyventojų būtiniausias gyvenimo (veiklos) sąlygas ir ši padėtis trunka ilgiau kaip 24 valandas;

3) ekstremaliojo įvykio padariniai išplinta savivaldybės teritorijoje, kurios bendras plotas viršija du trečdalius visos savivaldybės teritorijos bendrojo ploto;

4) gelbėjimo, paieškos, neatidėliotini darbai ir ekstremaliųjų įvykių likvidavimas savivaldybės teritorijoje užtrunka ilgiau kaip 24 valandas;

5) ekstremalusis įvykis susidaro savivaldybės teritorijoje esančiame pavojingame ar valstybinės reikšmės objekte arba dėl ekstremaliojo įvykio sutrinka ar sutrikdoma tokio objekto kontrolė ar funkcionavimas;

6) prašoma iš 3 ar daugiau gretimų savivaldybių pagalbos gyventojams evakuoti, gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams atlikti, ekstremaliajam įvykiui likviduoti ir jo padariniams šalinti, kai savivaldybėje esančių civilinės saugos sistemos pajėgų ir materialinių išteklių nepakanka.

Savivaldybės ESK, susipažinusi su gelbėjimo darbų vadovo, Savivaldybės ES operacijų vadovo ar Savivaldybės ESK įgalioto asmens informacija apie gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos pobūdį ir mastą Savivaldybėje, nedelsdama nusprendžia, ar teikti Savivaldybės administracijos direktoriui pasiūlymą skelbti savivaldybės lygio ekstremaliąją situaciją.

Sprendimą dėl savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos skelbimo Savivaldybėje priima Savivaldybės administracijos direktorius.

Savivaldybės ESK, susipažinusi su gelbėjimo darbų vadovo, Savivaldybės ES operacijų vadovo ar Savivaldybės ESK įgalioto asmens informacija apie ekstremaliosios situacijos likvidavimo ir jos padarinių šalinimo darbų pabaigą savivaldybėje, nusprendžia, ar teikti Savivaldybės administracijos direktoriui pasiūlymą atšaukti savivaldybės lygio ekstremaliąją situaciją.

Likvidavus ekstremaliąją situaciją ir pašalinus jos padarinius, sprendimą dėl savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos atšaukimo priima Savivaldybės administracijos direktorius.

Jeigu dėl ekstremaliojo įvykio susidaro padėtis, kuri gali sukelti **staigų didelį pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai arba gyventojų žūtį, sužalojimą, padaryti kitą žalą ir kuri apima ne visą savivaldybės teritoriją**, savivaldybės lygio ekstremalioji situacija gali būti skelbiama ir atšaukiama ne visoje savivaldybės teritorijoje, o jos dalyje.

Informacija apie ekstremalią situaciją Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui prie VRM ir Panevėžio apskrities priešgaisrinei gelbėjimo valdybai pateikiama ne tik telefonu, bet ir **elektroniniu paštu ar faksu užpildžius pranešimų formas ES-1, ES-2 ir ES-3**.

6.13. Civilinės saugos sistemos parengties lygiai, jų skelbimas ir atšaukimas

Siekiant pasirengti greitai ir tinkamai likviduoti ekstremaliasias situacijas ir šalinti galimų ekstremaliųjų situacijų padarinius, nustatoma šių lygių civilinės saugos sistemos parengtis:

1) **pirmo (kasdieninio) lygio** – kai civilinės saugos sistemos subjektai vykdo strateginiuose ir metiniuose veiklos planuose numatytas prevencines civilinės saugos priemones ir atlieka savo funkcijas likviduojant įvykius;

2) **antro (sustiprinto) lygio** – kai civilinės saugos sistemos subjektai pasirengę pereiti į visiškos parengties lygį ir valdyti ekstremaliasias situacijas;

3) **trečio (visiškos parengties) lygio** – kai civilinės saugos sistemos subjektai pasirengę vykdyti užduotis ir funkcijas ekstremaliųjų situacijų metu, pasitelkiami žmogiškieji ir materialiniai ištekliai, sušaukiami ekstremaliųjų situacijų komisijos ir operacijų centro nariai, parengiamos būtinos paimti iš valstybės rezervo civilinės saugos priemonių atsargos.

Civilinės saugos sistemos subjektai kasdienėje veikloje veikia **pirmu (kasdieniu)** parengties lygiu.

Gresiant ar susidarius savivaldybės lygio ekstremaliajai situacijai ar savivaldybės lygio civilinės saugos pratybų metu, **antrą (sustiprintą) ir trečią (visiškos parengties)** civilinės saugos sistemos parengties lygį skelbia ir atšaukia Savivaldybės administracijos direktorius. Už minėtų lygių priemonių vykdymą atsako atitinkamų civilinės saugos sistemos subjektų vadovai.

Atitinkamas civilinės saugos sistemos parengties lygis skelbiamas, taip pat ir atšaukiamas šia tvarka:

1) Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų vadovas ir (ar) valstybės ir Savivaldybės institucijos ir įstaigos vadovas ir (ar) pavojingo objekto vadovas raštišku prašymu (*ESK pateiktame prašyme turi būti nurodyti atitinkamo civilinės saugos sistemos parengties lygio skelbimo (atšaukimo) pagrindai*) prašo Savivaldybės ESK siūlyti Savivaldybės administracijos direktoriui skelbti (atšaukti) atitinkamą civilinės saugos sistemos parengties lygį;

2) Savivaldybės ESK, posėdyje apsvarsčiusi gautą prašymą, nusprendžia, ar teikti Savivaldybės administracijos direktoriui pasiūlymą skelbti (atšaukti) atitinkamą civilinės saugos sistemos parengties lygį;

3) Savivaldybės administracijos direktorius, gavęs Savivaldybės ESK pasiūlymą skelbti (atšaukti) atitinkamą civilinės saugos sistemos parengties lygį, priima sprendimą dėl atitinkamo parengties lygio skelbimo (atšaukimo).

4) nedelsiant apie civilinės saugos sistemos parengties lygio paskelbimą ar atšaukimą informuojamas PAGD prie VRM, gyventojai, savivaldybių institucijos ir įstaigos, kitos įstaigos ir ūkio subjektai.

6.14. Savivaldybės administracijos bei savivaldybės teritorijoje esančių valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų veiksmai įvykus ekstremaliajam įvykiui ar susidarius ekstremaliajai situacijai

6.14.1. Savivaldybės ESK, įvykus ekstremaliajam įvykiui ar susidarius ekstremaliajai situacijai, funkcijos ir veiksmai

– gavęs pranešimą apie ekstremalų įvykį ar situaciją, Savivaldybės administracijos direktoriaus (ESK pirmininkas) priima sprendimą sukviesti ESK narių posėdį;

– signalą, ESK nariai privalo atvykti į posėdį darbo metu nedelsdami, o ne darbo metu, poilsio ir švenčių dienomis per 30 – 50 minučių;

– atsižvelgiant į ekstremaliojo įvykio ar situacijos mastą, gelbėjimo darbų apimtį, ESK priima sprendimą dėl Savivaldybės ESOC sukvietimo ir jo darbų organizavimo bei teikia Savivaldybės administracijos direktoriui pasiūlymą dėl Savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos skelbimo ar atšaukimo;

– teikia Savivaldybės administracijos direktoriui pasiūlymą dėl Savivaldybės ekstremaliosios situacijos operacijos vadovo, skiriamo vadovauti visoms civilinės saugos sistemos pajėgoms, dalyvaujančioms likviduojant ekstremalų įvykį ar ekstremaliąją situaciją ir šalinant jų padarinius ekstremaliosios situacijos židinyje, kandidatūros;

– gresiant ar susidarius savivaldybės lygio ekstremaliajai situacijai, teikia Savivaldybės administracijos direktoriui pasiūlymus dėl antro (sustiprinto) ir trečio (visiškos parengties) civilinės saugos sistemos parengties lygių skelbimo ar atšaukimo;

– teikia Savivaldybės administracijos direktoriui pasiūlymus dėl Savivaldybės gyventojų evakavimo iš teritorijų, kuriose gali kilti didelis pavojus jų gyvybei ir (ar) sveikatai;

– priima sprendimus, reikalingus Savivaldybėje gresiančiai ar susidariusiai ekstremaliajai situacijai valdyti;

– teikia visuomenei informaciją apie Savivaldybėje gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, padarinių šalinimą ir vykdomas priemones gyventojų ir turto apsaugai užtikrinti;

– atsižvelgdama į gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos pobūdį ar mastą, teikia Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos pasiūlymus dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ekstremalių situacijų komisijos sušaukimo;

– teikia Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos pasiūlymus dėl valstybės rezervo civilinės saugos priemonių atsargų naudojimo ekstremaliųjų situacijų metu;

– atlieka kitas teisės aktų nustatytas su civilinės saugos sistemos uždavinių įgyvendinimu susijusias funkcijas.

6.14.2. Savivaldybės ESOC vykdomos funkcijos ir veiksmai

- ESK priėmus sprendimą dėl Savivaldybės ESOC sukvietimo ir jo darbo organizavimo ir ESOC nariai gavę signalą privalo atvykti ir užimti iš anksto įrengtas darbo vietas operacijų centro patalpose darbo metu nedelsdami, o ne darbo metu, poilsio ir švenčių dienomis per 30–60 minučių;

- įgyvendina ekstremalių situacijų komisijos priimtus sprendimus;

- pagal kompetenciją renka, analizuoja ir vertina duomenis ir informaciją apie įvykį, ekstremaliųjų įvykį, gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, prognozuoja jų eigą ir mastą, numato civilinės saugos priemones ir gelbėjimo veiksmus;
- teisės aktų nustatyta tvarka organizuoja gyventojų, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų ir ūkio subjektų perspėjimą ir informavimą apie įvykį, ekstremaliųjų įvykį ar ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius, jų šalinimo priemones ir apsisaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus;
- keičiasi informacija su kitų institucijų operacijų centrais, analizuodamas, vertindamas įvykio, ekstremaliojo įvykio ar ekstremaliosios situacijos eigą;
- organizuoja ir koordinuoja civilinės saugos sistemos pajėgų telkimą įvykių, ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliųjų situacijų likvidavimo, padarinių šalinimo, gyventojų ir turto gelbėjimo metu;
- organizuoja ir koordinuoja materialinių išteklių, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti įvykiui, ekstremaliajam įvykiui ar ekstremaliajai situacijai likviduoti, padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ar atkurti, telkimą šiems tikslams pasiekti;
- pagal kompetenciją koordinuoja civilinės saugos sistemos subjektų veiksmus įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu;
- teikia ekstremalių situacijų komisijai pasiūlymus dėl reikiamų civilinės saugos sistemos pajėgų, racionalaus ir veiksmingo Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) ir kitų institucijų skirtų finansinių ir kitų materialinių išteklių panaudojimo ekstremaliosios situacijos padariniams šalinti;
- atlieka kitas teisės aktų nustatytas su civilinės saugos sistemos uždavinių įgyvendinimu susijusias funkcijas.

6.15. Savivaldybės administracijos ir jos padalinių veiklos tęstinumo užtikrinimas gresiant ar susidarius ekstremaliosioms situacijoms

Siekiant užtikrinti Savivaldybės administracijos ir jos struktūrinių padalinių nepertraukiamą veiklą gresiant ar susidarius ekstremaliosioms situacijoms ir paskelbus Savivaldybės administracijos ir jos struktūrinių padalinių darbuotojų evakavimą, alternatyvios darbo vietos yra numatomos **Pasvalio Petro Vileišio gimnazijoje, P. Vileišio g. 8, Pasvalys**, bei **Pasvalio Lėvens pagrindinės mokyklos Ustukių pagrindinio ugdymo skyriuje, Parko g. 2, Ustukių k., Pasvalio apyl. sen., Pasvalio r.**

Už savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių darbuotojų evakavimą ar skubų iškeldinimą atsakingi Savivaldybės administracijos skyrių vedėjai, Ūkio ir transporto tarnybos vedėjas, struktūrinių teritorinių padalinių vadovai ir ES OC.

6.16. Materialinių išteklių telkimas ekstremaliųjų situacijų atvejais ir jų kompensavimas

Ekstremaliųjų situacijų atvejais gelbėjimo darbų vadovui arba operacijos vadovui nustačius, kiek ir kokių papildomų materialinių išteklių reikia gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams atlikti, ekstremaliosioms situacijoms likviduoti ir jų padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ir atkurti, kreipiasi į Savivaldybės administracijos direktorių dėl jų pasitarkimo.

Savivaldybės administracijos direktorius raštiškai kreipiasi į ūkio subjektus ir kitas įstaigas, su kuriais sudarytos sutartys, dėl materialinių išteklių pateikimo. Sutarčių pavyzdžių kopijos pateiktos plano **18 priede**.

Ūkio subjektai ir kitos įstaigos, nedelsiant, pagal poreikį, teikia materialinius išteklius gelbėjimo darbų vadovui ar operacijos vadovui į Savivaldybės administracijos direktoriaus nurodytą vietą.

Kai savivaldybėje, kurioje susidarė ekstremalioji situacija ir esamų materialinių išteklių nepakanka, savivaldybės administracijos direktorius prašo gretimų savivaldybių pagalbos dėl

turimų materialinių išteklių gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams atlikti, ekstremaliosioms situacijoms likviduoti ir jų padariniams šalinti, pasitelkimo.

Parengti ir suderinti tarpusavio pagalbos planai su gretimomis savivaldybėmis pateikti plano **(19–21 priedai)**.

Ekstremaliųjų situacijų atvejais ūkio subjektai, teikiantys elektroninių ryšių tinklą ar elektroninių ryšių paslaugas, turi suteikti civilinės saugos sistemos subjektams pirmumo teisę naudotis elektroninių ryšių tinklais ir gauti kitas elektroninių ryšių paslaugas, būtinas civilinės saugos ekstremaliųjų situacijų valdymo ryšių sistemos tinkamam funkcionavimui užtikrinti, taip pat skirti reikalingus ekspertus ir specialistus.

Ūkio subjektų, kitų įstaigų turimų materialinių išteklių pasitelkimo galimybės ekstremaliųjų situacijų atvejais yra numatytos plano prieduose.

Savivaldybės administracijos direktorius, gelbėjimo darbų vadovas ir operacijų vadovas privalo siekti, kad ūkio subjektų ir kitų įstaigų nuostoliai ir veiklos trukdžiai būtų kuo mažesni.

Ekstremaliųjų situacijų atvejais iš ūkio subjektų ir kitų įstaigų gautų, sunaudotų ar sužalotų materialinių išteklių apskaitą tvarko savivaldybės administracijos direktoriaus įgaliotas (-i) asmuo (-enys).

Materialinių išteklių apskaita. Užbaigus ekstremaliųjų situacijų atvejais gelbėjimo, paieškos, ekstremaliųjų situacijų likvidavimo, jų padarinių šalinimo ir neatidėliotinus darbus:

- operacijų vadovas per ekstremaliųjų situacijų operacijų centrą (toliau – operacijų centras) ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų pateikia Savivaldybės administracijos direktoriui gautų, sunaudotų ar sužalotų materialinių išteklių bendrą suvestinę, gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotinių darbų, ekstremaliųjų situacijų likvidavimo ir jų padarinių šalinimo darbų aktus, taip pat kitus materialinių išteklių gavimą, sunaudojimą ar sužalojimą patvirtinančius dokumentus;

- ūkio subjektai, ekstremaliųjų situacijų atvejais teikę civilinės saugos sistemos subjektams elektroninių ryšių paslaugas ir pirmenybę naudotis elektroninių ryšių tinklais, per operacijų centrą ne vėliau kaip per 5 kalendorines dienas pateikia Savivaldybės administracijos direktoriui dokumentus, patvirtinančius išlaidas, patirtas dėl ekstremaliųjų situacijų atvejais elektroninių ryšių paslaugų ir pirmenybės naudotis elektroninių ryšių tinklais suteikimo.

Savivaldybės administracijos direktorius, gavęs aukščiau nurodytus dokumentus, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas sudaro komisiją, kuri ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų nuo jos sudarymo inventorizuoja gautus, sunaudotus ar sužalotus materialinius išteklius ir nustato ūkio subjektui, kitai įstaigai kompensuotiną išlaidų sumą, įskaitant kompensaciją už išlaidas, susijusias su materialinių išteklių teikimu.

Atlikusi inventorizaciją ir nustačiusi kompensuotiną išlaidų sumą, Savivaldybės administracija išduoda ūkio subjektui, kitai įstaigai pažymą. Pažymoje nurodomi materialinių išteklių savininko duomenys (pavadinimas, teisinė forma, kodas, buveinė), gautų, sunaudotų ar sužalotų materialinių išteklių nomenklatūriniai pavadinimai, kiekis, vertė, materialinių išteklių teikimo ir grąžinimo data, už materialinių išteklių teikimą kompensuotina išlaidų suma. Jeigu būtina, pažymoje nurodomi ir kiti duomenys. Pažymą pasirašo Savivaldybės administracijos direktoriaus sudarytos komisijos pirmininkas, nariai ir ūkio subjekto, kitos įstaigos vadovas ar jo įgaliotas asmuo.

Sunaudotų ar sužalotų materialinių išteklių vertė ir ūkio subjekto, kitos įstaigos turėtos išlaidos, susijusios su materialinių išteklių teikimu, apskaičiuojamos pagal rinkos kainas, esančias nurodytos pažymos ūkio subjektui, kitai įstaigai išdavimo dieną.

Savivaldybės administracijos direktoriaus įgaliotas (-i) asmuo (-enys) gautus, bet nesunaudotus materialinius išteklius grąžina ūkio subjektui, kitai įstaigai, kurie juos teikė.

Kompensacijos už materialinių išteklių teikimą mokėjimas. Savivaldybės administracijos direktorius, įvertinęs jo sudarytos komisijos atliktos gautų, sunaudotų ar sužalotų materialinių išteklių inventorizacijos duomenis ir šios komisijos nustatytas kompensuotinas išlaidų sumas, ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas nuo komisijos išvadų pateikimo teikia Finansų ministerijai bendrą prašymą apie lėšų kompensacijai už materialinių išteklių teikimą skyrimą ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms.

Savivaldybės administracijos direktoriaus prašyme Finansų ministerijai nurodoma:

- aplinkybės, kuriomis buvo teikiami materialiniai ištekliai;

- ūkio subjektai ir kitos įstaigos, kurie teikė materialinius išteklius;
- ūkio subjektams, kitoms įstaigoms kompensuotinos išlaidų, susijusių su materialinių išteklių teikimu, sumos;
- ūkio subjektams, kitoms įstaigoms kompensuotinių išlaidų, susijusių su materialinių išteklių teikimu, pagrindimas.

Kartu su Savivaldybės administracijos direktoriaus prašymu pateikiami išlaidas, susijusias su materialinių išteklių teikimu, pagrindžiantys dokumentai.

Finansų ministerija ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo Savivaldybės administracijos direktoriaus prašymo gavimo išnagrinėja Savivaldybės administracijos direktoriaus prašyme pateiktą informaciją ir pagrindžiančius dokumentus, parengia ir teisės aktų nustatyta tvarka Lietuvos Respublikos Vyriausybei teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo dėl kompensacijos už materialinių išteklių teikimą išmokėjimo ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms projektą. Jeigu Finansų ministerija, išnagrinėjusi savivaldybės administracijos direktoriaus prašymą, nustato, kad prašyme nurodytos kompensuotinos išlaidų, susijusių su materialinių išteklių teikimu, sumos neatitinka pagrįstuose dokumentuose pagrįstos kompensuotinos išlaidų sumos, ji dėl pagrįstos prašymo dalies parengia ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo dėl kompensacijos už materialinių išteklių teikimą išmokėjimo ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms projektą, o apie nepagrįstą prašymo dalį informuoja Savivaldybės administracijos direktorių.

Lietuvos Respublikos Vyriausybei priėmus nutarimą dėl kompensacijos už materialinių išteklių teikimą išmokėjimo ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms, ši kompensacija mokama iš Lietuvos valstybės rezervo piniginių lėšų.

6.17. Sanitarinio švarinimo organizavimas

Sanitarinis švarinimas (kenksmingumo pašalinimas) – taršos sumažinimas ar pašalinimas nuo nukentėjusiųjų kūno, aprangos iki nepavojingo žmogui ar aplinkai lygio radioaktyviojo, cheminio ir biologinio užteršimo atvejais.

Sanitarinį švarinimą sudaro:

- pirminis sanitarinis švarinimas;
- galutinis sanitarinis švarinimas.

Pirminis sanitarinis švarinimas – pradinis neatidėliotinas sanitarinis švarinimas „šiltojoje“ zonoje, kuris, įtarus taršą, yra atliekamas nukentėjusiems, siekiant jiems sumažinti pavojingų medžiagų kenksmingumą.

Pirminis sanitarinis švarinimas atliekamas prie „šiltosios“ zonos išorinio perimetro ribos. Jis atliekamas priešvėjinėje pusėje ne arčiau kaip 25 metrai nuo incidento vietos.

Pirminio sanitarinio punkto įkūrimas:

- ant žemės patiesiamas storesnės polietileninės plėvelės, brezento ar kitos neperšlampamos medžiagos gabalas (mažiausiai 10 m²);
- vienoje pusėje sustatomi indai su vandeniu ir plovimo tirpalais;
- kitoje pusėje sustatomos tuščios talpyklos (vonelės) užterštam vandeniui surinkti, paruošiami polietileningi dvigubi maišai užterštiems drabužiams sudėti.

Pirminį sanitarinį švarinimą atlieka kiekvienas asmuo arba vienas kitam padedamas. Nukentėjusieji plauna rankas, atviras kūno vietas vandeniu ir muilu, dezinfekuojančiais tirpalais, nuodingų medžiagų kenksmingumą pašalinančiais skysčiais, o užteršti drabužiai sudedami į paruoštus specialius maišus. Atlikus pirminį švarinimą nukentėjusieji apvelkami sausais neužterštais drabužiais, apsiaučiami apsiaustais, jei reikia, suteikiama pirmoji medicinos pagalba ir priimamas sprendimas dėl galutinio sanitarinio švarinimo. Atliekant pirminį švarinimą užterštoje vietovėje, apsaugos priemonės nenusiimamos, o neužterštoje vietovėje apsaugos priemonės nusiimamos, išskyrus dujokaukę.

Pirminiam sanitariniam švarinimui naudojamos šios priemonės:

vanduo ir muilas, kitos dezinfekuojančios priemonės. Kokios priemonės bus naudojamos asmenų sanitariniam švarinimui, priklauso nuo to, kokių pavojingų cheminių, biologinių ar radioaktyviųjų medžiagų kenksmingumas bus šalinamas.

Galutinis sanitarinis švarinimas – galutinis taršos pašalinimas nuo nukentėjusių žmonių, atliekamas sanitarinio švarinimo punktuose (**22 priedas**).

Galutinis sanitarinis švarinimas atliekamas tik neužterštoje teritorijoje specialiai įrengtuose stacionariuose arba mobiliuose sanitarinio švarinimo punktuose.

Galutinio sanitarinio švarinimo punktą sudaro trys skyriai:

- nusirengimo;
- prausimosi;
- apsirengimo.

Sanitarinio švarinimo punkte turi būti:

- vandentiekis, kanalizacija, vėdinimas, šildymo sistema, elektra;
- pakankamai žmonėms švarinimo priemonių – muilo, šampūno, kempinių, žirklių, plaukų skutimosi mašinėlių, medvilninių ir popierinių nosinių, rankšluosčių ir paklodžių, apatinių ir viršutinių drabužių bei avalynės;
- specialios taros (konteinerių, plastikinių ar guminių maišų ir kt.) ir pavojaus ženklų užterštiems daiktams, drabužiams sudėti ir ženklinti;
- punktas turi būti aprūpintas keleiviniu transportu, taip pat specialiu transportu užterštiems daiktams į sanitarinio švarinimo ar utilizavimo vietą išvežti;
- nusirengimo zonos ir žmonių prausimosi zonos patalpų grindys, baldai, kita įranga turi būti iš lengvai švarinamų, drėgmę nesugeriausių medžiagų (keramikinių plytelių, linoleumo, plastiko ir kt.) arba uždengiama polietileno plėvele. Sienų danga taip pat turi būti atspari drėgmei, lengvai valoma.

Sanitarinio švarinimo punkto personalo uždaviniai:

- priimti ir registruoti iš užterštos zonos atvežtus asmenis;
- nustatyti asmenų drabužių, daiktų užterštumą;
- švarinti žmones ir kontroliuoti sanitarinio švarinimo efektyvumą;
- surinkti užterštus drabužius ir asmeninius daiktus, juos nukenksminti arba utilizuoti;
- prireikus spręsti nukentėjusiųjų dispanserinio stebėjimo ar stacionarinio patikrinimo klausimus;
- kiekvienam asmeniui išduoti švarinimo asmens anketą, taip pat pažymą apie konfiskuotus užterštus dokumentus, pinigus, asmens daiktus;
- aiškinti apie jonizuojančiosios spinduliuotės ir kitų pavojingų medžiagų poveikį sveikatai ir apsaugos priemones.

Pirminio reagavimo ir sanitarinio švarinimo punktų personalas turi būti apsirūpinęs asmens apsaugos priemonėmis (kombinezonais, kvėpavimo takų apsaugos priemonėmis, priešnuodžiais ir kt.) ir plovimo priemonėmis (muilu, soda), neutralizavimo priemonėmis (3 % vandenilio peroksido, silpnas kalio permanganato tirpalas, 70 % spirito tirpalas ir kt.). Kokios priemonės bus naudojamos asmenų sanitariniam švarinimui, priklauso nuo to, kokių pavojingų cheminių, biologinių ar radioaktyviųjų medžiagų kenksmingumas bus šalinamas.

Visos Savivaldybės asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigos, ligoninės turi būti pasirengusios įvertinti nukentėjusiųjų po sanitarinio švarinimo būklę ir nustatyti, ar jiems reikalingas tolesnis gydymas.

Sanitarinis švarinimas bus atliekamas pasitelkus Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos, Panevėžio apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos, Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Panevėžio departamento pajėgas.

7. Pagalbos teikimo nukentėjusiems gyventojams ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu organizavimas

Pagalbos teikimo nukentėjusiems tikslas – sudaryti minimalias ir palankias gyvenimo sąlygas bei poreikius ekstremaliųjų situacijų atvejais.

Pagrindinės pagalbos teikimo sritys yra šios:

- nukentėjusiųjų apgyvendinimas;
- aprūpinimas pirmos būtinybės priemonėmis ir maitinimo organizavimas;
- medicinos pagalbos organizavimas;

- socialinių paslaugų teikimas;
- psichologinės pagalbos organizavimas;
- švietimo paslaugų organizavimas.

Nukentėjusiųjų laikinų gyvenamųjų patalpų ir gyvybiškai būtinų paslaugų: aprūpinimą maistu, geriamuoju vandeniu, medikamentais, švariais drabužiais ir kitų paslaugų, suteikimą organizuoja Savivaldybės Gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija kartu su ESOC.

7.1. Nukentėjusiųjų apgyvendinimas

Savivaldybės ES OC ir Gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija organizuoja nukentėjusiųjų gyventojų aprūpinimą laikinomis gyvenamosiomis patalpomis, organizuoja aprūpinimą patalyne, maistu bei kitomis pirmos būtinybės prekėmis. Statinių, kuriuose apgyvendinami nukentėjusieji, sąrašas pateiktas **14 priede**.

7.2. Aprūpinimas pirmosios būtinybės priemonėmis ir maitinimo organizavimas

Pasvalio rajono savivaldybės gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija organizuoja nukentėjusiųjų gyventojų aprūpinimą maistu ir pirmo būtinumo priemonėmis bei jų maitinimą.

Pasvalio rajono savivaldybės teritorijoje esančių parduotuvių, valgyklų ar kitų vietų, kuriuose būtų galimos paskirstomos (tiesiamos) prekės bei numatytas maitinimas, sąrašas pateiktas plano **23 priede**.

Pasvalio rajono savivaldybės teritorijoje maisto produktus gaminančių ir tiekiančių įmonių sąrašas pateiktas plano **24 priede**.

7.3. Medicinos pagalba

Medicinos pagalbą nukentėjusiesiems teisės aktų nustatyta tvarka teikia Savivaldybės teritorijoje esančios asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigos.

Asmens sveikatos priežiūros įstaigų tikslas – laiku suteikti medicinos pagalbą, diagnozuoti sveikatos sutrikimus bei padėti atgauti sveikatą ekstremaliose situacijose nukentėjusiems asmenims.

Asmens sveikatos priežiūros įstaigų veiklos kryptys:

- medicinos pagalbos teikimo tvarkos nustatymas ir teikimas nukentėjusiems ekstremaliosios situacijos židinyje;
- nukentėjusiųjų registravimas ir rūšiavimas;
- gabenimas į gydymo įstaigas;
- papildomų pajėgų pasitelkimas;
- stacionarios medicinos pagalbos teikimas;
- ligoninės lovų skaičiaus išplėtimas;
- kitų gydymo įstaigų informavimas dėl nukentėjusiųjų srauto;
- vietinės valdžios institucijų informavimas apie iš avarijos išvežtus ir gydymo įstaigose priimtus nukentėjusius, jų skaičių, sveikatos būklę, priimtas priemones.

Jų veiklą ekstremaliųjų situacijų atvejais koordinuoja Savivaldybės gydytojas.

Sveikatos priežiūros įstaigos vadovaujasi parengtais ekstremaliųjų situacijų valdymo planais ir metodinėmis rekomendacijomis.

Pirmąją ir skubią medicinos pagalbą teikia greitosios medicinos pagalbos paslaugas teikiančios įstaigos, o prireikus ir ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros įstaigos.

Taip pat pirmąją ir skubią medicinos pagalbą teikia ir priešgaisrinės gelbėjimo įstaigos, vadovaudamosi Priešgaisrinių gelbėjimo įstaigų dalyvavimo teikiant pirmąją ir skubiąją medicinos pagalbą tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. V-194 „Dėl Priešgaisrinių gelbėjimo įstaigų dalyvavimo teikiant pirmąją ir skubiąją medicinos pagalbą tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Nepakankant pajėgų užtikrinti sveikatos priežiūrą, galima pasitelkti ir Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugijos pajėgas. Pagrindinės jų funkcijos ekstremaliųjų situacijų atvejais:

- teikti pirmąją pagalbą;
- padėti suteikti pirmąją medicinos pagalbą, skubią medicinos pagalbą ir kitas asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiantiems sveikatos priežiūros specialistams;
- padėti asmens sveikatos priežiūros įstaigoms pasitelkti papildomus sveikatos priežiūros specialistus;
- padėti identifikuoti ir registruoti nukentėjusiuosius;
- padėti organizuoti ir užtikrinti asmens sveikatos priežiūros paslaugų laikinąjį teikimą švietimo ir kitose įstaigose;
- padeda organizuoti ir atlikti kraujo donorų paiešką;
- padeda organizuoti tarptautinės pagalbos teikimą.

7.4. Socialinių paslaugų ir paramos teikimas

Socialinė parama – socialinių išmokų mokėjimas ir socialinių paslaugų teikimas – vykdomas per valstybės ir Pasvalio rajono savivaldybės tarybos patvirtintas socialines programas. Socialinė parama fiziniams asmenims teikiama per Pasvalio rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos ir sveikatos skyrių, seniūnijas. Socialinė parama gali būti suteikta pašalpos arba paslaugos forma. Socialinė parama gali būti vienkartinė arba ilgalaikė. Visi dokumentai, susiję su socialine parama, yra tvarkomi ir saugomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nurodymais ir terminais.

Socialinės paslaugos teikiamos vadovaujantis Socialinių paslaugų įstatymu, poįstatyminiais teisės aktais bei kitais konkrečias socialines paslaugas reglamentuojančiais Savivaldybės tarybos sprendimais.

Prireikus Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugijos pajėgos taip pat teikia nukentėjusiesiems socialines paslaugas, labdarą ir paramą.

Pasvalio rajono savivaldybės teritorijoje esančių socialinių paslaugų įstaigų, visuomeninių organizacijų, užsiimančių socialine rūpyba, sąrašas pateiktas plano **25 priede**.

Finansinė pagalba. Likviduojant stichinių padarinių sukeltų ekstremaliųjų situacijų pasekmes, nukentėjusiems fiziniams gali būti suteikta finansinė pagalba iš Savivaldybės administracijos direktoriaus rezervo arba Lietuvos valstybės rezervo specialiai šiam tikslui skirtų lėšų.

Savivaldybės taryba, Savivaldybės administracijos direktoriaus teikimu, svarsto klausimą dėl finansinės pagalbos nukentėjusiems ekstremaliosios situacijos metu dydžio ir priima sprendimą.

7.5. Psichologinė pagalba

Psichologinės paramos tikslai:

- suteikti greitą pagalbą;
- padėti žmonėms, pergyvenusiems ekstremaliąją situaciją, susidoroti su fiziniais ir materialiniais nepritekliais;
- palengvinti kančias (emocines ir fizines);
- sumažinti „normalių reakcijų“ peraugimo į „aštrias reakcijas“ riziką.

Psichologinę pagalbą Pasvalio rajono savivaldybės gyventojams ekstremaliųjų situacijų metu suteiktų sveikatos priežiūros įstaigų gydytojai, psichologai, Psichologinė pedagoginė tarnyba, mokymo įstaigų socialiniai pedagogai, seniūnijų socialiniai darbuotojai.

7.6. Švietimo paslaugos

Pasvalio rajono savivaldybės administracijos Švietimo ir sporto skyrius organizuoja evakuotų mokyklinio amžiaus vaikų švietimą ir mokymą.

Esant trumpalaikiai evakuacijai (iki 5–10 dienų), koreguojamas rajono ugdymo planas, perkeliamos moksleivių atostogos, mokinių mokymas nevykdomas.

Susidarius ilgesniam evakuacijos laikotarpiui – moksleivių mokymas organizuojamas laikinai gyvenamojoje vietoje, sudaromos visos sąlygos reikalingos mokymuisi (pasirūpinama pagrindinėmis ugdymo priemonėmis), moksleivių klasės sujungiamos į kelias (stambinant jas).

8. Viešosios tvarkos palaikymo organizavimas

Viešosios tvarkos palaikymo tikslas – palaikyti viešąją tvarką, užtikrinti eismo reguliavimą ir saugumą, žmonių ir turto apsaugą ekstremaliųjų situacijų (įvykių) atvejais.

Pasvalio rajono savivaldybės teritorijoje viešosios tvarkos ekstremaliųjų situacijų atvejais palaikymą organizuoja Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato pajėgos.

8.1. Civilinės saugos sistemos pajėgų, atsakingų už viešosios tvarkos palaikymą, veiksmai įvykus ekstremaliajam įvykiui, susidarius ekstremaliajai situacijai

Pajėgų, atsakingų už viešosios tvarkos palaikymą, veikla:

- nelaimės vietos ar užterštos zonos apsauga ir žmonių patekimo į jas reguliavimas;
- viešosios tvarkos palaikymas ir asmenų saugumo užtikrinimas gyventojų susitelkimo vietose, evakavimo ir gelbėjimo bei avarijos padarinių likvidavimo metu;
- eismo reguliavimas, su kelių eismo saugumu susijusių tarnybų veiklos koordinavimas;
- objektų ir turto apsaugos sustiprinimas nelaimės zonoje;
- skubaus žmonių išskeldinimo iš ekstremaliojo įvykio židinio organizavimas;
- informacijos rinkimas ir perdavimas;
- ekstremaliojo įvykio tyrimas.

Ekstremaliųjų situacijų atvejais policijos pajėgos savo veiksmus derina su savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu paskirtu operacijų vadovu ir, vykdydama jo nurodymus, saugo ekstremaliojo įvykio židinį, užtikrina viešąją tvarką ir asmenų saugumą gyventojų susitelkimo vietose, evakavimo ir gelbėjimo bei padarinių šalinimo metu.

8.2. Materialiniai ir žmogiškieji ištekliai viešajai tvarkai palaikyti

Siekdama palengvinti tarnybų darbą vykdant gelbėjimo darbus, apsaugant nuo pavojaus gyventojus ir rūpintis išlikusiais gyvaisiais, policija įrengia užtvartas, kontroliuoja civilinės saugos ir gelbėjimo sistemos pajėgų bei kitų tarnybų patekimą į židinio teritoriją.

Eismui reguliuoti nelaimės teritorijoje ir jos prieigose ir evakavimo maršrutuose policija pastato laikinus kontrolės postus, duoda nurodymus kelių priežiūros tarnyboms dėl kelio ženklų pastatymo nurodytose vietose. Postų pastatymo vietas nustato operacijų vadovas, atsižvelgdamas į visuomenės sveikatos centro ir valstybinės veterinarijos ir maisto tarnybos rekomendacijas. Jei reikia, policija organizuoja technikos, gabenamos į nelaimės zoną dirbti, ir evakuojamųjų gyventojų automobilių palydą.

Policija užtikrina valstybinio, visuomeninio ir privataus turto apsaugą nelaimės zonoje ir teritorijose, iš kurių evakuoti gyventojai.

Atsižvelgdami į ekstremaliosios situacijos mastą ir pavojų gyventojams, policijos pareigūnai priima sprendimą ir organizuoja skubų žmonių išgabenimą iš ekstremaliojo įvykio vietos, renka, registruoja ir analizuoja informaciją, reikalingą policijos veiksams koordinuoti nelaimės zonoje, keičiasi šia informacija su kitomis nelaimės padarinių likvidavimo tarnybomis. Apie viešosios tvarkos apsaugą nelaimės vietoje, vykstančius įvykius ir vykdomus veiksmus, papildomų pajėgų pasitelkimą, paskirstymą ir panaudojimą Pasvalio rajono PK informuoja operacijų vadovą.

9. Privalomųjų darbų organizavimas

Privalomųjų darbų atlikimo ekstremaliųjų situacijų atvejais ir kompensavimo už jų atlikimą tvarka numatyta ir patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d.

nutarimu Nr. 512 „Dėl privalomų darbų atlikimo ekstremaliųjų situacijų atvejais ir kompensavimo už jų atlikimą tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Gyventojai, ūkio subjektai ir kitos įstaigos pasitelkiami ir darbai atliekami tik tada, kai yra išnaudotos visos civilinės saugos sistemos pajėgų panaudojimo galimybės.

Gyventojai, ūkio subjektai ir kitos įstaigos pasitelkiamos darbams atlikti remiantis Civilinės saugos įstatyme įtvirtintu visuotinio privalomumo principu.

Darbus privalo atlikti darbingi gyventojai, sulaukę 18 metų, išskyrus tikrosios karo tarnybos karius, nėščiąsias, neseniai pagimdžiusias moteris (moteris, pagimdžiusias ir auginančias vaikus, kol jiems sukaks vieni metai), neįgaliosius ir gyventojus, kurie vieni augina vaikus iki 16 metų, taip pat gyventojus, kurie naudojami privilegijomis ir imunitetais pagal tarptautinę teisę.

Sprendimą dėl gyventojų, ūkio subjektų ir kitų įstaigų pasitelkimo darbams atlikti priima:

1. Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų komisija, susidarius savivaldybės lygio ekstremaliajai situacijai.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės ekstremaliųjų situacijų komisija, susidarius valstybės lygio ekstremaliajai situacijai.

Ekstremaliųjų situacijų atvejais ekstremaliosios situacijos operacijų vadovas (toliau – operacijų vadovas) nustato, kiek ir kokių darbų reikia atlikti ekstremaliosioms situacijoms likviduoti ir jų padariniams šalinti ir per savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centrą prašo Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo telkti gyventojus, ūkio subjektus ir kitas įstaigas darbams atlikti.

Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas telkia gyventojus, ūkio subjektus ir kitas įstaigas darbams atlikti laikantis tokio eiliškumo:

1. Ūkio subjektai ir kitos įstaigos, kurių veikla dėl ekstremaliosios situacijos poveikio yra sustabdyta;

2. Kiti ūkio subjektai ir kitos įstaigos, kurių veikla nėra tiesiogiai paveikta ekstremaliosios situacijos;

3. Bedarbiai;

4. Kiti gyventojai;

5. Gyvybiškai svarbiuose savivaldybės objektuose dirbantys gyventojai;

6. Valstybinės reikšmės ir pavojinguosiuose objektuose dirbantys gyventojai.

Gyventojai, ūkio subjektų ir kitų įstaigų tarnautojai ir darbuotojai (toliau – darbuotojai) turi atvykti arba prireikus yra atvežami centralizuotai savivaldybės ar valstybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centro patelktu transportu į operacijų vadovo nurodytą vietą.

Savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos atveju darbų atlikimą koordinuoja savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centras, valstybės lygio ekstremaliosios situacijos atveju – valstybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centras.

Operacijų vadovas užtikrina, kad gyventojai ir ūkio subjektų, kitų įstaigų darbuotojai, prieš jiems pradėdant dirbti, būtų instruktuoti apie darbų eigą ir priemonių, skirtų darbingumui, sveikatai ir gyvybei išsaugoti, panaudojimą.

Savivaldybės ar valstybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centras užtikrina, kad darbus atliekantys gyventojai ir ūkio subjektų, kitų įstaigų darbuotojai būtų apdrausti nuo nelaimingų atsitikimų darbų atlikimo laikotarpiu. Savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos atveju draudimo įmokos sumokamos iš savivaldybės administracijos direktoriaus rezervo lėšų, valstybės lygio ekstremaliosios situacijos atveju – iš Lietuvos valstybės rezervo piniginių lėšų.

Savivaldybės ar valstybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centras prireikus organizuoja darbus atliekančių gyventojų ir ūkio subjektų, kitų įstaigų darbuotojų aprūpinimą nemokama nakvyne, maitinimu, specialiąja apranga, darbo priemonėmis, taip pat atvežimą į darbų atlikimo vietą, išvežimą iš jos ir minimalių sanitarinių higienos sąlygų sudarymą (apgyvendinimas: gimnazijų, mokyklų salėse, darželiuose, kitose švietimo įstaigose, viešbučiuose, bendrabučiuose, sporto įstaigose; maitinimas: švietimo įstaigose, darželiuose, maitinimo įstaigose; aprūpinimas autotransportu).

9.1. Atliktų privalomųjų darbų apskaita

Savivaldybės administracijos direktoriaus paskirtas darbuotojas (-ai) pildo darbus atliekančių gyventojų ir ūkio subjektų, kitų įstaigų darbuotojų darbo laiko apskaitos žiniaraščius, tvarko su darbų atlikimu susijusius dokumentus ir teikia juos operacijų vadovui.

Baigus darbus operacijų vadovas per Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centrą (ESOC) ne vėliau kaip per 5 kalendorines dienas pateikia Savivaldybės administracijos direktoriui darbo laiko apskaitos žiniaraščius, atliktų darbų aktus ir kitus su darbų atlikimu susijusius dokumentus.

Savivaldybės administracijos direktorius, gavęs dokumentus, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas sudaro komisiją, kuri ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų nuo jos sudarymo patikrina darbo laiko apskaitos žiniaraščius, atliktų darbų aktus ir kitus su darbų atlikimu susijusius dokumentus, ir, atsižvelgdama į faktiškai dirbtą laiką, Vyriausybės patvirtintą minimalųjį valandinį atlygį, nustato gyventojams, ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms kompensuotiną sumą ir teikia Savivaldybės administracijos direktoriui išvadą.

9.2. Kompensavimas už atliktus darbus

Darbus atlikusiems gyventojams, ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms, įvertinus finansines galimybes, iš Savivaldybės administracijos direktoriaus rezervo, Lietuvos valstybės rezervo piniginių lėšų gali būti kompensuojamos išlaidos, susijusios su šių darbų atlikimu. Pirmiausia kompensuojamos išlaidos, patirtos tuo atveju, kai Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centras neturi galimybių užtikrinti priemonių (darbuotojų aprūpinimas nemokama nakvyne, maitinimu, specialiąja apranga, darbo priemonėmis, transportavimu) įgyvendinimą.

Savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos atveju išlaidos, susijusios su darbų atlikimu, gali būti kompensuojamos iš Savivaldybės administracijos direktoriaus rezervo lėšų. Sprendimą dėl šių išlaidų kompensavimo priima Savivaldybės administracijos direktorius ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų nuo jo sudarytos komisijos išvadų gavimo dienos.

10. Ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu nutrauktų komunalinių paslaugų teikimo atnaujinimo ir kitų būtiniausių gyvenimo (veiklos) sąlygų atkūrimo organizavimas

Komunalinių paslaugų teikimo tikslas – organizuoti būtiniausias komunalines paslaugas Savivaldybės ekstremaliosios situacijos atveju (konkrečioje vietoje), siekiant užtikrinti elementarias gyvenimo sąlygas ir išvengti užkrečiamųjų ligų protrūkio.

Būtiniausios komunalinės paslaugos yra centralizuotas vandens tiekimas ir nuotekų valymas, šilumos, elektros energijos, dujų tiekimas, atliekų ir šiukšlių išvežimas.

Įvykus ekstremaliajam įvykiui ar susidarius ekstremaliajai situacijai Savivaldybės teritorijoje esančiose įmonėse, teikiančiose gyventojams komunalines energetines paslaugas, kuo skubiau imasi sutrikimų ar gedimų šalinimo darbų ir priemonių, siekiant atnaujinti šias paslaugas, ir žiūrima, kad gyventojai ir pati įmonė patirtų kuo mažesnius nuostolius. Tam tikslui įmonės turi būti parengusios Ekstremaliųjų situacijų valdymo planus, kuriais vadovaujasi likviduojant avarijas.

Už ekstremaliųjų situacijų metu nutrauktų komunalinių energetinių paslaugų teikimo atnaujinimą, kitų būtiniausių gyvenimo (veiklos) sąlygų atkūrimą atsakingi minėtas paslaugas teikiančių įstaigų vadovai.

1. Centralizuotą vandens tiekimą ir nuotekų šalinimą Savivaldybės teritorijoje organizuoja UAB „Pasvalio vandenys“.

Ūkio subjekto pavadinimas	Adresas	Kontaktai	Budintis	Vadovas, kontaktai
UAB „Pasvalio vandenys“	Panevėžio g. 21, Pasvalys	(8 451) 34 358	(8 451) 34 328; (8 685) 04 392	Direktorius Algimantas Mataitis,

			tel. (8 451) 34 358, mob. 8 699 98 270
--	--	--	---

Ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu nutrūkus vandens tiekimui, gyventojai bei įstaigos vandeniui aprūpinami iš alternatyvių šaltinių – gyventojų šulinių, gamtinių geriamojo vandens šaltinių, atvežant geriamąjį vandenį į nurodytą vietą.

2. Centralizuota šildyma Pasvalio mieste organizuoja AB „Panevėžio energija“

Ūkio subjekto pavadinimas	Adresas	Kontaktai	Vadovas, kontaktai
AB „Panevėžio energija“ Pasvalio šilumos tinklų rajonas	Gėlių g. 7, Pasvalys	(8 45) 501 002 (8 451) 51 726 (8 451) 52 246	Vidas Balakauskas (8 451) 51 726; 8 634 50612

Ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu nutrūkus šilumos tiekimui, bendrovė imasi skubių veiksmų ir priemonių avarijos priežastčiai pašalinti bei šilumos tiekimui atstatyti.

3. Elektros energija Savivaldybės teritorijoje tiekia AB „ESO“

Ūkio subjekto pavadinimas	Adresas	Kontaktai	Vadovas, kontaktai
AB „ESO“	Vilniaus g. 61A, Pasvalys	(8 451) 54 430; 8 698 30 958	Romualdas Leimontas, tel. (8 451) 54 430; 8 682 30 958

Ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu nutrūkus elektros energijos tiekimui, bendrovė skubiai organizuoja gedimų ar avarijų likvidavimą, vykdo reikalingus darbus, kad kuo greičiau būtų atstatytas elektros energijos tiekimas.

4. Centralizuota gamtinių dujų tiekimą Savivaldybės teritorijoje organizuoja AB „ESO“

Ūkio subjekto pavadinimas	Adresas	Kontaktai	Vadovas, kontaktai
AB „ESO“	Vilniaus g. 61A, Pasvalys	(8 451) 54 430; 8 698 30 958	Romualdas Leimontas, tel. (8 451) 54 430; 8 682 30 958

Ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu skubiai organizuoja gedimo lokalizavimą bei likvidavimą.

5. Atliekų ir šiukšlių išvežimą rajono savivaldybės teritorijoje organizuoja UAB „Pasvalio gerovė“

Ūkio subjekto pavadinimas	Adresas	Kontaktai	Vadovas, kontaktai
UAB „Pasvalio gerovė“	Mūšos g. 10, Pasvalys	(8 451) 34 098	Direktorius Arvydas Antanavičius, , tel. (8 451) 34 098

11. Gyventojų, žuvusių ekstremaliųjų situacijų metu, laidojimo organizavimas

Žuvusiųjų laidojimo organizavimo tikslas – atlikti visas įstatymuose ir kituose teisės aktuose numatytas laidojimo procedūras ekstremaliųjų situacijų metu, esant dideliame aukų skaičiui.

Veiklos apimtis:

- nukentėjusiųjų mirties konstatavimas;
- žuvusių žmonių apskaita;
- žuvusiųjų asmens tapatybės nustatymas;
- žūties aplinkybių juridinis įvertinimas;
- žuvusiųjų pristatymas į morgą;
- laidojimo paslaugų suteikimas;
- neatpažintų aukų laidojimas.

Ekstremaliųjų situacijų metu nukentėjusiųjų žmonių mirtį konstatuoja greitosios pagalbos gydytojas arba medicinos felčeris. Mirties faktas fiksuojamas iškvietimo lape, o mirties priežastis nustatoma patologoanatominio tyrimo metu. Mirties liudijimas išduodamas morge.

Asmens tapatybės nustatymo procese dalyvauja prokurorai, policijos pareigūnai, teismo medicinos ekspertai, kiti specialistai.

Žuvusiųjų pristatymą į morgą organizuoja Policijos komisariatas, suderinęs su Savivaldybe.

Atpažinti lavonai, atlikus nustatytus procedūrinius veiksmus, atiduodami artimiesiems. Jų laidojimas organizuojamas pagal artimųjų pageidavimus.

Neatpažintų lavonų, praėjus nustatytam terminui, laidojimo klausimą sprendžia Savivaldybės administracijos direktorius, suderinęs jį su prokuroru, ikiteisminio tyrimo pareigūnu ar policijos įstaigos vadovu. Laidoti neatpažintas aukas leidžia ikiteisminiam tyrimui vadovaujantis prokuroras raštišku sutikimu.

Į laidojimo vietas neatpažintus žuvusiuosius pristato Savivaldybės teritorijoje laidojimo paslaugas atliekančios įmonės:

Ūkio subjekto pavadinimas	Adresas	Kontaktai	Vadovas
B.Strelčiūnienės įmonė „Ringužė“	Nepriklausomybės g. 22, Pasvalys	Tel. (8 451) 51 666	Bronė Strelčiūnienė
V. Vaišvilienės VVĮ	Stoties g. 13, Pasvalys	Tel. 8 670 82 677	Valerija Vaišvilienė

Tvarkant ekstremaliųjų įvykių vietoje žuvusių žmonių apskaitą, juridškai įvertinant žūties aplinkybes, nustatant neatpažintų asmenų asmens tapatybę, atliekami operatyviniai bei procesiniai veiksmai, vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro, Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1999 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 714/153/562 „Dėl neatpažinto lavono, nežinomo ligonio ar nežinomo vaiko asmens tapatybės nustatymo instrukcijos patvirtinimo“. Neatpažintus žuvusius laidojama vadovaujantis Nenustatytos tapatybės žmogaus palaikų laidojimo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2011 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. 1V-725 „Dėl nenustatytos tapatybės žmogaus palaikų laidojimo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Pasvalio rajono savivaldybės teritorijoje esančių kapinių tvarkymo taisyklėmis, patvirtintomis Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2008 m. lapkričio 5 d. sprendimu Nr. T1-210 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės teritorijoje esančių kapinių tvarkymo taisyklių patvirtinimo“, Pasvalio miesto kapinėse Pasvalio miesto seniūnijos seniūno nustatytoje teritorijoje.

Už palaidotų žuvusių gyventojų apskaitą atsakingi seniūnijų kapų priežiūrą vykdančios darbuotojai.

Laidojimo paslaugoms vykdyti (karsto nešimui, duobės kasimui) gali būti pasitelkiami gyventojai, kurių poreikį nustato ekstremaliųjų situacijų operacijų centro vadovas, kreipdamasis į Savivaldybės administracijos direktorių

12. Žalos įvertinimas ir jos kompensavimas

„ŽALA“ – gyventojų, ūkio subjekto ir kitos įstaigos turto netekimas arba sužalojimas, turėtos išlaidos (tiesioginiai nuostoliai) ekstremaliųjų situacijų metu.

Galutinis įvykusios ekstremaliosios situacijos valdymo etapas – žalos įvertinimas, jos kompensavimas.

Gyventojams, ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms, kurie dėl ekstremaliosios situacijos patyrė žalą, gali būti teikiama valstybės parama.

Gyventojai, ūkio subjektai ir kitos įstaigos, kurie dėl ekstremaliosios situacijos patyrė žalą, su rašytiniais prašymais suteikti valstybės paramą už žalą, patirtą dėl ekstremaliosios situacijos, kreipiasi į Savivaldybės administracijos direktorių. Prašymus turi pateikti ne vėliau kaip per mėnesį nuo žalos atsiradimo. Prašyme nurodoma:

- prašymą pateikusių gyventojų vardas, pavardė, asmens kodas (arba gimimo data, jeigu fiziniam asmeniui pagal užsienio valstybės teisės aktus nesuteikiamas asmens kodas) ir gyvenamosios vietos adresas arba prašymą pateikusių ūkio subjekto ar kitos įstaigos pavadinimas, teisinė forma, kodas, buveinė (užsienio juridinis asmuo papildomai nurodo valstybės, kurioje jis įregistruotas, pavadinimą);

- aplinkybės, kuriomis padaryta žala;
- žalos dydis ir pobūdis.

Kartu su prašymu pateikiami nuosavybės teisę į turtą, kurio netekta ar kuris sužalotas, patvirtinantys dokumentai, taip pat esant galimybei – žalos dydį ir (arba) turėtas išlaidas (tiesioginius nuostolius) pagrindžiantys dokumentai.

Gavęs gyventojų, ūkio subjektų ir (ar) kitų įstaigų prašymus, Savivaldybės administracijos direktorius ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo pirmo prašymo gavimo sudaro komisiją prašymams nagrinėti. Nagrinėdama prašymus, komisija nustato, ar žala patirta dėl ekstremaliosios situacijos, tiria aplinkybes, kuriomis padaryta žala, ir nustato žalos dydį (žala apskaičiuojama pagal rinkos kainas, buvusias žalos atsiradimo dieną).

Komisija išnagrinėja prašymus ir ne vėliau kaip per 20 darbo dienų teikia Savivaldybės administracijos direktoriui išvadą.

Savivaldybės administracijos direktorius, įvertinęs komisijos pateiktas išvadas, ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas nuo jų pateikimo priima sprendimą teikti Finansų ministerijai bendrą prašymą skirti lėšų valstybės paramai gyventojams, ūkio subjektams ir (ar) kitoms įstaigoms už žalą, patirtą dėl ekstremaliosios situacijos, suteikti arba prašymo neteikti. Priėmus sprendimą neteikti Finansų ministerijai prašymo, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas apie tai informuojami prašymus pateikę gyventojai, ūkio subjektai ir kitos įstaigos.

Savivaldybės administracijos direktoriaus prašyme Finansų ministerijai nurodoma:

- gyventojų, kurie dėl ekstremaliosios situacijos patyrė žalą, vardai, pavardės, asmens kodai (arba gimimo datos, jeigu fiziniams asmenims pagal užsienio valstybės teisės aktus nesuteikiami asmens kodai) ir gyvenamosios vietos adresas;

- ūkio subjektų ir kitų įstaigų, kurie dėl ekstremaliosios situacijos patyrė žalą, pavadinimai, teisinės formos, kodai, buveinės (užsienio juridiniai asmenys papildomai nurodo valstybių, kuriose jie įregistruoti, pavadinimus);

- aplinkybės, kuriomis padaryta žala;
- žalos dydis ir pobūdis;

- prašoma valstybės paramos lėšų suma, atitinkanti visų gyventojų, ūkio subjektų, kitų įstaigų patirtos žalos dydį.

Kartu su Savivaldybės administracijos direktoriaus prašymu pateikiami žalos dydį pagrindžiantys ir nuosavybės teisę į turtą, kurio netekta ar kuris sužalotas, arba jų turėtas išlaidas (tiesioginius nuostolius) patvirtinantys dokumentai.

Finansų ministerija ne vėliau kaip per mėnesį nuo Savivaldybės administracijos direktoriaus prašymo gavimo išnagrinėja Savivaldybės administracijos direktoriaus prašyme pateiktą informaciją, pagrindžiančius dokumentus ir atsižvelgdama į valstybės finansines galimybes, parengia ir teisės aktų nustatyta tvarka Lietuvos Respublikos Vyriausybei teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo dėl valstybės paramos už žalą, patirtą dėl ekstremaliosios situacijos, teikimo gyventojams, ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms projektą. Siūlomas teikti paramos dydis kiekvienam gyventojui, ūkio subjektui, kitai įstaigai nustatomas proporcingai patirtos žalos dydžiui. Jeigu Finansų ministerija, išnagrinėjusi Savivaldybės administracijos direktoriaus prašymą, nustato, kad prašoma valstybės paramos lėšų suma neatitinka pateiktuose dokumentuose pagrįsto žalos dydžio, ji informuoja apie tai Savivaldybės administracijos direktorių ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo tik dėl pagrįstos prašymo dalies projektą.

Lietuvos Respublikos Vyriausybei priėmus nutarimą dėl valstybės paramos gyventojams, ūkio subjektams, kitoms įstaigoms, kurie dėl ekstremaliosios situacijos patyrė žalą, teikimo, valstybės parama už žalą, patirtą dėl ekstremaliosios situacijos, teikiama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų.

Prašymus, neatitinkančius nustatytų reikalavimų, taip pat prašymus, su kuriais nepateikti pagrindžiantys dokumentai, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo jų gavimo komisija grąžina juos pateikusiems gyventojams, ūkio subjektams ir (ar) kitoms įstaigoms ir nurodo grąžinimo priežastis. Gyventojai, ūkio subjektai ar kitos įstaigos turi teisę nepasibaigus prašymo pateikimo laikotarpiui (1 mėnesiui) pakartotinai pateikti prašymus ir pagrindžiančius dokumentus.

13. Kultūros vertybių apsauga

Pastaruoju metu įvykusių ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliųjų situacijų, o taip pat galimų ginkluotų konfliktų metu kultūros vertybėms gali būti padaryta didelė žala, ir vis labiau gresia pavojus būti visiškai sunaikintoms. Viso pasaulio tautoms labai svarbu išsaugoti kultūros paveldą, nes kiekvienos tautos kultūra yra neatskiriama pasaulio kultūros dalis. Būtinai tokių vertybių saugos užtikrinimas ir pagarba joms. Lietuvoje Kultūros paveldo departamentas vykdo valstybės politiką saugomų kultūros vertybių srityje. Taip pat departamentas prižiūri nekilnojamų kultūros objektų registrus.

Sąvoka „kultūros vertybės“ apima, nepaisant jų kilmės ir nuosavybės:

a) kilnojamąsias ir nekilnojamąsias vertybes, kurios yra ypatingai svarbios kiekvienos tautos kultūros paveldui, tokias kaip religiniai ir pasaulietiniai architektūros, dailės ir istorijos paminklai; archeologinės vietovės; istorinės arba meninės vertės pastatų ansambliai; meno kūriniai; meninės, istorinės ar archeologinės reikšmės rankraščiai, knygos ir kiti objektai; bei mokslinės arba reikšmingos knygų, archyvinių dokumentų arba anksčiau išvardytų vertybių reprodukcijų kolekcijos;

b) pastatus, iš esmės skirtus tinkamai saugoti ir eksponuoti (a) punkte apibrėžtas kilnojamąsias vertybes, tokius kaip muziejai, didelės bibliotekos, archyvų saugyklos bei slėptuvės, skirtos (a) punkte apibrėžtomis kilnojamosioms kultūros vertybėms saugoti;

Savivaldybės teritorijoje esančio materialaus kilnojamojo kultūros paveldo ir savivaldybės teritorijoje esančio materialaus nekilnojamojo kultūros paveldo, kuriam užtikrinama priežiūra, išsaugojimas sąrašai pateikiam plano **28 priede**.

Priedai